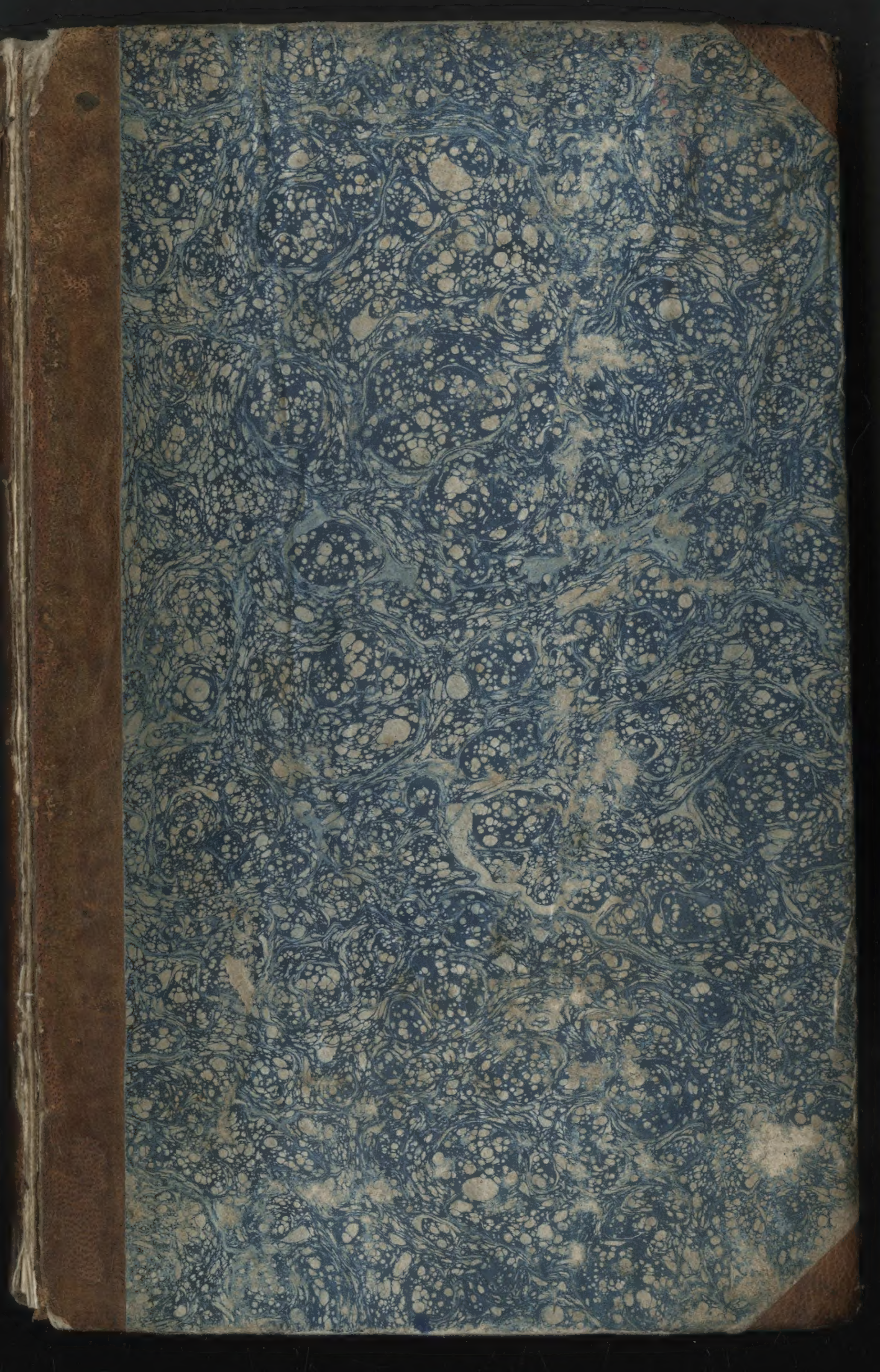
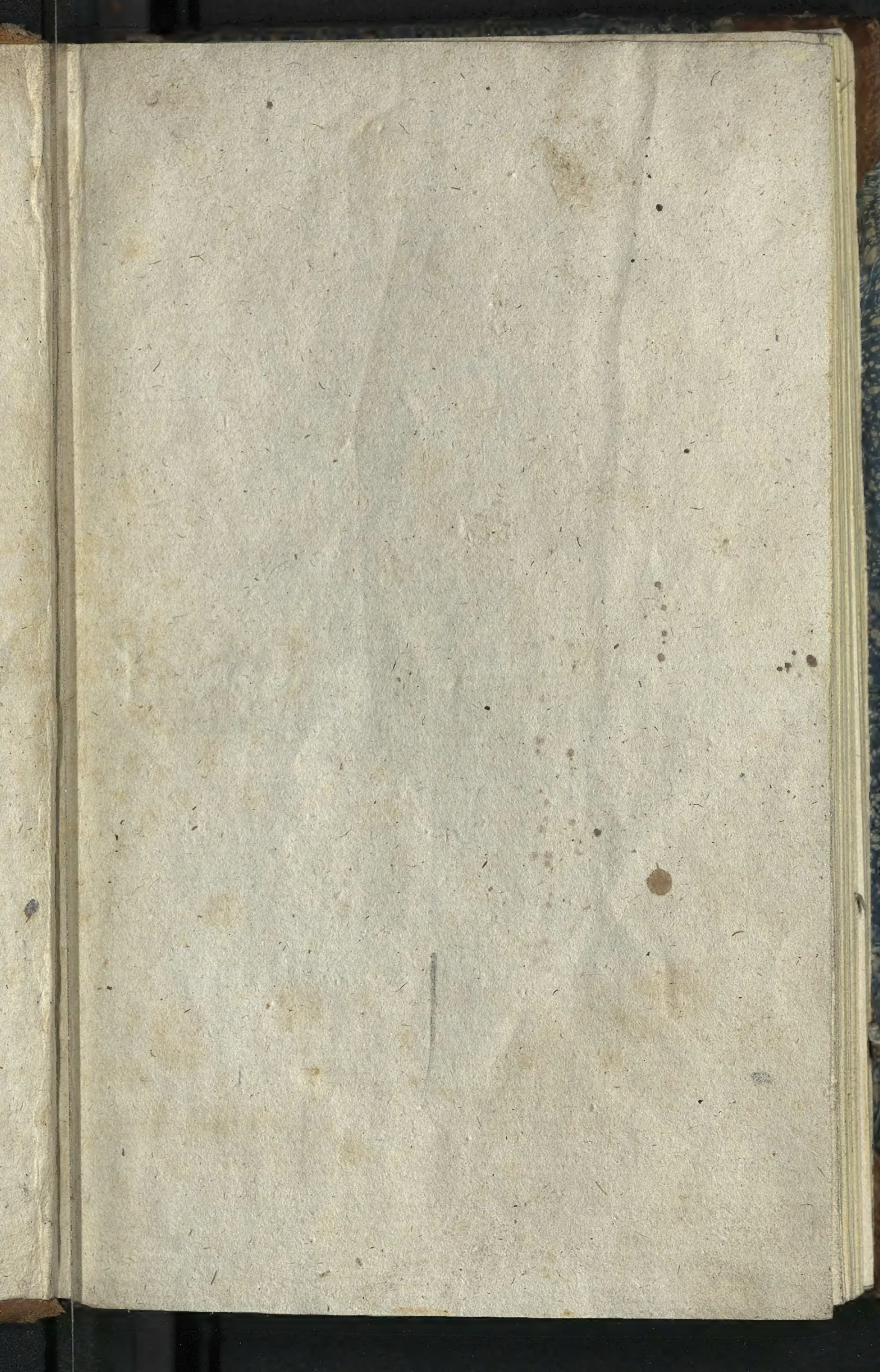
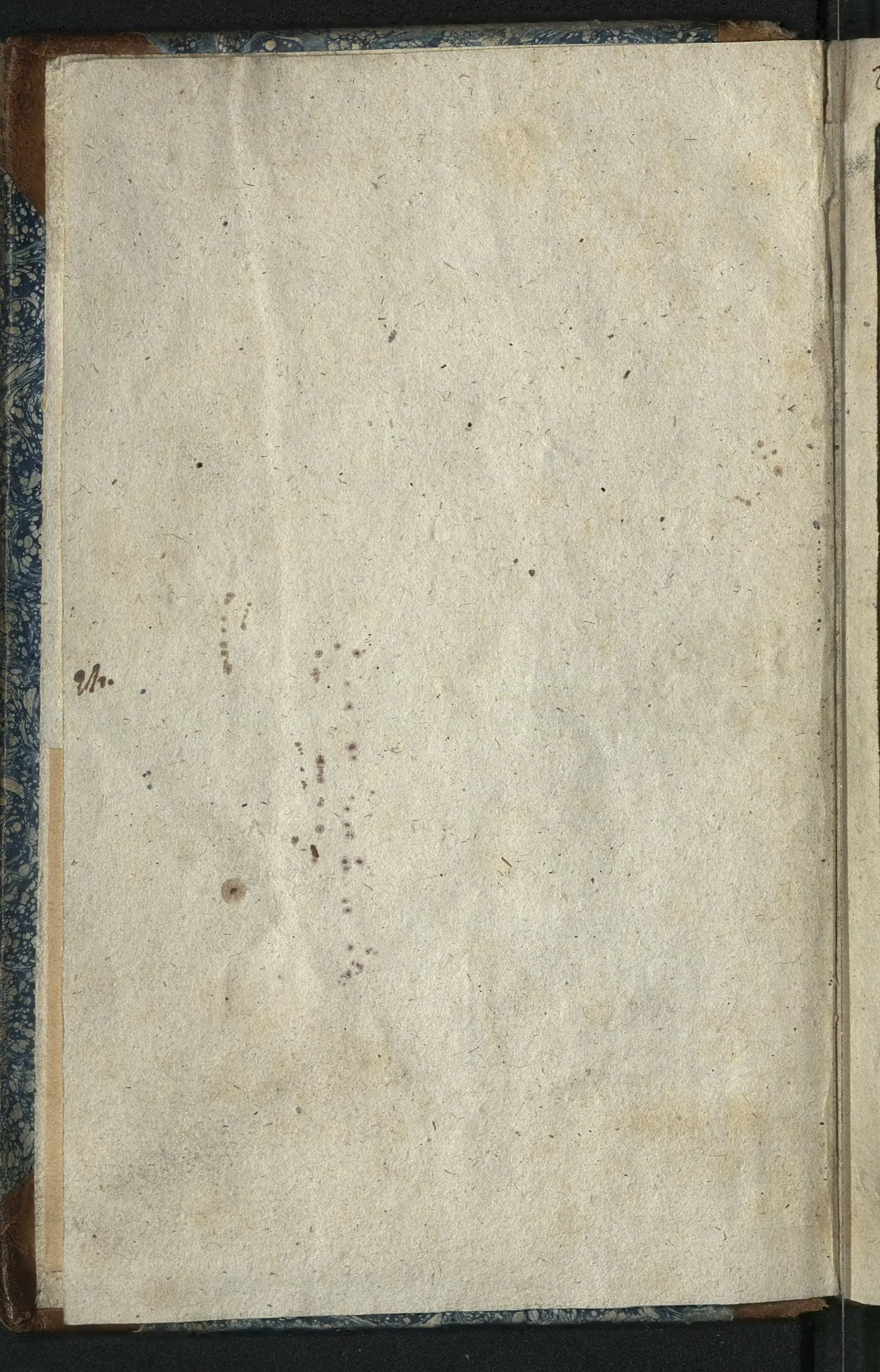

ЗАЛА 18
ШКАФЪ 74
ПОЛКА 5.
№ 42
6
Ъ VIII
4 № 250.

Б. Соч. Веніаминъ.

СВЯЩЕННАЯ ИСТОРІЯ,
ДЛЯ МАЛОЛѢТНЫХЪ ДѢТЕЙ,
на Россійскомъ языкѣ сочиненная.

ἹΕΡᾺ ἹΣΤΟΡΊΑ
ΕἸ῎Σ ΧΆΡΙΝ
ΤΩ͂Ν ΟΛΙΓΟΕΤΩ͂Ν ΠΑΙΔΩ͂Ν
ἀπὸ τῆς Ῥωσικῆς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Διάλεκτον μεταφρασθεῖσα.

ABRÉGÉ
DE L'HISTOIRE SACRÉE
composé en langue Russe
À L'USAGE
DES JEUNES GENS
& traduit en François.

Die
heilige Geschichte
für junge Lehrlinge
in Rußischer Sprache abgefaßt, und aus selbiger in die Deutsche übersetzet.

SACRA HISTORIA
PROPTER ERUDIENDOS PUEROS
ex rutheno idiomate,
in linguam latinam translata.

ВЪ САНКТПЕТЕРБУРГѢ
иждивенiемъ Е. Вильковского. 1778 года.

ГЛАВА 1. О СОТВОРЕНІИ МІРА.

Вопросъ.

Кто создалъ міръ?

Отвѣтъ. Богъ.
Воп. Изъ чего?
Отв. Изъ ничего.
Воп. Какъ Онъ его создалъ?
Отв. Словомъ своимъ.
Воп. На какой конецъ?
Отв. Для прославленія своего имени, и чтобъ явить тварямъ свою благость.
Воп. Во сколько дней?
Отв. Въ шесть дней.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄. Περὶ τῆς τοῦ Κόσμου Κτίσεως.

Ἐρώτησις.

Τίς ἔκτισε τὸν κόσμον;

Ἀπόκρισις. Ὁ Θεός.
Ἐρώτ. Ἐκ τίνος;
Ἀπόκρ. Ἐκ τοῦ μὴ ὄντος.
Ἐρώτ. Πῶς ἐκεῖνος ἔκτισεν αὐτόν;
Ἀπόκρ. Τῷ λόγῳ αὐτοῦ.
Ἐρώτ. Εἰς ποῖον τέλος;
Ἀπόκρ. Ἵνα δοξάσῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ δείξῃ τοῖς ποιήμασι τὴν ἀγαθότητα αὐτοῦ.
Ἐρώτ. Ἐν πόσαις ἡμέραις;
Ἀπόκρ. Ἐν ἕξ ἡμέραις.

CAPUT I. De Creatione Mundi.

Quaestio.

Quis creauit mundum?
Responsio. Deus.

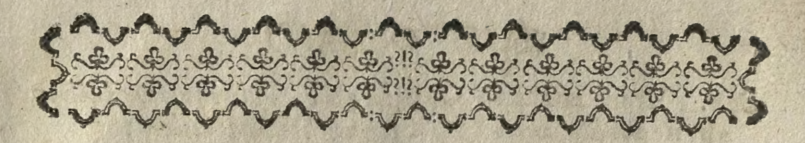
ПРЕДИСЛОВІЕ
отъ издателя книги.

БЛАГОСКЛОННЫЙ ЧИТАТЕЛЬ!

Священную краткую исторію знатною Духовною особою въ свѣтъ изданную напечаталъ я моимъ иждивеніемъ на разныхъ языкахъ въ томъ намѣреніи, чтобы Россійское юношество, начинающее обучаться иностраннымъ языкамъ, могло тверже священную исторію чрезъ повтореніе оной на разныхъ языкахъ въ памяти содержать. При томъ поелику обучающіе Россійское юношество иностраннымъ языкамъ обыкновенно бываютъ иностранцы мало или вовся Россійскаго языка незнающіе; то и они посредствомъ сея книги легко могутъ ученикамъ изъяснять; а сіи безъ всякаго затрудненія понимать священную исторію.

По чему всякъ безпристрастно разсуждающій о пользѣ своего отечества не станетъ охуждать сего моего предпріятія, но паче признаетъ оное за истинный знакъ ревностнаго моего старанія о успѣхѣ приступающаго къ наукамъ юношества, и усердія съ которымъ остаюсь на всегда

издатель переводовъ,
Е. В.

Chapitre I.
De la Création du Monde.

Demande.

Qui a créé le monde?

Réponſe. Dieu.
Dem. De quoi l'a-t-il créé?
Rép. De rien.
Dem. Comment l'a-t-il créé?
Rép. Par ſa parole.
Dem. A' quelle fin?
Rép. Pour la gloire de ſon Nom, & pour montrer ſa bonté à ſa créature.
Dem. En combien de jours?
Rép. En ſix jours.

Das erſte Capitel.
Von der Schöpfung der Welt.

Frage.

Wer hat die Welt erſchaffen?

Antwort. Gott.
Fr. Woraus?
Antw. Aus Nichts.
Fr. Wie hat Er ſie erſchaffen?
Antw. Durch ſein Wort.
Fr. Zu welchem Ende?
Antw. Zur Verherrlichung ſeines Nahmens und um den vernünftigen Geſchöpfen ſeine Güte zu erweiſen.
Fr. In wie viel Tagen?
Antw. In ſechs Tagen.

Quaeſt. Ex quo?
Reſp. Ex nihilo.
Quaeſt. Quomodo creauit illum?
Reſp. Per verbum ſuum.
Quaeſt. Quem in finem?
Reſp. Propter glorificandum nomen ſuum, et propter manifeſtandam hominibus ſuam bonitatem.
Quaeſt. Quo interuallo dierum?
Reſp. Sex dierum interuallo.

Вол. Что создалъ Онъ въ перьвой день?

Отп. Небо и землю, а потомъ свѣтъ.

Вол. Что во вторый?

Отп. Твердь.

Вол. Что въ третїй день?

Отп. Отдѣлилъ воду отъ земли, и приказалъ земли дать произращенїя.

Вол. Что въ четвертый?

Отп. Солнце, луну и звѣзды.

Вол. Что въ пятый?

Отп. Птицы небесныя и рыбы морскїя.

Вол. А въ шестый?

Отп. Произвелъ земныя животныя, и создалъ человѣка по образу своему.

Вол. Сдѣлалъ ли что въ седьмый день?

Ἐρώτ. Τί ἔκτισεν ἐκεῖνος τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ;

Ἀπόκρ. Τὸν ȣ̓ρανὸν ϗ τὴν γῆν, ϗ μετὰ ταῦτα τὸ φῶς.

Ἐρώτ. Τί δὲ τῇ δευτέρᾳ;

Ἀπόκρ. Τὸ ςερέωμα.

Ἐρώτ. Τί δὲ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ;

Ἀπόκρ. Διεχώρισε τὸ ὕδωρ ἀπο τῆς γῆς, καὶ προσέταξε τῇ γῇ, ἵν᾽ αὕτη ἐκφύῃ τὰ βλαςήματα.

Ἐρώτ. Τί δὲ τῇ τετάρτῃ;

Ἀπόκρ. Ἥλιον, σελήνην καὶ ἀςέρας.

Ἐρώτ. Τί δὲ τῇ πέμπτῃ;

Ἀπόκρ. Τὰ πετεινὰ τȣ̃ ȣ̓ρανȣ̃, καὶ τȣ̀ς ἰχθύας τῆς θαλάσσης.

Ἐρώτ. Τί δὲ τῇ ἕκτῃ;

Ἀπόκρ. Ἐξήγαγε τὰ ζῶα τῆς γῆς καὶ ἐπόιησε τὸν ἄνθρωπον κατ᾽ εἰκόνα ἑαυτȣ̃.

Ἐρώτ. Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἐπόιησέ τι;

Отв.

Quaest. Quid primo die Deus creauit?

Resp. Coelum et terram, postea lucem.

Quaest. Quid secundo?

Resp. Firmamentum seu Coelum stelliferum.

Quaest. Quid rertio?

Resp. Separauit aquam a terra, et iussit, vt terra procrearet germina.

Quaest. Quid quarto?

Resp.

Dem. Qu'eſt ce qu'il a créé le premier jour?	Fr. Was hat Er am erſten Tage erſchaffen?
Rép. Le ciel, la terre & la lumiere.	Antw. Den Himmel, die Erde und das Licht.
Dem. Et le ſecond jour?	Fr. Was am zweyten?
Rép. Le firmament.	Antw. Die Veſte des Himels.
Dem. Qu'a-t-il fait le troiſieme jour?	Fr. Was am dritten Tage?
Rép. Il a ſépara l'eau de la terre, & ordonna à la terre de produire les végéteaux.	Antw. Er hat das Waſſer von der Erde geſchieden und der Erde befohlen, Früchte zu tragen.
Dem. Et le quatrieme jour?	Fr. Was am vierten?
Rép. Le ſoleil, la lune & les étoiles.	Antw. Die Sonne, den Mond und die Sterne.
Dem. Et le cinquieme?	Fr. Was am fünften?
Rép. Les oiſeaux de l'air & les poiſſons de la mer.	Antw. Die Vögel unter dem Himmel und die Fiſche im Meere.
Dem. Et le ſixieme jour?	Fr. Und was am ſechſten?
Rép. Il a fait les animaux de la terre & a créé l'homme à ſon image.	Antw. Er ſchuf die Thiere auf der Erde, und den Menſchen nach ſeinem Ebenbilde.
Dem. A-t-il fait quelque choſe auſſi le ſeptieme jour?	Fr. Hat Er auch was am ſiebenden Tage gemacht?

Reſp. Solem, lunam et ſtellas.
Quaeſt. Quid quinto?
Reſp. Aues aereas et piſces maritimas.
Quaeſt. Quid tandem ſexto?
Reſp. Super terram gradientia animalia et hominem ſecundum imaginem ſui
Quaeſt. Creauit ne aliquid ſeptimo die?

Отп. По сотворенїи сихъ тварей не сталъ больше новые производить.	Ἀπόκρ. Μετὰ τὸ ποιῆσαι ταῦτα τὰ κτίσματα ἐκ ἐξήγαγε πλέον καινά.
Вол. Изъ чего сотворилъ Богъ перьваго человѣка?	Ἐρώτ. Ἐκ τίνος ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν πρῶτον ἄνθρωπον;
Отп. Тѣло создалъ изъ земли.	Ἀπόκρ. Τὸ μὲν σῶμα ἐποίησεν ἐκεῖνος ἐκ τῆς γῆς.
Вол. А душу какъ создалъ?	Ἐρώτ. Τὴν δὲ ψυχὴν πῶς ἐποίησε;
Отв. По образу своему и по подобїю.	Ἀπόκρ. Κατ' εἰκόνα ἑαυτῷ καὶ καθ' ὁμοίωσιν.
Вол. Для чего Богъ сотворилъ человѣка?	Ἐρώτ. Διὰ τί ὁ Θεὸς ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον;
Отп. Чтобъ онъ его познялъ и любилъ, и чтобъ былъ всѣмъ полезенъ.	Ἀπόκρ. Ἵνα οὗτος γινώσκῃ αὐτὸν καὶ ἀγαπᾷ καὶ ᾖ πᾶσιν ἐπωφελής.
Вол. Изъ чего была сдѣлана перьвая жена?	Ἐρώτ. Ἐκ τίνος ἐπλάσθη ἡ πρώτη γυνή;
Отп. Изъ ребра человѣка.	Ἀπόκρ. Ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἀνδρός.
Вол. Для чего такъ?	Ἐρώτ. Διὰ τί οὕτως;
Отв. Чтобъ показать тѣмъ, что они оба отъ одной плоти.	Ἀπόκρ. Ἵνα δείξῃ ἀμφοτέρους ἐκείνους εἶναι ἀπὸ μιᾶς σαρκός.
Вол. Что такое было Рай земный?	Ἐρώτ. Τί ἦν ὁ ἐπίγειος Παράδεισος;

Отв.

Resp. Post creatas has res, nullas alias nouas voluit amplius creare.

Quaest. Ex quo formauit Deus primum hominem?

Resp. Corpus ex terra.

Quaest. Animam vero quomodo creauit?

Resp. Secundum imaginem et similitudinem sui.

Quaest. Quem in finem Deus creauit hominem?

Resp.

Rép. Non, après avoir fait ces créatures, il cessa à en créer de nouvelles.	Antw. Nachdem Er selbige Geschöpfe hervorgebracht, so ruhete Er von allen seinen Werken.
Dem. De quoi Dieu a-t-il formé le premier homme?	Fr. Woraus hat Gott den ersten Menschen gebildet?
Rép. Il a formé son corps de la poudre de la terre.	Antw. Den Leib hat Er aus dem Erdenklos gemacht.
Dem. Et son ame comment l'a-t-il formée?	Fr. Wie hat Er aber die Seele gemacht?
Rép. A' son image & à sa ressemblance.	Antw. Ihm zum Bilde, zum Bilde Gottes.
Dem. Pourquoi Dieu a-t-il créé l'homme?	Fr. Warum hat Gott den Menschen geschaffen?
Rép. Pour qu'il puisse le connoître, l'aimer & être utile à tous.	Antw. Damit er Ihn erkennen, lieben und allen nützlich seyn möge.
Dem. Et la premiere femme de quoi a-t-elle été faite?	Fr. Woraus ist die erste Frau gemacht worden?
Rép. De la côte de l'homme.	Antw. Aus einer Ribbe des Mannes.
Dem. Er pourquoi?	Fr. Warum?
Rép. Pour faire connoître par là, qu'ils ne sont tous deux qu'une même chair.	Antw. Um dadurch zu zeigen, daß sie beyde ein Fleisch seyn.
Dem. Que ce qu'a été le paradis terrestre?	Fr. Was ist das irrdische Paradies gewesen?

 Rép.

Resp. Vt Cognosceret Creatorem suum, diligeret et esset omnibus vtilis.
Quaest. Ex quo creata fuit prima mulier?
Resp. Ex Costa viri.
Quaest. Quare ita?
Resp. Vt hoc modo demonstraret, quod illi ambo sunt de una Carne.
Quaest. Quid fuit Paradisus terrae *Resp.*

Отв. Рай былъ изрядной садъ, которой Богъ Адаму и Еввѣ далъ въ жилище.

'Απόκρ. Ὁ Παράδεισος ἦν ἐξαίρετος κῆπος, ὃν ὁ Θεὸς ἔδωκε τῷ Ἀδὰμ καὶ τῇ Εὔᾳ εἰς τὴν κατοικίαν.

Вол. Въ какомъ состоянїи они тамъ жили?

Отв. Въ хорошемъ, и были безсмертны.

'Ερώτ. Ἐν ποίᾳ καταστάσει αὐτοὶ ἔζησαν ἐκεῖ;

'Απόκρ. Ἐν καλῇ, καὶ ἦσαν ἀθάνατοι.

ГЛАВА 2.

О ГРѢХѢ ПЕРВАГО ЧЕЛОВѢКА.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῆς τοῦ πρώτου ἀνθρώπου ἁμαρτίας.

Вопросъ.

Всегдаль они пребывали въ семъ святомъ и блаженномъ состоянїи?

Отв. Онї оное потеряли, преслушавъ заповѣдь своего Творца.

Ἐρώτησις.

Πάντοτε ἆρ' αὐτοὶ ἔμειναν ἐν ταύτῃ τῇ ἁγίᾳ καὶ μακαρίᾳ καταστάσει;

'Απόκρ. Αὐτοὶ ἀπώλεσαν ἐκείνην, παρακούσαντες τῆς ἐντολῆς τοῦ ἑαυτῶν κτίστου.

Вол.

Resp. Pomarium amaenum, quod Deus Adamo et Euae dedit ob habitaculum.

Quaest. In quo ſtatu illi habitabant ibi?

Resp. In optimo, et erant immortales.

CAPVT

Rép. Le paradis a été un jardin délicieux, que Dieu avoit donné à Adam & Eve pour l'habiter.

Dem. Dans quel état y vivoient ils?

Rép. Dans un bon état, & ils étoient immortels.

Antw. Das Paradies war ein vortreflicher Garten, welchen Gott dem Adam und der Eva zu ihrer Wohnung gegeben hatte.

Fr. In was für einem Zustande lebten sie darinnen?

Antw. Im guten, und sie waren unsterblich.

CHAPITRE 2.
Du péché du premier homme.

Das zweyte Capitel.
Von der Sünde des ersten Menschen.

Demande.

Ont-ils toujours resté dans cet état de sainteté & de beatitude?

Rép. Non, ils l'ont perdu, pour avoir désobéi au commandement de leur Créateur.

Frage.

Blieben sie immer in diesem heiligen und seeligen Zustande?

Antw. Sie haben denselben verlohren, nachdem sie dem Gebote ihres Schöpfers ungehorsam geworden sind.

CAPVT II.
De peccato primi Hominis, seu Originali.

Quaestio.

Semper ne illi permanebant in hoc integro statu?

Responsio. Nequaquam, sed amiserunt breui tempore, violata lege Creatoris sui.

Воп. Кто ихъ къ тому привелъ?

Отв. Дїаволъ, которой обольстилъ Евву вкусить отъ плода смерти, которой былъ запрещенъ; а она къ томужъ склонила своего мужа.

Воп. Какъ Богъ за сїе наказалъ Адама и Евву?

Отв. Онъ выгналъ ихъ изъ земнаго Рая.

Воп. Оставилъ ли имъ въ такомъ состоянїи какое утѣшенїе?

Отв. Онъ обѣщалъ послать имъ Спасителя, которой сокрушитъ власть демона.

Воп. Въ какомъ состоянїи остался человѣкъ послѣ грѣха?

Ἐρώτ. Τίς παρεκίνησεν αὐτȣ̀ς ἐπὶ τȣ̃το;

Ἀπόκρ. Ὁ Διάβολος, ὅϛις ἐξηπάτησε τὴν Ἔυαν, ἵνα φάγῃ ἀπὸ τȣ̃ καρπȣ̃ τȣ̃ θανάτȣ, τȣ̃ κεκωλυμένȣ, αὐτὴ δὲ ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔκλινε καὶ τὸν ἴδιον ἄνδρα.

Ἐρώτ. Πῶς ὁ Θεὸς ἕνεκα τȣ́τȣ τὸν ἐκόλασε Ἀδὰμ καὶ τὴν Ἔυαν;

Ἀπόκρ. Αὐτὸς ἐξέβαλεν ἐκείνȣς ἐκ τȣ̃ ἐπιγείȣ Παραδείσȣ.

Ἐρώτ. Κατέλιπεν ἆρ᾽ αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐν ταύτῃ τῇ καταϛάσει παρηγορίαν τινά;

Ἀπόκρ. Αὐτὸς ὑπέχετο ἐξαποϛεῖλαι ἐκείνοις τὸν σωτῆρα συντρίψοντα τὴν ἐξȣσίαν τȣ̃ Δαίμονος.

Ἐρώτ. Ἐν ποίᾳ καταϛάσει ἔμεινεν ὁ ἄνθρωπος μετὰ τὴν ἁμαρτίαν;

Отв.

Quaest. Quis illos coegit?

Resp. Diabolus, qui fraudauit Euam, vt gustaret de fructu mortis, quem comedere interdixit Deus, Eua autem persuasit ad id et virum suum.

Quaest. Quam poenam imposuit Deus propter hoc Adamo et Euae?

Resp.

Dem. Qui les porta à cette déſobéiſſance ?	Fr. Wer hat ſie darzu verleitet ?
Rép. Le Diable, qui ſeduiſit Eve en lui perſuadant de manger du fruit de la mort, qui leur a été déſendu, & elle en fit manger à ſon époux.	Antw. Der Teufel: welcher die Eva verführete, daß ſie von der verbotenen Frucht des Todes aß; worzu ſie auch ihren Mann reitzte.
Dem. Comment Dieu en punit il Adam & Eve ?	Fr. Wie hat Got den Adam und die Eva dafür geſtraft ?
Rép. Il les chaſſa du paradis terreſtre.	Antw. Er hat ſie aus dem irrdiſchen Paradieſe getrieben.
Dem. Leur laiſſa-t-Il dans cet état quelque conſolation ?	Fr. Hat er ihnen in ſolchem Zuſtande einigen Troſt gelaſſen ?
Rép. Il leur promit d'envoyer un ſauveur pour détruire la puiſſance du démon.	Antw. Er verſprach ihnen einen Heiland zu ſenden, der die Gewalt des Teufels zernichten ſoll.
Dem. Dans quel état l'homme reſta-t-il après le péché ?	Fr. In was für einem Zuſtande iſt der Menſch nach dem Falle geblieben ?

Rép.

Reſp. Ille eiecit eos de Paradiſo.

Quaeſt. Reliquit ne illis in hoc ſtatu aliquod conſolatium ?

Reſp. Pollicitus mittere ſaluatorem, qui conteret caput daemonis.

Quaeſt. In quo ſtatu manebat homo poſt commiſſum peccatum ?

Reſp.

Отв. Весьма вѣ бѣдномѣ вѣ разсужденїи и тѣла своего и души.	Ἀπόκρ. Ἐν τῇ δυστυχεστάτῃ εἰς διάκρισιν καὶ τȣ̃ σώματος καὶ τῆς ἑαυτȣ̃ ψυχῆς.
Вол. Какое зло постигло его тѣло?	Ἐρώτ. Ποῖον κακὸν ἠκολȣ́θησε τῷ ἑαυτȣ̃ σώματι.
Отв. Великїе труды, беспокойства, болѣзни, и самая смерть.	Ἀπόκρ. Μεγάλοι κόποι, ἀνυσυχίαι, ἀσθενίαι καὶ ὁ ἴδιος θάνατος.
Вол. А душу?	Ἐρώτ. Τῇ δὲ ψυχῇ;
Отв. Помраченїе ума и превратность вождеденїй	Ἀπόκρ. Σκοτισμὸς τȣ̃ νόȣ καὶ καταστροφὴ τῶν ἐπιθυμιῶν.
Вол. Что сїе произвело?	Ἐρώτ. Τί ταῦτα παρήγαγον;
Отв. Всѣ грѣхи.	Ἀπόκρ. Ἁπάσας τὰς ἁμαρτίας.
Вол. А что произвели грѣхи?	Ἐρώτ. Αἱ δὲ ἁμαρτίαι τί παρήγαγον;
Отв. Смерть вѣчную.	Ἀπόκρ. Θάνατον αἰώνιον.
Вол. Кто были у нихѣ перьвые дѣти?	Ἐρώτ. Ποῖα ὑπῆρχον τὰ πρῶτα ἑαυτῶν τέκνα;
Отп. Авель и Каинѣ.	Ἀπόκρ. Ἄβελ καὶ Καῒν.
Вол. Когда они ихѣ родили?	Ἐρώτ. Πότε ἐκεῖνοι αὐτὰ ἐγέννησαν;

Отв.

Resp. In miserrimo, respectu et corporis sui et animae.
Quaest. Quod malum oppressit illius corpus?
Resp Magni labores, molestiae, morbi et ipsa mors.
Quaest. Animam vero?
Resp. Obumbratio mentis et peruersio desiderii.
Quaest. Quid ex hoc prouenit?

Resp.

Rép. Dans l'état très misérable, tant à l'égard de son corps, que de son ame.	Antw. In einem sehr elenden, in Absicht auf seinen Leib und seine Seele.
Dem. De quel mal son corps a-t-il été atteint?	Fr. Was für ein Uebel hat den Leib betroffen?
Rép. Du poids des grands travaux, des troubles des douleurs & même de la mort.	Antw. Grosse Mühseligkeiten, Unruhen, Krankheiten und selbst der Tod.
Dem. Et son ame?	Fr. Was ist aber in der Seele vorgegangen?
Rép. De l'affoiblissement de l'esprit, & de la dépravation de la volonté.	Antw. Die Verfinsterung des Verstandes, und das Verderbniß der Begierden.
Dem. Que ce qui s'en suivit?	Fr. Was hat dieses in die Welt gebracht?
Rép. Tous les péchés.	Antw. Alle Sünden.
Dem. Et les péchés que ce qu'ils ont enfanté?	Fr. Und was haben die Sünden verursachet?
Rép. La mort éternelle.	Antw. Den ewigen Tod.
Dem. Qui ont été leurs premiers enfans?	Fr. Wer sind ihre ersten Kinder gewesen?
Rép. Abel & Caïn.	Antw. Abel und Cain.
Dem. Quand est ce qu'ils naquirent?	Fr. Wann haben sie dieselben gezeuget? *Rép.*

Resp. Omnia peccata.
Quaest. Sed quid ex peccatis prouenit?
Resp. Mors aeterna.
Quaest. Qui fuerant Adami primi liberi?
Resp. Abel et Cain.
Quaest. Quando genuit illos?

Resp.

Отп. Послѣ грѣха своего.

Вол. Сдѣлались ли дѣти причастниками ихъ грѣха.

Отп. Сдѣлались, не только ихъ дѣти, но и дѣтей сихъ дѣти.

Вол. Продолжается ли еще сїе дѣло?

Отп. Неотмѣнно, всѣ люди съ симъ грѣхомъ раждаются.

Ἀπόκρ. Μετὰ τὴν ἑαυτῶν ἁμαρτίαν.

Ἐρώτ. Ἐγένοντο καὶ τὰ τέκνα σύμμετοχα τῆς ἑαυτῶν ἁμαρτίας;

Ἀπόκρ. Ἐγένοντο, οὐ μόνον τὰ ἑαυτῶν τέκνα, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν τεκνῶν τούτων τέκνα.

Ἐρώτ. Ἐμμένει ἄρ' ἔτι τοῦτο τὸ ἔργον;

Ἀπόκρ. Πάντως, ἅπαντες γὰρ ἄνθρωποι μετὰ τῆς ταύτης ἁμαρτίας φύονται.

ГЛАВА 3.

О ПОТОПѢ, И ЗАКОНѢ ЕСТЕСТВЕННОМЪ.

Вопросъ.

Кто былъ первой человѣкоубїйца въ свѣтѣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τοῦ Κατακλυσμοῦ καὶ τοῦ Φυσικοῦ Νόμου.

Ἐρώτησις.

Τίς ἐγένετο πρῶτος Ἀνθρωποκτόνος ἐν τῷ κόσμῳ;

Отв.

Resp. Post commiſſum peccatum.

Quaeſt. Numnam liberi eius ſunt obnexii peccato?

Resp. Omnino, non ſolum eius liberi, ſed et horum poſteri.

Quaeſt. Perſeueratur ne adhuc hoc malum?

Resp. Omnino, nam omnes homines cum hoc naſcuntur peccato.

Rép. Après le péché.	Antw. Nach ihrem Falle.
Dem. Les enfans ont ils hérité le péché de leurs peres?	Fr. Wurde die Sünde auch ihren Kindern mitgetheilet?
Rép. Oui, non seulement eux seuls, mais même toute leur postérité.	Antw. Sie wurde nicht nur ihren Kindern, sondern auch dieser ihren Kindern mitgetheilet.
Dem. Cela dure-t-il encore?	Fr. Dauret solche Mittheilung noch bis jetzo?
Rép. Oui, tous les hommes naisent coupables de ce péché.	Antw. Schlechterdings, denn alle Menschen werden noch immer mit dieser Sünde gebohren.

CHAPITRE 3. **Du déluge & de la loi naturelle.**	Das dritte Capitel. **Von der Sündfluth und dem natürlichen Gesetze.**
Demande.	Frage.
Qui fut le premier meurtrier dans le monde?	Wer ist der erste Menschenmörder in der Welt gewesen?

Rép.

CAPUT III.
De diluuio et Lege naturali.

Quaestio.

Quis fuit primus homicida in mundo?

Resp.

Отв. Каинъ, которой убилъ брата своего Авеля.

Вол. За что онъ его убилъ?

Отв. Завидуя его добродѣтели.

Вол. Всѣ ли люди такъ были злонравны, какъ онъ?

Отв. Большая часть.

Вол. Не осталось ли человѣка, которой бы пріятенъ былъ Богу?

Отв. Одинъ такой былъ Ной.

Вол. Какъ ихъ Богъ наказалъ?

Отв. Потопомъ.

Вол. Что такое потопъ?

Отв. Великое наводненіе, которое всю землю покрыло водою.

Ἀπόκρ. Κάϊν, ὁ ἀπέκτεινε τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν Ἄβελ.

Ἐρώτ. Τίνος ἕνεκεν αὐτὸς ἀπέκτεινεν ἐκεῖνον;

Ἀπόκρ. Φθονῶν τῆς ἑαυτοῦ ἀρετῆς.

Ἐρώτ. Πάντες ἆρ' οἱ ἄνθρωποι ἦσαν τοσοῦτῳ κακοηθεῖς ὥσπερ ἐκεῖνος;

Ἀπόκρ. Οἱ πλεῖστοι ἐκείνων.

Ἐρώτ. Οὐκ ἔμεινεν ἔτι ἄνθρωπος, ὅστις ἂν εὐπρόσδεκτος εἴη τῷ Θεῷ;

Ἀπόκρ. Εἷς μόνον ἦν τοιοῦτος Νῶε.

Ἐρώτ. Πῶς αὐτοὺς ἐκόλασεν ὁ Θεός;

Ἀπόκρ. Τῷ κατακλυσμῷ.

Ἐρώτ. Τί ἐστι κατακλυσμός;

Ἀπόκρ. Μεγάλη πλημμύρα ἡ καλύψασα πᾶσαν τὴν γῆν τῷ ὕδατι.

Вол.

Resp. Cain, qui occidit fratrem ſuum Abel.
Quaeſt. Quam ob cauſam occidit illum?
Reſp. Quia inuidebat virtuti illius.
Quaeſt. Omnes ne homines ita erant impii, vt ille?
Reſp. Plurimi.
Quaeſt. Erat ne tunc temporis homo gratus Deo?

Reſp.

Rép. Ce fut Caïn, qui tua son frère Abel.	Antw. Cain, welcher seinen Bruder Abel todt geschlagen hat.
Dem. Pourquoi le tua-t-il?	Fr. Wofür hat er ihn ermordet?
Rép. Etant devenu jaloux de la vertu de son frère.	Antw. Weil er den Neid gegen seine Tugend hegte.
Dem. Tous les hommes étoient ils aussi méchans que lui?	Fr. Waren alle Menschen so boshaft, wie er?
Rép. Oui, pour la plus part?	Antw. Die Meisten.
Dem. Ne resta-t-il personne sur la terre, qui fut agréable à Dieu?	Fr. Ist nicht ein Mensch übrig geblieben, der Gott angenehm gewesen sey?
Rép. Le seul Noé trouva grace devant lui.	Antw. Noah, war es einzig und allein.
Dem. Comment Dieu les a-t-il puni?	Fr. Wie hat sie Gott gestraft?
Rép. Par le déluge.	Antw. Durch die Sündfluth.
Dem. Que ce que c'est que le déluge?	Fr. Was ist die Sündfluth gewesen?
Rép. Une grande inondation, qui couvrit d'eau toute la surface de la terre	Antw. Eine grosse Ueberschwemmung, welche die ganze Erde bedeckt hat.

Dem.

Resp. Vnus erat eiusmodi Noa.
Quaest. Quomodo peccatores puniuit Deus.
Resp Diluuio.
Quaest. Quid est diluuium?
Resp. Maxima inundatio, per quam tota terra operta fuit aqua.

Воп. Чтожъ сдѣлалось съ людьми?	Ἐρώτ. Τί συνέβη τοῖς ἀνθρώποις;
Отв. Они всѣ потонули.	Ἀπόκρ. Αὐτοὶ ἅπαντες ἐπνίγησαν.
Воп. А съ животными?	Ἐρώτ. Τί δὲ τοῖς ζώοις;
Отв. Тоже самое.	Ἀπόκρ. Ταὐτό.
Воп. Что случилось съ Ноемъ?	Ἐρώτ. Τί συνέβη τῷ Νῶε;
Отв. Богъ сохранилъ его въ ковчегѣ.	Ἀπόκρ. Ὁ Θεὸς ἐφύλαξεν αὐτὸν ἐν τῇ κιβωτῷ.
Воп. Что есть такое ковчегъ Ноевъ?	Ἐρώτ. Τί ἐστι Κιβωτός;
Отв. Великой корабль съ покатою съ обѣихъ сторонъ крышкою.	Ἀπόκρ. Μεγάλη ναῦς σὺν ἀνωφερεῖ ἐξ ἀμφοτέρων στέγῃ.
Воп. Одинъ ли онъ въ томъ спасся?	Ἐρώτ. Μόνος αὐτὸς ἐσώθη ἐν ταύτῃ;
Отв. Одинъ со своею семьею.	Ἀπόκρ. Μόνος μετὰ τῆς οἰκίας αὐτοῦ.
Воп. И кто еще?	Ἐρώτ. Καὶ τίς προσέτι;
Отв. По парѣ отъ всѣхъ звѣрей, и птицъ всякаго рода.	Ἀπόκρ. Ἀνὰ δύω ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων καὶ πετεινῶν ἑκάστου γένους.
Воп. Всѣ ли человѣки братья наши?	Ἐρώτ. Πάντες οἱ ἄνθρωποι ἀδελφοὶ ἡμῶν;

Отв.

Quaest. Quid tandem euenit hominibus?
Resp. Omnes aquis suffocati sunt.
Quaest. Quid animalibus?
Resp. Idem ipsum.
Quaest. Quid euenit Noae?
Resp. Deus conseruauit illum in arca.
Quaest. Quid est arca Noae?

Resp.

Dem. Que devinrent donc les hommes?	Fr. Was geschah also mit den Menschen?
Rép. Ils furent tous noyés.	Antw. Sie ertrunken alle.
Dem. Et les animaux?	Fr. Und wie gieng es mit den Thieren?
Rép. Ils le furent de même.	Antw. Eben so.
Dem. Qu'arriva-t-il à Noé?	Fr. Was trug sich mit Noah zu?
Rép. Dieu le conserva dans l'arche.	Antw. Gott erhielt ihn in der Arche.
Dem. Qu'est ce que cette arche?	Fr. Was war die Arche des Noah?
Rép. C'étoit un grand vaisseau, avec un tillac relevé par le milieu.	Antw. Ein grosses Schiff mit einem auf beyden Seiten abhängigen Verdeck.
Dem. Est-ce que Noé fut le seul, qui y fut sauvé?	Fr. Ist er allein darinn gerettet worden?
Rép. Oui. Lui avec sa famille.	Antw. Er mit seiner Familie.
Dem. Et qui encore?	Fr. Und wer noch mehr?
Rép. Une paire de chaque espece d'animaux & d'oiseaux.	Antw. Ein Paar von jeder Art der Thiere und Vögel.
Dem. Tous les hommes sont ils nos frères?	Fr. Sind alle Menschen unsere Brüder?

Resp. Magna nauis cum decliui ex vtraque parte tecto.
Quaest. Vnus ne Noa in arca saluatus?
Resp. Vnus cum tota sua familia.
Quaest. Quid vero adhuc?
Resp. Bina ex cunctis animalibus, et bina de volucribus omnis generis.
Quaest. Omnes ne homines sunt inter se fratres?

Отв. Такъ, потому что мы всѣ отъ Адама и Ноя происходимъ.	Ἀπόκρ. Οὕτως, ὅτι ἅπαντες ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τοῦ Νῶε παραγινόμεθα.
Вол. Что такое законъ естественный?	Ἐρώτ. Τί ἐστὶ ὁ φυσικὸς νόμος;
Отв. Разумъ и совѣсть.	Ἀπόκρ. Ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις.
Вол. Чему они насъ учатъ въ разсужденіи Бога?	Ἐρώτ. Τί αὐτὰ ἡμᾶς διδάσκουσιν εἰς διάκρισιν τοῦ Θεοῦ;
Отв. Чтобъ мы кромѣ его ни кого Богомъ не почитали, и его закону совершенно покарялись.	Ἀπόκρ. Ὅπως ἡμεῖς παρ᾽ αὐτοῦ οὐδένα ἄλλον ὡς Θεὸν σεβώμεθα, καὶ τῷ ἑαυτοῦ νόμῳ τελείως ὑποτασσώμεθα.
Вол. А въ разсужденіи людей?	Ἐρώτ. Εἰς δὲ διάκρισιν τῶν ἀνθρώπων τί;
Отв. Чтобъ мы ничего такого другому, не дѣлали, чего сами себѣ отъ другова не желаемъ.	Ἀπόκρ. Ὅπως ἡμεῖς οὐδὲν τοιοῦτο ποιήσωμεν, ὅπερ ἡμῖν τοὺς ἄλλους ποιῆσαι οὐ θέλομεν.
Вол. А въ разсужденіи самихъ насъ?	Ἐρώτ. Εἰς δὲ διάκρισιν ἡμῶν αὐτῶν τί;
Отв. Умѣрять наши страсти и желанія.	Ἀπόκρ. Μετριάζειν τα ἡμῶν πάθη καὶ ἐπιθυμίας.

Вол.

Resp. Ita, quoniam omnes ab Adamo et Noa prouenimus.

Quaest. Quid est lex naturalis?

Resp Iudicium et conscientia.

Quaest. Qua in re instituunt nos respectu Dei?

Resp. Vt nos praeter solum Deum nullam rem adoremus et eius legi perfecte obediamus.

Quaest.

Rép. Oui, parce que nous ſommes tous de la côte d'Adam, & enfans de Noé.	Antw. Ja: weil wir alle von Adam und von Noah herſtammen.
Dem. Qu'eſt ce que la loi naturelle?	Fr. Was macht das natürliche Geſetz aus?
Rép. Celle de la Raiſon & de la Conſcience.	Antw. Der Verſtand und das Gewiſſen.
Dem. Qu'eſt ce qu'elle nous apprend par rapport à Dieu?	Fr. Was lehren ſie uns, in Anſehung Gottes?
Rép. Elle nous apprend, à n'adorer que Lui, & à obeír parfaitement à ſa loi.	Antw. Daß wir auſſer Ihm niemand für Gott halten, und ſeinem Geſetze in allem gehorſam ſeyn ſollen.
Dem. Et par rapport aux hommes?	Fr. Was lehren ſie uns in Abſicht auf die Menſchen?
Rép. A' ne pas faire aux autres ce, que nous ne voudrions pas, que les autres nous fiſſent.	Antw. Daß wir einem andern das nicht thun ſollen, was wir ſelbſt nicht wünſchen, daß es uns von ihm geſchehe.
Dem. Et par rapport à nous mêmes?	Fr. Und was in Anſehung unſer ſelbſt?
Rép. A' moderer nos paſſions & nos deſirs.	Antw. Daß wir unſere Leidenſchaften und Begierden mäßigen.

Quaeſt. Reſpectu autem hominum?

Reſp. Vt nos nihil alteri faciamus, quod ab altero fieri nobis nolumus.

Quaeſt. Reſpectu autem noſtri?

Reſp. Vt moderemur noſtros affectus et cupiditates.

Воп. Сохранили ль сей законъ естественный потомки Ноевы?

Отв. Нѣтъ, но болѣе сдѣлались нечестивыми.

Воп. Въ чемъ они противъ Бога погрѣшили?

Отв. Вмѣсто поклоненія Богу большая часть покланялась солнцу, лунѣ и другимъ тварямъ.

Воп. Не начали ль дѣлать и между собою какихъ беззаконій?

Отв. Они не почитали отцевъ своихъ, убивали, грабили, и клеветали другъ на друга, правды не наблюдали, и во всемъ слѣдовали своимъ безпорядочнымъ желаніямъ.

Ἐρώτ. Ἐφύλαξαν τȣ̃τον τὸν Φυσικὸν νόμον οἱ ἔκγονοι τȣ̃ Νῶε;

Ἀπόκρ. Ὀυ, Μάλιϛα δὲ ἐγένοντο ἀσεβεῖς.

Ἐρώτ. Ἐν τίνι ἡμάρτησαν ἀυτοὶ ἐναντίον τȣ̃ Θεȣ̃;

Ἀπόκρ. Ἀντὶ τȣ̃ προσκυνῆσαι τὸν Θεὸν, οἱ πλεῖϛοι προσεκύνησαν τὸν Ἥλιον, τὴν σελήνην ϗ ἄλλα κτίσματα.

Ἐρώτ. Ὀυκ ἤρξαντο ἐργάζεσθαι ϗ μεταξὺ ἑαυτῶν ἀσεβήματα τινά;

Ἀπόκρ. Ἀυτοὶ ȣ̓κ ἐτίμησαν τȣ̀ς ἑαυτῶν πατέρας, ἐφόνευσαν, ἥρπαξαν, ἐσυκοφάντησαν ἀλλήλȣς, τὴν ἀλήθειαν ȣ̓κ ἐτήρησαν καὶ ἐν πᾶσιν ἠκολȣ́θησαν ταῖς ἑαυτῶν ἀτάκτοις ἐπιθυμίαις.

ΓΛΑ-

Quaest. Conferuauerunt ne hanc legem naturalem posteri Noae?

Resp. Nequaquam, sed potius facti sunt impii.

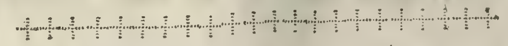
Quaest. In quo illi coram Deo peccauerunt?

Resp. Loco cultus Dei, plurimi adorauerant solem, lunam et alias creaturas.

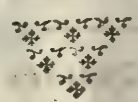
Quaest. Non ne commiserunt illi et inter se aliqua scelera?

Resp.

Dem. Les descendans de Noé ont ils conservé cette loi?	Fr. Haben des Noah Nachkommen dieses natürliche Gesetze beobachtet?
Rép. Non, ils sont devenus encore plus impies.	Antw. Nein, sondern sind sie vielmehr gottlos geworden.
Dem. En quoi est-ce qu'ils ont péché contre Dieu?	Fr. Worinn haben sie gegen Gott gesündiget?
Rép. Au lieu d'adorer Lui seul, la plus part adorerent le Soleil, la Lune & les autres Créatures.	Antw. Anstatt daß sie hätten Gott anbeten sollen, haben die meisten die Sonne, den Mond und andere Geschöpfe angebetet.
Dem. Ne commencerent-ils pas à commetre quelques crimes entre eux?	Fr. Fiengen sie nicht an, auch untereinander Missethaten zu begehen?
Rép. Ils ne respectoient pas leurs pères, ils s'entre assassinoient, voloient, se calomnioient les uns les autres, n'observoient pas la justice, & suivoient leurs inclinations déréglées.	Antw. Sie ehreten ihre Väter nicht, begiengen Mordthaten und Räubereyen, verläumdeten einer den andern, entferneten sich von der Wahrheit und hiengen in allem ihren ausgearteten Begierden nach.

Resp. Non honorabant parentes suos, occidebant, spoliabant, alteri alteros calumniis proscindebant, iustitiam non seruabant, et in omnibus secuti sunt insolentes suas cupiditates.

ГЛАВА 4.
О АВРААМѢ, И ПРОТЧИХЪ ПРАОТЦАХЪ.

Вопросъ.

Гдѣ сохранился законъ естественный послѣ потопа?

Отв. Въ фамилїи Сима.

Воп. Съ кѣмъ Богъ сдѣлалъ завѣтъ?

Отв. Съ Авраамомъ.

Воп. Что обѣщалъ онъ ему?

Отв. Произвести отъ него великой народъ.

Воп. Что еще?

Отв. Дать землю Ханаанскую.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Δ'.
Περὶ τȣ̃ Ἀβραὰμ καὶ τῶν λοιπῶν Προπατόρων.

Ἐρώτησις.

Πȣ̃ πεφύλακται ὁ φυσικὸς νόμος μετὰ τὸν κατακλυσμόν;

Ἀπόκρ. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τȣ̃ Σήμ.

Ἐρώτ. Μετὰ τίνος ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὴν διαθήκην;

Ἀπόκρ. Μετὰ Ἀβραάμ.

Ἐρώτ. Τί ὑπέχετο ὁ Θεὸς αὐτῷ;

Ἀπόκρ. Παράγειν ἐξ αὐτȣ̃ τὸ μέγα ἔθνος.

Ἐρώτ. Τί προσέτι;

Ἀπόκρ. Διδόναι τὴν γῆν Χαναάν.

Воп.

CAPVT IV.
De Abrahamo et caeteris Protoparentibus.

Quaestio.

Vbi conseruata fuit lex naturalis post diluuium?

Resp.

Chapitre 4.
D'Abraham & des autres Patriarches.

Demande.

La loi naturelle où se conserva-t-elle après le déluge?

Rép. Dans la famille de Sem.

Dem. Avec qui Dieu contracta t-il alliance?

Rép. Avec Abraham.

Dem. Que lui promit il?

Rép. De le rendre Père d'une grande nation.

Dem. Que lui promit il encore?

Rép. De lui donner la terre des Cananéens.

Das vierte Capitel.
Von Abraham und den andern Erzvätern.

Frage.

Wo hat sich das natürliche Gesetz nach der Sündfluth erhalten?

Antw. In der Familie des Sems.

Fr. Mit wem hat Gott einen Bund aufgerichtet?

Antw. Mit Abraham.

Fr. Was versprach Er ihm?

Antw. Ein grosses Volk aus ihm zu machen.

Fr. Was noch mehr?

Antw. Ihm das Land Canaan zu geben.

Resp. In familia Sem.
Quaest. Cum quo Deus posuit foedus?
Resp. Cum Abrahamo.
Quaest. Quid illi promisit?
Resp. Ex semine eius producere magnam gentem.
Quaest. Quid adhuc?
Resp. Promisit dare terram Chanaan.

Воп. Что обѣщалъ Богъ ему еще важнѣйшее?	Ἐρώτ. Τί ὑπέχετο αὐτῷ ὁ Θεὸς καὶ τȣ́των ἀξιότερον;
Отв. Благословить о имени его всѣ народы земные.	Ἀπόκρ. Εὐλογῆσαι ἐν ὀνόματι αὐτȣ̃ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.
Воп. Что ето значитъ?	Ἐρώτ. Τί συμαίνει τȣ̃το;
Отв. Что Спаситель мїра родится отъ племени Авраамова.	Ἀπόκρ. Ὅτι ὁ Σωτὴρ τȣ̃ κόσμȣ γεννηθήσεται ἀπὸ τῆς Φυλῆς τȣ̃ Ἀβραὰμ.
Воп. Какой былъ знакъ завѣта Божїя съ Авраамомъ?	Ἐρώτ. Ποῖον συμεῖον ὑπῆρχε τῆς τȣ̃ Θεȣ̃ διαθήκης μετ' Ἀβραὰμ;
Отв. Обрѣзанїе.	Ἀπόκρ. Περιτομὴ.
Воп. Кто былъ сынъ Авраама?	Ἐρώτ. Τίς γέγονεν ὁ υἱὸς τȣ̃ Ἀβραὰμ;
Отв. Исаакъ.	Ἀπόκρ. Ἰσαάκ.
Воп. Для чего хотѣлъ онъ его на жертву принести?	Ἐρώτ. Διὰ τί ἠθέλησεν ἐκεῖνος προσφέρειν αὐτὸν εἰς θυσίαν;
Отв. Чтобъ тѣмъ оказать свое повиновенїе Богу.	Ἀπόκρ. Ἵνα ἐν τȣ́τῳ δείξῃ τὴν ἑαυτȣ̃ ὑπακοὴν τῷ Θεῷ.
Воп. Для чего ему приказалъ то Богъ?	Ἐρώτ. Διὰ τί τȣ̃το προσέταξεν αὐτῷ ὁ Θεὸς;

Отв.

Quaest. Quid adhuc amplius?
Resp. Benedicere de nomine eius omnes gentes terrae.
Quaest. Quid hoc significat?
Resp. Id, quod saluator mundi nascetur de familia Abrahami.
Quaest. Quodnam signum erat faederis diuini cum Abrahamo?

Resp.

Dem. Qu'est ce que Dieu lui promit-il de plus important?	Fr. Was noch wichtigeres versprach ihm Gott?
Rép. De bénir en son nom toutes les nations.	Antw. In seinem Nahmen alle Völker auf Erden zu segnen.
Dem. Que veut dire cela?	Fr. Was bedeutet das?
Rép. Que le sauveur du monde descendra de la postérité d'Abrahame.	Antw. Daß der Heiland der Welt aus Abrahams Geschlechte herstammen sollte.
Dem. Quel fut le signe de l'alliance de Dieu avec Abrahame?	Fr. Was war das Zeichen des Bandes Gottes mit Abraham?
Rép. La circoncision.	Antw. Die Beschneidung.
Dem. Qui étoit le fils d'Abrahame?	Fr. Wer war des Abrahams Sohn?
Rép. Isâac.	Antw. Isaac.
Dem. Pourquoi Abrahame voulu-t-il le sacrifier?	Fr. Warum wollte er ihn opfern?
Rép. Pour faire voir à Dieu son obéissance.	Antw. Um dadurch Gott seinen Gehorsam zu leisten.
Dem. Pourquoi Dieu le lui ordonna-t-il?	Fr. Warum hat ihm Gott solches anbefohlen?

Rép.

Resp. Circumcisio.
Quaest. Quis fuit filius Abrahami?
Resp. Isaac.
Quaest. Quam ob causam voluit Abraham offerre filium suum in holocaustum?
Resp. Vt eo ostendat obedientiam suam Deo.
Quaest. Quare iussit Deus hoc illi facere?

Resp.

Отв. Чтобъ испытать его вѣру.
Вол. Кто былъ Іаковъ?
Отв. Сынъ Ісаака.

Вол. Какъ иначе назывался Іаковъ?
Отв. Израиль.
Вол. Сколько имѣлъ онъ сыновъ?
Отв. Двенадцать.
Вол. Какъ они называются?
Отв. Патріархами или Праотцами.

Ἀπόκρ. Ἵνα δοκιμάσῃ τὴν πίστιν αὐτοῦ.
Ἐρώτ. Τίς ἦν ὁ Ἰάκωβ;
Ἀπόκρ. Ὁ υἱὸς τοῦ Ἰσαάκ.

Ἐρώτ. Πῶς ἄλλως ὠνομάζετο Ἰάκωβ;
Ἀπόκρ. Ἰσραήλ.
Ἐρώτ. Πόσους εἶχεν αὐτὸς υἱούς;
Ἀπόκρ. Δώδεκα.
Ἐρώτ. Πῶς αὐτοὶ ὠνομάζοντο;
Ἀπόκρ. Πατριάρχαι ἢ Προπατόρες.

ГЛАВА 5. О РАБОТѢ ЕГИПЕТСКОЙ И ПАСХѢ.

Волросъ.

Разскажи исторїю Іосифа!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄. Περὶ τῆς Δουλείας τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ Πάσχατος.

Ἐρώτησις.

Διήγησαι μοὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰώσηφ;

Отв.

Resp. Propter tentandam eius fidem.
Quaest. Quis fuit Iacob?
Resp. Filius Isaaci.
Quaest. Quomodo aliter apellabatur Iacob?
Resp. Israel.
Quaest. Quot habuit Iacob filios?
Resp. Duodecim.
Quaest. Quomodo illi nominantur?
Resp. Patriarchae, vel protoparentes.

Rép. Pour eprouver ſa foi.	Antw. Um ſeinen Glauben zu prüfen.
Dem. Qui étoit Jacob?	Fr. Wer war Jacob?
Rép. Le fils d'Iſâac.	Antw. Ein Sohn des Iſaacs.
Dem. Comment Jacob étoit-il nommé autrement?	Fr. Wie hieß anders Jacob?
Rép. Iſraël.	Antw. Jſrael.
Dem. Combien de fils avoit-il?	Fr. Wie viel Söhne hatte er?
Rép. Douze fils.	Antw. Zwölf.
Dem. Comment s'appellent ils?	Fr. Wie heiſſen ſie?
Rép. Patriarches, ou Pères de famille.	Antw. Patriarchen oder Erzväter.

CHAPITRE 5. / Das fünfte Capitel.

De la ſervitude d'Egypte, & de l'agneau Paſcal. / Von der Egyptiſchen Dienſtbarkeit und dem Oſterlamme.

Demande.	Frage.
Sauriez vous me raconter l'hiſtoire de Joſeph?	Können ſie mir wohl die Geſchichte des Joſephs erzählen?
	Rép.

CAPVT V.

De ſeruitute Aegypti et Paſchate.

Quaeſtio.

Narra mihi hiſtoriam Ioſephi? *Reſp.*

Отв. Свои братья продали его изъ ненависти: онъ долго былъ въ Египтѣ какъ невольникъ. потомъ сдѣлался онъ въ великомъ почтеніи у самаго Царя.

Вол. Что онъ сдѣлалъ со своими братьями при своей великой силѣ?

Отв. Онъ ихъ простилъ, и поселилъ въ Египтѣ со всѣми ихъ фамиліями.

Вол. Что приключилось сынамъ Ізраиля въ Египтѣ?

Отв. Они весьма тамъ умножились.

Вол. Что сдѣлалъ съ ними другой Царь Египетской?

Отв. Онъ хотѣлъ истребить ихъ всѣхъ.

Вол. Кто сохранилъ ихъ отъ того?

Ἀπόκρ. Οἱ ἴδιοι ἀδελφοὶ ἐπώλησαν αὐτὸν ἀπο τοῦ φθόνου. Αὐτὸς πολὺν καιρὸν ἔμεινεν ἐν Αἰγύπτῳ ὡς αἰχμάλωτος, ἔπειτα πολλὰ ἐτιμήθη παρὰ τοῦ ἰδίου Βασιλέως.

Ἐρώτ. Τί ἐπόιησεν αὐτὸς τοῖς ἑαυτοῦ ἀδελφοῖς, μεγάλης ἐξουσίας τυχὼν;

Ἀπόκρ. Συνεχώρησεν αὐτοῖς καὶ μετόικους ἐπόιησεν αὐτοὺς πανοικεῖ, ἐν Αἰγύπτῳ.

Ἐρώτ. Τί συνέβη τοῖς υἱοῖς τοῦ Ἰσραὴλ ἐν Αἰγύπτῳ;

Ἀπόκρ. Αὐτοὶ κατὰ πολλὰ ἐκεῖ ἐπληθύνθησαν.

Ἐρώτ. Τί ἐπόιησεν αὐτοῖς ἄλλος ὁ Βασιλεῦς τῆς Αἰγύπτου;

Ἀπόκρ. Αὐτὸς ἤθελεν ἐξαλεῖψαι ἐκείνους ἅπαντας.

Ἐρώτ. Τίς διεφύλαξεν αὐτοὺς ἀπὸ τούτου;

Отв.

Resp. Ob inuidiam fratres eius vendiderunt illum: diu ille in Aegypto habitabat tanquan captiuus, poſtea in ſplendido honore fuit et apud ipſum regem.

Quaeſt. Quid fecit Ioſephus ſuis fratribus, cum erat in magna poteſtate?

Reſp. Donauit illis gratiam et dedit terram ad incolandum in Aegypto cum vniuerſis eorum familiis.

Quaeſt.

Rép. Ses Frères le vendirent par jalousie. Il fut longtemps en Egypte comme esclave, ensuite il s'aquit une grande considération même auprès du Roi.	Antw. Seine Brüder verkauften ihn aus Feindschaft gegen ihn: Er war lange Zeit in Egypten als ein Sclave, hernach kam er bey dem Könige selbst in ein grosses Ansehen.
Dem. Que fit-il à ses Frères dans son élévation?	Fr. Was that er seinen Brüdern bey seiner grossen Macht?
Rép. Il leur pardonna, & il les fit venir en Egypte avec toutes leurs familles pour s'y établir.	Antw. Er vergab es ihnen, und ließ sie sich in Egypten häuslich niederlassen mit allen ihren Familien.
Dem. Qu'arriva-t-il aux enfans d'Israël en Egypte?	Fr. Was begegnete den Kindern Israel in Egypten?
Rép. Ils s'y multiplierent beaucoup.	Antw. Sie vermehrten sich sehr daselbst.
Dem. Que leur fit le second Roi d'Egypte?	Fr. Wie gieng mit ihnen ein anderer König in Egypten um?
Rép. Il les voulut tous exterminer.	Antw. Er wollte sie alle ausrotten.
Dem. Qui les en sauva?	Fr. Wer hat sie davon errettet?

Rép.

Quaest. Quid accidit filiis Israel in Aegypto?
Resp. Illi admodum ibi multiplicati sunt.
Quaest. Quid fecit illis alter rex Aegypti?
Resp. Voluit interimere omnes.
Quaest. Quis conseruauit illos ab eo?

Resp.

Отв. Богъ.	Ἀποκρ. Ὁ Θεός.
Воп. Кого онъ употребилъ къ ихъ избавленїю?	Ἐρώτ. Τίνι αὐτὸς κέχρηται πρὸς τὸ λυτρῶσαι ἐκείνους;
Отв. Моисея.	Ἀποκρ. Μωυσεῖ.
Воп. Что сдѣлалъ Моисей?	Ἐρώτ. Τί ἐποίησεν ὁ Μωυσῆς;
Отв. Великїя чудеса, чтобъ принудить Фараона къ исполненїю повелѣнїя Божїя.	Ἀποκρ. Μεγάλα θαύματα, ἵνα ἀναγκάσῃ τὸν Φαραὼ ἐκπληρῶσαι τὴν τοῦ Θεοῦ προσταγήν.
Воп. Что такое пасха?	Ἐρώτ. Τί ἐστι Πάσχα;
Отв. Агнецъ на жертву опредѣленный, и котораго Iзраильтяне ѣли не задолго передъ своимъ изшествїемъ изъ Египта, и освобожденїемъ.	Ἀποκρ. Ὁ Ἀμνὸς ὁ διορισμένος εἰς θυσίαν, ὃν Ἰσραηλῖται ἔφαγον οὐ πολὺν καιρὸν πρὸ τοῦ ἐξελθεῖν αὐτοὺς ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἐλευθερωθῆναι.
Воп. Что значило избавленїе Iзраильтянъ?	Ἐρώτ. Τί ἐσήμαινεν ἡ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐλευθερία;
Отв. Что Богъ избавитъ нѣкогда всѣхъ людей отъ работы демонской, и грѣха.	Ἀποκρ. Τὴν ἐκ τοῦ Διαβόλου καὶ τῆς ἁμαρτίας γεννησομένην ποτὲ ἐλευθερίαν παντὶ τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει.

ГЛАВА

Resp. Deus.
Quaest. Quo vſus eſt propter conſeruandum illos?
Resp Moſe.
Quaest. Quid fecit Moſes?
Resp. Magna miracula, vt cogeret Pharaonem ad perficienda mandata Dei.
Quaest. Quid eſt paſcha?

Resp.

Rép. Dieu.	Antw. Gott.
Dem. Qui employa-t-il pour leur délivrance?	Fr. Wen hat er zu ihrer Errettung gebraucht?
Rép. Moïſe.	Antw. Den Moſes.
Dem. Que fit Moïſe?	Fr. Was hat Moſes gethan?
R'p. Des grands Miracles pour faire exécuter à Pharaon le commandement de Dieu.	Antw. Groſſe Wunderwerke, um den Pharao zu zwingen zur Erfüllung des göttlichen Befehles.
Dem. Qu'eſt ce que la Pâque?	Fr. Was iſt das Oſterlamm?
Rép. C'eſt l'agneau deſtiné pour le Sacrifice, que les Iſraëlites mangerent peu de temps avant leur ſortie d'Egypte & leur délivrance.	Antw. Ein zum Opfer beſtimmtes Lamm, und welches die Kinder Iſrael kurz vor ihrem Ausgange aus Egypten und ihrer Errettung gegeſſen haben.
Dem. Que ſignifioit la délivrance des Iſraëlites?	Fr. Was bedeutete die Errettung der Iſraeliten?
Rép. Que Dieu délivrera un jour tous les hommes de la ſervitude du Démon, & du péché.	Antw. Daß Gott einſt alle Menſchen von des Teufels Werken und von der Sünde erretten werde.

Chapitre

Reſp. Agnus ad victimam deſignatus, et quem Iſraelitae comederunt ante exitum ſuum ex Aegypto et ante liberationem.

Quaeſt. Quid ſignificabat liberatio Iſraelitarum?

Reſp. Id, quod Deus tandem liberabit omnes homines a ſeruitute diaboli et peccati.

ГЛАВА 6.
О ПУТЕШЕСТВІИ ВЪ ПУСТЫНѢ.

Вопросъ.

Куда пошли Ізраильтяне по исходѣ изъ Египта?

Отв. Въ землю Ханаанскую, въ которую повелъ ихъ Богъ.

Вод. За чемъ онъ ихъ туда повелъ?

Отв. Чтобъ исполнить свои обѣщанія.

Вол. Какъ они перешли море Чермное?

Отв. Богъ воздвигъ вѣтеръ, которымъ море раздѣлившись открыло имъ дно, по которому они прошли безбѣдственно.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ϛ'.
Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἐρήμῳ Ὁδοιπορίας.

Ἐρώτησις.

Ποῖ γῆς ἀπῆλθον οἱ Ἰσραηλῖται μετὰ τὴν ἔξοδον αὐτῶν ἐξ Αἰγύπτȣ;

Ἀπόκρ. Εἰς γῆν τὴν Χαναὰν, εἰς ἣν ἤγαγεν αὐτȣ̀ς ὁ Θεός.

Ἐρώτ. Τίνος ἕνεκεν ἐκείνȣς αὐτὸς ἤγαγεν ἐκεῖσε;

Ἀπόκρ. Ἵνα τὰς ἑαυτȣ̃ ἐκπληρώσῃ ἐπαγγελίας.

Ἐρώτ. Πῶς ἐκεῖνοι διώδευσαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν;

Ἀπόκρ. Ὁ Θεὸς ὑπήγαγεν ἄνεμον, δι' ȣ̃ χιθεῖσα ἡ θάλασσα ἀνεκάλυψε πυθμένα, καθ' ὃν αὐτοὶ διέβησαν ἀβλαβῶς.

Βοπ.

CAPVT VI.
De itinere Iſraelitarum in diſerto.

Quaeſtio.

Quo iuerunt Iſraelitae poſt exitum ex Aegypto?

Reſp.

Chapitre 6.
Du Voyage dans le Désert.

Demande.

Où allerent les Israëlites en sortant d'Egypte?

Rép. Dans le pays des Cananéens, où Dieu les conduisit.

Dem. Pourquoi les y conduisit il?

Rép. Pour effectuër ses promesses.

Dem. Comment passerent ils la Mer rouge?

Rép Dieu ayant fait sou léver le vent, la Mer en se divisant dessécha son lit, & ils la traverserent sans aucun danger.

Das sechste Capitel.
Von der Wanderung in der Wüste.

Frage.

Wo zogen die Israeliten hin, nach ihrem Ausgange aus Egypten?

Antw. Nach dem Lande Canaan, in welches sie Gott geleitet hat.

Fr. Warum führte Er sie dahin?

Antw. Um seine Verheissungen zu erfüllen.

Fr. Wie giengen sie über das rothe Meer?

Antw. Gott ließ einen Wind blasen, durch welchen sich das Meer von einander theilete, und ihnen seinen Boden aufdeckte, worüber sie ohne Gefahr giengen.

B 2 Dem.

Resp. In terram Chanaän, in quam duxit illos Deus.
Quaest. Quare illos in eam duxit?
Resp. Vt perficiat sua promissa.
Quaest. Quomodo illi transierunt mare rubrum?
Resp. Deus commouit flantem ventum, per quem mare factum diuisum aperuit illis fundum suum, quo transierunt illi sine periculo.

Quaest.

Вол. Чрезъ что шли они потомъ?	Ἐρώτ. Διὰ τίνος ἐπορεύοντο ἐκεῖνοι μετὰ ταῦτα;
Отв. Чрезъ великую пустыню.	Ἀπόκρ. Διὰ μεγάλης ἐρήμȣ.
Вол. Что они тамъ ѣли?	Ἐρώτ. Τί ἐκεῖνοι ἔφαγον ἐκεῖ;
Отв. Манну, которую имъ Богъ посылалъ съ неба.	Ἀπόκρ. Τὸ Μάννα τὸ παρὰ Θεȣ̃ αὐτοῖς ἀπεςαλμένον ἐξ ȣ̓ρανῶν.
Вол. Когда они воды достать не могли, гдѣ оную взяли?	Ἐρώτ. Πȣ̃ αὐτοὶ τοτ' ἔλαβον ὕδωρ, ὅταν ȣ̓κ ἠδύναντο εὑρεῖν αὐτό;
Отв. Богъ произвелъ изъ камня.	Ἀπόκρ. Ὁ Θεὸς ἐξήγαγεν αὐτὸ ἐκ τῆς πέτρας.
Вол. Когда Богъ далъ имъ свой законъ?	Ἐρώτ. Πότε ὁ Θεὸς ἔδωκεν αὐτοῖς τὸν ἑαυτȣ̃ νόμον;
Отв. Въ пятидесятый день послѣ ихъ изшествїя.	Ἀπόκρ. Ἐν τῇ πεντηκοςῇ ἡμέρᾳ μετὰ τὸ ἐξελθεῖν αὐτȣ̀ς ἐξ Αἰγύπτȣ.
Вол. На какомъ мѣстѣ?	Ἐρώτ. Ἐν ποίῳ τόπῳ;
Отв. На горѣ Синайской.	Ἀπόκρ. Ἐν τῷ ὄρει τȣ̃ Σινάϊ.

Вол.

Quaest. Vbi iverunt illi postea?

Resp. Per magnum disertum.

Quaest. Quid ibi comederunt?

Resp. Manna, quod Deus illis misit de coelo.

Quaest. Quando aquam inuenire non potuerunt, vbi postea acceperunt.

Resp.

Dem. Par où paſſerent ils enſuite?	Fr. Wodurch zogen ſie hernach?
Rép. Par un grand Déſert.	Antw. Durch eine groſſe Wüſte.
Dem. Qu'eſt ce qu'ils y ont mangé?	Fr. Was aſſen ſie darinnen?
Rép. Une Manne, que Dieu leur fit tomber du Ciel.	Antw. Manna, ſo ihnen Gott vom Himmel regnen ließ.
Dem. Où trouverent-ils de l'eau, lorsqu'ils en manquerent?	Fr. Wo nahmen ſie Waſſer, als ſie Mangel daran hatten?
Rép Dieu en fit écouler d'un rocher?	Antw. Gott ließ es aus einem Felſen ſchlagen.
Dem. Quand Dieu leur donna-t-il ſa loi?	Fr. Wann hat ihnen Gott ſein Geſetz gegeben?
Rép. Le cinquantieme jour après leur ſortie.	Antw. Am funfzigſten Tage nach ihrem Ausgange.
Dem. Dans quel endroit?	Fr. Auf welchem Orte?
Rép. Sur le mont Sinaï.	Antw. Auf dem Berge Sinai.

Reſp. Deus produxit de petra.

Quaeſt. Quando Deus tradidit illis ſuam legem?

Reſp. Quinquageſimo die poſt eorum exitum.

Quaeſt. In quonam loco?

Reſp. In monte Sinai.

Вол. Какъ представилась имъ сїя гора?	Ἐρώτ. Πῶς ἐφάνη αὐτοῖς τοῦτο τὸ ὄρος;
Отв. Огненная, громъ и молнїю извергающая.	Ἀπόκρ. Πυρόδες, ἀστραπὰς καὶ βροντὰς ἐκβάλλον.
Вол. Скажи мнѣ заповѣди, которыя имъ Богъ далъ.	Ἐρώτ. Εἰπὲ μοι τὰς ἐντολὰς τὰς παρὰ Θεοῦ αὐτοῖς δεδομένας;
Отв. 1) Азъ есмь Господь Богъ твой изведый тя изъ работы Египетскїя: не да будутъ тебѣ Бози инїи, развѣ мене.	Ἀπόκρ. α) Ἐγὼ εἰμὶ κύριος ὁ Θεός σου, ὅστις ἐξήγαγόν σε ἐκ τῆς δουλείας τῆς Αἰγύπτου· οὐκ ἔσονται σοι Θεοὶ ἕτεροι, πλὴν ἐμοῦ.
2) Не сотвори себѣ кумира, ниже другаго какого подобїя, во еже поклонитися имъ.	β) Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον οὐδ' ἄλλο ὅτιουν ὁμοίωμα, διὰ τὸ προσκυνῆσαι αὐτοῖς.
3) Не прїимеши имене Господа твоего всуе.	γ) Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα κυρίου σου ματαίως.
4) Помни святити день субботный, то есть, покой седьмаго дня.	δ) Μνήσθητι ἁγιάζειν τὴν τοῦ Σαββάτου ἡμέραν, ἤγουν τὴν ἀνάπαυσιν τῆς ἑβδόμης ἡμέρας.

5)

Quaest. Quomodo apparuit illis iste mons?

Resp. Ignem, fulgur, et tonitru eiiciens.

Quaest. Dicas mihi praecepta tradita illis a Deo?

Resp. Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de seruitute Aegypti, non habebis deos alienos praeter me.

2)

Dem. Comment cette montagne leur apparut-elle?

Rép. Toute enflammée vomiſſant le ſouffre & le bitume.

Dem. Sauriez vous me reciter les commandemens, que Dieu leur a donné?

Rép. 1) Je ſuis l'Eternel ton Dieu, qui t'ai retiré du païs d'Egypte, de la maiſon de ſervitude; tu n'auras point d'autres Dieux devant ma face.

2) Tu ne te feras point d'image taillée, ni aucune reſſemblance des choſes; & tu ne te proſterneras point devant elles.

3) Tu ne prendras point le nom de l'Eternel ton Dieu en vain.

4) Sovien-toi du ſeptieme Jour; c'eſt à dire, du Jour de repos, pour le ſanctifier.

Fr. In was für einer Geſtalt wurde ihnen dieſer Berg vorgeſtellt?

Antw. In einer feurigen, und es kamen darauf Blitz und Donner.

Fr. Können ſie mir die Gebothe herſagen, ſo Gott ihnen gegeben hat?

Antw. 1 Ich bin der Herr dein Gott, der dich aus der Egyptiſchen Dienſtbarkeit geführt habe. Du ſollſt keine andere Götter neben Mir haben.

2) Du ſollſt dir kein Bildniß noch irgend ein Gleichniß machen, und ſie nicht anbeten.

3) Du ſollſt den Nahmen des Herrn deines Gottes nicht mißbrauchen.

4) Gedenke des Sabbathtages, daß du ihn heiligeſt; das iſt, den ſiebenten Ruhetag.

---

2) Non facies tibi ſculptile, neque aliam aliquam ſimilitudinem, vt adoreris.

3) Non aſſumes nomen Domini Dei tui in vanum.

4) Memento, vt diem ſabbati ſanctifices, ſcilicet quietem ſeptimi diei.

5) Чти отца твоего и матерь твою, да долголѣтенъ будеши на земли, юже Господь обѣщалъ тебѣ.
6) Не убій.
7) Не прелюбы сотвори.
8) Не укради.
9) Не лжесвидѣтельствуй на ближняго твоего.
10) Не пожелай елика суть ближняго твоего.

Воп. Не былиль написаны сіи десять Заповѣди?
Отв. На двухъ дскахъ каменныхъ начертаны отъ Бога.
Воп. Извѣстны ли прежде были сіи заповѣди?
Отв. Неотмѣнно. Ибо онѣ не иное что, какъ законъ естественный.

έ) Τίμα τὸν πατέρα σȣ, καὶ τὴν μητέρα σȣ, ἵνα μακροχρόνως γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς κύριος ὑπέσχετο σοὶ.
ς΄) Οὐ Φονεύσεις.
ζ΄) Οὐ Μοιχεύσεις.
ή) Οὐ Κλέψεις.
θ΄) Οὐ Ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τὸν πλήσιόν σȣ.
ί) Οὐκ ἐπιθυμήσεις, ὅσα τῷ πλησίῳ σȣ ἐστιν.

Ἐρώτ. Οὐκ ἦσαν γεγραμμέναι αὗται αἱ δέκα ἐντολαί;
Ἀπόκρ. Ἦσαν εἰς δύω πλάκας τȣ̃ς λιθυνȣ̃ς κεχαραγμέναι.
Ἐρώτ. Αὗται αἱ ἐντολαὶ ἦσαν φανεραὶ πρότερον;
Ἀπόκρ. Πάντως. Αὗται γὰρ ȣ̓δὲν εἰσὶν ἄλλο, ἢ ὁ φυσικὸς νόμος.

ГЛАВА

---

5) Honora patrem tuum et matrem, vt ſis longeuus ſuper terram, quam Dominus Deus tuus promiſit tibi.
6) Non occides.
7) Non adulterato.
8) Ne fureris.
9) Ne proferes falſum teſtimonium contra proximum tuum.
10) Non concupiſces, quae ſunt proximi tui.

Quaeſt.

5) Honore ton père & ta mère, afin que tes jours ſoient prolongés ſur la terre, que l'Eternel ton Dieu te donne.

6) Tu ne tuëras point.

7) Tu ne paillarderas point.

8) Tu ne déroberas point.

9) Tu ne diras point faux témoignage contre ton prochain.

10) Tu ne convoiteras pas aucune choſe, qui ſoit à ton prochain.

Dem. Ces dix commandemens n'ont ils pas été ecrits?

Rép. Oui, Dieu lui même les grava ſur deux tables de Pierre.

Dem. Ces commandemens furent ils connus avant ce temps?

Rép. Sans doute, parce qu'ils ne ſont autre choſe, que la loi naturelle même.

5) Du ſollſt deinen Vater und deine Mutter ehren, auf daß du lange lebeſt im Lande, das dir der Herr, dein Gott giebt.

6) Du ſollſt nicht tödten.

7) Du ſollſt nicht ehebrechen.

8) Du ſollſt nicht ſtehlen.

9) Du ſollſt kein falſches Zeugniß wider deinen Nächſten reden.

10) Laß dich nicht gelüſten alles deſſen, was deinem Nächſten gehöret.

Fr. Waren dieſe zehen Gebothe nicht geſchrieben?

Antw. Sie waren von Gott in zwo ſteinerne Tafeln eingepräget worden.

Fr. Waren wohl dieſe Gebothe vorher bekannt?

Antw. Allerdings: denn ſie ſind nichts anders, als ein natürliches Geſetz.

Quaeſt. Haec decem mandata fuerunt ne ſcripta?

Reſp. Omnino, in duabus lapideis tabulis a Deo ſcripta ſunt.

Quaeſt. Fuerunt ne antea haec mandata nota?

Reſp. Omnino, nam illa non aliud quidpiam, quam lex naturalis.

ГЛАВА 7.
О ЗАВѢТѢ БОГА СЪ ИЗРАИЛЬТЯНАМИ.

Вопросъ.

Какимъ образомъ въ старомъ законѣ приносили жертву?

Отв. Закалали скота, и потомъ сжигали его на жертвенникѣ.

Воп. Гдѣ былъ жертвенникъ?

Отв. Предъ скинїею свидѣнїя.

Воп. Что въ ней хранилось?

Отв. Кивотъ завѣта.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Ζ'.
Περὶ τῆς τȣ̃ Θεȣ̃ Διαθήκης σὺν τοῖς Ἰσραηλίταις.

Ἐρώτησις.

Τίνι τρόπῳ ἐν τῷ παλαιῷ νόμῳ προσέφερον θυσίαν;

Ἀπόκρ. Ἔσφαγον τὸ κτῆνος, μετὰ δὲ ταῦτα κατέκαιον αὐτὸ ἐν τῷ θυσιαςηρίῳ.

Ἐρώτ. Πȣ̃ ὑπῆρχε τὸ θυσιαςήριον;

Ἀπόκρ. Πρὸ τῆς σκυνῆς τȣ̃ Μαρτυρίȣ.

Ἐρώτ. Τί ἐφυλάττετο ἐν αὐτῇ;

Ἀπόκρ. Ἡ Κιβωτὸς τῆς διαθήκης.

Воп.

CAPUT VII.
De faedere Dei cum Iſraelitis.

Quaeſtio.

Quomodo in veteri teſtamento offerebant victimam?

Reſp.

CHAPITRE 7. De l'Alliance de Dieu avec les Israëlites.	Das siebente Capitel. Von dem Bunde Gottes mit den Israeliten.
Demande.	Frage.
De quelle maniere sacrifioit on dans l'ancien Testament?	Wie hat man im alten Testament geopfert?
Rep. On egorgeoit une bête, & puis sur l'Autel on la faisoit consummer par le feu.	Antw. Das Vieh wurde geschlachtet, und auf einem Altar verbrannt.
Dem. Où étoit placé l'Autel?	Fr. Wo stund der Altar?
Rép. Devant le Tabernacle.	Antw. Vor der Stiftshütte.
Dem. Qu'est ce qu'on y conservoit?	Fr. Was wurde darinn verwahret?
Rép. L'arche d'Alliance.	Antw. Die Bundeslade.

Dem.

Resp. Mactabant iumenta et postea comburebant in altari.

Quaest. Vbi fuit altare?

Resp. Iuxta ostium tabernaculi testimonii.

Quaest. Quid in eo seruabatur?

Resp. Arca faederis.

Quaest.

Вол. Что такое Кивотъ?

Отв. Ящикъ со всѣхъ сторонъ обитой золотомъ.

Вол. Что хранилось въ немъ?

Отв. Двѣ скрыжали или доски закона.

Вол. Кто были жрецами?

Отв. Ааронъ и его дѣти.

Вол. Кто такïе были Левиты?

Отв. Всѣ протчïе отъ колѣна Левïина, которые назначены были ко служенïю скинïи свидѣнïя.

Вол. Какой завѣтъ сдѣлалъ Богъ съ Iзраильтянами?

Отв. Такой же, какой и съ Авраамомъ.

Ἐρώτ. Τί τοιοῦτο ὑπῆρχεν ἡ Κιβωτὸς;

Ἀπόκρ. Ἡ κίστη πάντοθεν περικεκαλυμμένη χρυσῷ.

Ἐρώτ. Τί ἐφυλάττετο ἐν αὐτῇ;

Ἀπόκρ. Δύω πλάκες τοῦ νόμου.

Ἐρώτ. Τίνες ἦσαν θυτῆρες;

Ἀπόκρ. Ὁ Ἀαρὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

Ἐρώτ. Τίνες ἦσαν λευῖται;

Ἀπόκρ. Πάντες οἱ λοιποὶ ἀπὸ τῆς Φυλῆς τοῦ Λέυι, οἱ διωρισμένοι ἦσαν πρὸς τὴν θεραπείαν τῆς σκυνῆς τοῦ μαρτυρίου.

Ἐρώτ. Ποίαν διαθήκην ἐποίησεν ὁ Θεὸς σὺν τοῖς Ἰσραηλίταις;

Ἀπόκρ. Τὴν αὐτὴν, ἣν αὐτὸς ἐποιήσατο μετὰ τοῦ Ἀβραάμ.

Вол.

Quaest. Quid eſt arca?

Reſp. Ciſta vndique auro obducta.

Quaest. Quid ſeruabatur in ea?

Reſp. Duae tabulae legis.

Quaest. Qui fuerunt ſacerdotes?

Reſp. Aaron et eius filii.

Quaeſt.

Dem. Qu'eſt ce que l'arche de l'Alliance?

Rép. Un petit cofre garni d'or de tous côtés.

Dem. Que renfermoit il?

Rép. Les deux tables de la Loi.

Dem. Qui étoient les Pontifs Sacrificateurs?

Rép. Aaron & ſes fils.

Dem. Qui étoient les Levites?

Rép. Tous ceux de la tribu de Lévi, qui étoient deſtinés pour ſervir devant le tabernacle.

Dem. Quelle alliance Dieu fit-il avec Iſraëlites?

Rép. La même qu'avec Abraham.

Fr. Was war die Bundeslade?

Antw. Ein von allen Seiten mit Gold überzogener Kaſten.

Fr. Was wurde in demſelben verwahret?

Antw. Zwo ſteinerne Tafeln, oder Geſetztafeln.

Fr. Wer waren die Hohenprieſter?

Antw. Aaron und ſeine Söhne.

Fr. Was waren die Leviten?

Antw. Alle übrige von dem Stamme Levi, ſo zum Dienſte in der Hütte des Stifts beſtimmt waren.

Fr. Was für einen Bund richtete Gott mit den Iſraeliten auf?

Antw. Eben ſolchen, als mit Abraham.

Dem.

Quaeſt. Qui fuerunt Leuitae?

Reſp. Omnes caeteri de tribu Leui, qui deſignati ad ſeruiendum in tabernaculo teſtimonii.

Quaeſt. Quod faedus fecit Deus cum Iſraelitis?

Reſp. Idem, quod et cum Abrahamo.

Quaeſt.

Воп. Что онъ обѣщалъ имъ?	Ἐρώτ. Τί ἐκεῖνος ὑπέχετο αὐτοῖς;
Отв. Онъ обѣщалъ ихъ сдѣлать своимъ народомъ, поселить въ земли Ханаанской, и дать имъ изобиліе благъ.	Ἀπόκρ. Ὑπέχετο ποιῆσαι αὐτὲς τὸν λαὸν αὐτῦ, κατοικῆσαι ἐπὶ τῆς γῆς Χαναάν, καὶ δῦναι αὐτοῖς τὴν τῶν ἀγαθῶν περιουσίαν.
Воп. А что обѣщалъ народъ?	Ἐρώτ. Τί δὲ ὑπέχετο ὁ λαὸς;
Отв. Любить Бога всемъ сердцемъ своимъ, и хранить его заповѣди.	Ἀπόκρ. Ἀγαπῆσαι τὸν Θεὸν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ, καὶ φυλάξαι τὰς ἑαυτῦ ἐντολάς.
Воп. Подъ какимъ наказаніемъ?	Ἐρώτ. Ὑπὸ ποίαν τιμωρίαν;
Отв. Подъ наказаніемъ изгнанія, и претерпѣнія всякихъ бѣдностей.	Ἀπόκρ. Ὑπὸ τιμωρίαν ἐκδιώξεως καὶ ἐπιμονῆς ἁπασῶν δυστυχιῶν.
Воп. Хорошо ли сей союзъ наблюдаемъ былъ?	Ἐρώτ. Καλῶς ἔτος ὁ σύνδεσμὸς ἐφυλάττετο;
Отв. Хорошо со стороны Бога.	Ἀπόκρ. Καλῶς ἐκ μέρες τῦ Θεῦ.

Воп.

Quaest. Quid promiſit illis?
Reſp. Promiſit facere illos ſuum populum, dare terram Chanaan et abundantiam bonorum.
Quaest. Populus vero quid promiſit?
Reſp. Diligere Deum ex toto corde et ſeruare mandata eius.

Quaest.

Dem. Que leur promit-il?	Fr. Was versprach Er ihnen?
Rép. Il leur promit, de faire d'eux son peuple, de les établir dans le pays de Canaan, & de leur donner de tous les biens en abondance.	Antw. Er versprach ihnen, sie zu seinem Volke zu machen, ihnen zur Wohnung das Land Canaan zu geben, und sie mit allen Gütern zu überhäuffen.
Dem. Et le peuple que lui promit-il de son côte?	Fr. Und was versprach Ihm das Volk?
Rép. D'aimer Dieu de tout son cœur & d'observer les commandemens.	Antw. Gott, von ganzem Herzen zu lieben, und seine Gebothe zu halten.
Dem. Sous quelle peine?	Fr. Unter was für einer Strafe?
Rép. Sous peine du banissement, & de la soffrance de toutes les miseres.	Antw. Unter der Verbannung aus diesem Lande, und der Ausstehung allerhand Unglücksfälle.
Dem. Cette alliance fut-elle bien observée?	Fr. War dieser Bund treulich gehalten?
Rép. Bien de la part de Dieu.	Antw. Von Gottes Seite war er treulich gehalten.

Dem.

Quaest. Sub quanam paena?
Resp. Sub paena eiiectionis et patientiae omnium calamitatum.
Quaest. An bene hoc faedus conseruabatur?
Resp. Ex parte Dei bene.

Quaest.

Вол. Какія сдѣлалъ онъ чудеса, чтобъ имъ достигнуть землю Хананскую?	Ἐρώτ. Ποῖα αὐτὸς ἐποίησε θαύματα, ἵνα ἐπιτύχωσιν ἐκεῖνοι τῆς γῆς τῶν Χαναναίων;
Отв. Изсушилъ Іорданъ, когда имъ нужно было перейти чрезъ него.	Ἀποκρ. Ἐξήρανε τὸν Ἰορδάνην, ὅταν ἐκεῖνοι εἶχον ἀνάγκην διαβῆναι αὐτόν.
Вол. А какъ сохранялъ народъ завѣтъ тотъ?	Ἐρώτ. Πῶς δὲ ὁ λαὸς ἐφύλαττε τὴν διαθήκην ἐκείνην;
Отв. Весьма худо.	Ἀποκρ. Κάκιστα.
Вол. Сколько разъ нарушали они оной въ пустынѣ?	Ἐρώτ. Ποσάκις παρέβαινον αὐτοὶ ἐκείνην ἐν τῇ ἐρήμῳ;
Отв. Болѣе, нежели десять разъ.	Ἀποκρ. Πλέον, ἢ δεκάκις.
Вол. Что они сдѣлали по поселеніи своемъ въ земли обѣщанной?	Ἐρώτ. Τί αὐτοὶ ἐποίησαν μετὰ τὴν ἑαυτῶν μετοικεσίαν ἐπὶ τῆς γῆς τῆς ἐπηγγελμένης;
Отв. Они часто покланялись идоламъ вмѣсто Бога.	Ἀποκρ. Αὐτοὶ πολλάκις προσεκύνησαν τὰ εἴδωλα, ἀντὶ τοῦ προσκυνῆσαι τὸν Θεόν.

ГЛАВА

Quaest. Quaenam fecit miracula, vt illi ingrederentur in terram Chanaan?

Resp. Exſiccauit Iordanem, cum illis neceſſe erat transire per eum.

Quaest. Quomodo populus conſeruauit faedus iſtud?

Resp. Peſſime.

Quaest Quoties violarunt illud in diſerto?

Resp. Plus, quam decies.

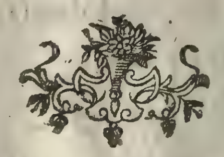
Quaest.

Dem. Quels miracles fit-il pour les faire parvenir au pays des Cananéens?	Fr. Was that Er für Wunderwerke, um sie in das Land Canaan hinein zu führen?
Rép. Il desecha le Jourdain au moment, qu'ils devoient le traverser.	Antw. Er trocknete den Fluß Jordan aus, als sie denselben übergehen sollten.
Dem. Et le peuple comment observa-t-il son alliance avec Dieu?	Fr. Wie hielt das Volk jenen Bund.
Rép. Très mal.	Antw. Sehr schlecht.
Dem. Combien de fois l'a-t-il rompu dans le désert?	Fr. Wie vielmahl hat es denselben in der Wüste gebrochen?
Rép. Plus de dix fois.	Antw. Mehr als zehen mahl.
Dem. Que firent-ils après leur établissement dans la terre promise?	Fr. Was machten sie, nachdem sie sich im gelobten Lande niedergelassen hatten?
Rép. A' la place de Dieu souvent ils adorerent des Idoles.	Antw. Anstatt Gottes verehrten sie oft die Götzen.

CHAPITRE

Quaest. Quid illi fecerunt post migrationem in terra promissa?

Resp. Illi saepe adorabant idola loco Dei.

ГЛАВА 8.
ОИДОЛОПОКЛОНСТВѢ.

Вопросъ.

Не было ли другихъ народовъ, которые бы кланялися идоламъ?

Отв. Многіе, они ихъ сами по своему произволенїю выдумывали и дѣлали.

Воп. Что представляли сїи идолы?

Отв. Мущинъ, женщинъ, и животныхъ, которыхъ они Богами и Богинями называли.

Воп. Какъ они ихъ почитали?

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.
Περὶ τῆς Εἰδωλολατρείας.

Ἐρώτησις.

Ἦσαν καὶ ἕτεροι λαοὶ προσκυνοῦντες τὰ εἴδωλα;

Ἀπόκρ. Πολλοί. Αὐτοὶ κατὰ τὸ ἀρεστὸν αὐτῶν ἐξευρίσκοντες αὐτὰ ἐποίουν.

Ἐρώτ. Τί παρίστησαν ταῦτα τὰ εἴδωλα;

Ἀπόκρ. Ἄνδρας, γυναῖκας καὶ τὰ ζῶα, ἃ ἐκεῖνοι Θεοὺς καὶ Θεὰς ὠνόμαζον.

Ἐρώτ. Πῶς ἐκεῖνοι αὐτὰ ἐτίμουν;

Отв.

CAPUT VIII.
De Idololatria.

Quaestio.

Fuerunt ne aliae gentes, quae adorarent idola?

Resp.

Chapitre 8.
De l'Idolatrie.

Demande.

N'y avoit il point d'autres peuples adorateurs des Idoles?

Rép. Oui, il y en avoit plusieurs, qui les imaginoient, & les formoient à leur gré.

Dem. Ces Idoles que représentoient-ils?

Rép. Ils représentoient des hommes, des femmes & des animaux, qu'ils honoroient du nom de Dieux & de Déess s.

Dem. Comment les servoient-ils?

Das achte Capitel.
Von der Abgötterey.

Frage.

Waren nicht noch andre Völker, die da Götzen anbeteten?

Antw. Ja, es waren ihrer viele, sie erdichteten die Götzen nach ihrem Gutdünken, und machten sie selbst.

Fr. Was stellten diese Götzen vor?

Antw. Männer, Weiber und Thiere, welche sie Götter und Göttinnen nannten.

Fr. Wie verehreten sie selbige?

Γ 2 *Rép.*

Resp. Multae, illae ex sua sponte excogitabant et faciebant.

Quaest. Quid representabant ista idola?

Resp. Mares, faeminas et animalia, quae illae gentes deos et deas nominabant.

Quaest. Quomodo istae gentes illa colebant?

Resp.

Отв. Они имъ молились, и приносили жертвы.

Вол. Отъ чего произошло такое ослѣпленїе?

Отв. Отъ того, что они позабыли своего Создателя.

Вол. Какъ они его позабыли?

Отв. Они впадши вовсякїя беззаконїя и неистовства не могли а потому и страшились объ истинномъ Богѣ и думать, дїаволъ же имѣлъ тогда случай больше ихъ къ тому обольщать.

Вол. Что произвело идолоклонство?

Отв. Оно ввело ихъ в всякїя беззаконїя.

Ἀπόκρ. Ἐκεῖνοι αὐτοῖς προσεύχοντο καὶ προσέφερον τὰς θυσίας.

Ἐρώτ. Πόθεν προῆλθε τοιαύτη τυφλῶσις;

Ἀπόκρ. Ἐκ τοῦ ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἑαυτῶν κτιστοῦ.

Ἐρώτ. Πῶς ἐκεῖνοι ἐπιλάθοντο αὐτοῦ;

Ἀπόκρ. Ἐκεῖνοι ἐμπεσόντες εἰς πάσας ἀνομίας καὶ ἀνοίας οὐκ ἠδύναντο, ἀκολούθως δὲ καὶ ἐφοβοῦντο ἐνθυμεῖσθαι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Διάβολος δὲ εἶχεν εὐκαιρίαν καὶ πλέον ἐκείνους πρὸς ταῦτα ἐξαπατᾶν.

Ἐρώτ. Τί παρήγαγεν εἰδωλολατρεία;

Ἀπόκρ. Αὐτὴ εἰσήγαγεν ἐκείνους εἰς πάσας ἀνομίας.

Вол.

Resp Adorabant illa et victimas offerebant illis.
Quaest. Vnde prouenit eiusmodi caecitas?
Resp. Inde, quod illae oblitae sunt sui Creatoris.
Quaest. Quomodo illae oblitae eius?
Resp. Quatenus prolapsi sunt in omnia scelera, ideo non potuerunt, imo obstupescebant de vero Deo

et

Rép. Ils les imploroient & leur sacrifioient.	Antw. Sie beteten selbige an, und opferten ihnen.
Dem. Cet aveuglement d'où provint-il?	Fr. Woher kam diese Blindheit her?
Rép. De l'oubli de leur Createur.	Antw. Von der Vergessenheit ihres Schöpfers.
Dem. Comment l'ont-ils oublié?	Fr. Wie haben sie Ihn vergessen?
Rép. Plongés dans toutes sortes des crimes & des excès, ils n'osoient & par la même n'étoient pas en état, de penser à un vrai Dieu: quant à Démon, il avoit alors l'occasion, de les en detourner encore davantage.	Antw. Nachdem sie sich allen Unordnungen und Ausschweifungen übergeben haben, so fürchteten sie sich und dadurch selbst brachten sie sich ausser Stande an den wahren Gott zu gedenken; der Teufel aber bekam alsdann die Gelegenheit, sie noch weiter davon zu entfernen.
Dem. Que resulta-t-il de l'Idolàtrie?	Fr. Was kam von der Abgötterey her?
Rép. Ils furent par elle entrainés dans toutes sortes des crimes.	Antw Allerhand Gottlosigkeiten, auf welche sie vermittelst ihrer verfielen.

Γ 3 *Dem.*

et cogitare, diabolus autem tunc inuenit praecipuam occasionem decipiendi illas.

Quaest. Quid fecit idololatria?

Resp. Aperuit viam ad omnes iniquitates.

Quaest.

Вол. Какъ иначе называются идолопоклонники?

Отв. Язычниками.

Ἐρώτ. Πῶς ἄλλως ὀνομάζονται εἰδολωλάτραι;

Ἀπόκρ. Ἐθνικοί.

ГЛАВА 9.

О ДАВИДѢ И МЕССІИ.

Вопросъ.

Какое имѣли правленіе Израильтяне по входѣ своемъ въ землю обѣтованную?

Отв. Они имѣли сперва судей, потомъ царей.

Вол. Кто былъ первой царь?

Отв. Саулъ.

Вол. Кто второй?

Отв. Давидъ.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τȣ̃ Δαβὶδ καὶ Μεσσίȣ.

Ἐρώτησις.

Ποῖαν κυβέρνησιν εἶχον οἱ Ἰσραηλῖται μετὰ τὸ εἰσελθεῖν αὐτȣ̀ς εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

Ἀπόκρ. Αὐτοὶ εἶχον πρῶτον μὲν Κριτὰς, ὕστερον δὲ βασιλεῖς.

Ἐρώτ. Τίς ὑπῆρχε πρῶτος βασιλεύς;

Ἀπόκρ. Σαȣ̀λ.

Ἐρώτ. Τίς δεύτερος;

Ἀπόκρ. Δαβίδ. Вол.

Quaest. Quomodo aliter vocantur Idololatrae?

Resp. Pagani.

CAPVT IX.

De Dauide et Meſſia.

Quaeſtio.

Quale regimen habuerunt Iſraelitae poſt introitum ſuum in terram promiſſam? *Reſp.*

Dem. Comment les Idolatres s'appellent ils autrement?

Rép. Les Payens.

Fr. Wie werden die Götzendiener anders genannt?

Antw. Heiden.

CHAPITRE 9. De David & de Messie.

Demande.

Quel gouvernement les Israëlites avoient-ils, étant entré dans la terre promise?

Rép. Premierement ils eurent des juges, & ensuite des Rois

Dem. Qui fut leur premier Roi?

Rép. Säul.

Dem. Et le Second?

Rép. David.

Das neunte Capitel. Von David und dem Meßias.

Frage.

Was für eine Regierung hatten die Israeliten nach ihrem Einzug in das gelobte Land?

Antw. Anfangs hatten sie Richter, und hernach Könige.

Fr. Wer ist der erste König gewesen?

Antw. Saul.

Fr. Wer der zweyte?

Antw. David.

Γ 4 *Dem.*

Resp. Prius habuerunt Iudices, postea Reges.

Quaest. Quis fuit primus Rex?

Resp. Saul.

Quaest. Quis secundus?

Resp. Dauid.

Quaest.

Вол. Отъ котораго былъ онъ колѣна?	Ἐρώτ. Ἀφ' ἧς φυλῆς ἦν ὗτος;
Отв. Отъ колѣна Іудина.	Ἀπόκρ. Ἀπὸ φυλῆς τῦ Ἰέδα.
Вол. Гдѣ онъ жилъ?	Ἐρώτ. Πῦ δὲ αὐτὸς ᾤκει;
Отв. Въ Іерусалимѣ на горѣ Сіонѣ.	Ἀπόκρ. Ἐν Ἱερυσαλὴμ, ἐν ὄρει τῦ Σινάϊ.
Вол. Куда онъ приказалъ принесть кивотъ завѣта?	Ἐρώτ. Ποῖ δὲ ἐκέλευσεν αὐτὸς προσενεγκεῖν τὴν Κιβωτὸν τῆς διαθήκης;
Отв. Туда же на гору Сіонъ.	Ἀπόκρ. Εἰς τὸ αὐτὸ ὄρος τῦ Σινάϊ.
Вол. Что обѣщалъ ему Богъ?	Ἐρώτ. Τί δὲ ὑπέχετο αὐτῷ ὁ Θεός;
Отв. Что его потомки всегда надъ народомъ Божіимъ царствовать будутъ.	Ἀπόκρ. Ὅτι ἔκγονοι αὐτῦ ἀεὶ βασιλεύσυσιν ἐπὶ τῷ λαῷ τῦ Θεῦ.
Вол. Что еще?	Ἐρώτ. Τί προσέτι;
Отв. Что отъ него родится Спаситель Христосъ.	Ἀπόκρ. Ὅτι ἀπ' αὐτῦ γεννήσεται ὁ Σωτὴρ ὁ Χριςός.
Вол. Что значитъ сіе слово Христосъ?	Ἐρώτ. Τί σημαίνει τῦτο τὸ ῥῆμα, Χριςός;
Отв. Значитъ помазанный, или посвященный.	Ἀπόκρ. Σημαίνει τὸ, κεχρισμένος ἢ καθιερωμένος.

ΓΛΑ-

Quaest. De cuius tribu natus ille?
Resp. De tribu Iudae.
Quaest. Vbi habitabat ille?
Resp. Hierosolimae in monte Sion.
Quaest. Quo ille iussit adferre arcam faederis?
Resp. In montem Sion.
Quaest. Quid promisit illi Deus?
Resp. Quod eius posteri super populo Dei semper regnabunt.

Quaest.

Dem. De quelle tribu sortoit-il?	Fr. Aus welchem Stamme war er?
Rèp. De la tribu de Juda.	Antw. Aus dem Stamme Juda.
Dem. Où demeuroit-il?	Fr. Wo wohnete er?
Rép. A' Jerusalem sur le mont de Sion.	Antw. Zu Jerusalem, auf dem Berge Zion.
Dem. Où fit-il transporter l'arche de l'alliance?	Fr. Wohin befahl er die Bundeslade zu bringen?
Rép. Sur la même montagne de Sion.	Antw. Eben dahin, auf den Berg Zion.
Dem. Que Dieu lui promit-il?	Fr. Was versprach ihm Gott?
Rép. Que ses descendans regneront toujours sur le peuple de Dieu.	Antw. Daß seine Nachkommen immer über das Volk Gottes herrschen werden.
Dem. Quoi de plus?	Fr. Was noch mehr?
Rép. Que sa posterité enfantera le Christ le sauveur du monde.	Antw. Daß von ihm der Heiland C h r i s t u s abstammen werde.
Dem. Que veut dire le Nom de Christ?	Fr. Was bedeutet das Wort C h r i s t u s?
Rép. Il veut dire Oint, ou Sacré.	Antw. Einen Gesalbten oder Geheilichten

Quaest. Quid adhuc?
Resp. Quod ex eius tribu nascetur Saluator Christus.
Quaest. Quid significat hoc nomen Christus?
Resp. Vnctus,

ГЛАВА 10.
О РАЗДѢЛЕНІИ САМАРІЙСКОМЪ.

Вопросъ.

Кто былъ наслѣдникъ Давида?

Отв. Сынъ его Саломонъ

Воп. Какое имѣлъ онъ правленїе?

Отв. Благополучное и спокойное.

Воп. Не имѣлъ ли онъ чего лучше?

Отв. Онъ имѣлъ истинную мудрость.

Воп. Что онъ сдѣлалъ?

Отв. Состроилъ храмъ Іерусалимскїй.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Ι'.
Περὶ τȣ̃ χωρισμȣ̃ Σαμαρείας.

Ἐρώτησις.

Τίς ἦν διάδοχος τȣ̃ Δαβίδ;

Ἀπόκρ. Ὁ ὑιὸς αὐτȣ̃ ὁ Σολομῶν.

Ἐρώτ. Ποῖαν κυβέρνησιν αὐτὸς εἶχε;

Ἀπόκρ. Ἐυτυχῆ καὶ ἡσύχιον.

Ἐρώτ. Οὐκ εἶχεν αὐτὸς κάλλιόν τι;

Ἀπόκρ. Αὐτὸς εἶχεν ἀληθινὴν σοφίαν.

Ἐρώτ. Τί ἐποίησεν ἐκεῖνος;

Ἀπόκρ. Ὠκοδόμησε τὸν ναὸν τῆς Ἰερȣσαλήμ.

Воп.

CAPVT X.
De Diuiſione Samaritarum.

Quaeſtio.

Quis fuit haeres Dauidis?

Reſp.

CHAPITRE 10.
De la division des Samaritains.

Demande.

Qui fut l'héritier de David?

Rép. Son fils Salamon.

Dem. Quel fut son regne?

Rép. Paisible & fortuné.

Dem. Ne fut-il pas possesseur de quelque chose de plus precieuse encore?

Rèp Si fait, il possedoit la veritable sagesse.

Dem. Qu'a-t-il fait?

Rép. Il a bâti le temple de Jerusalem.

Das zehente Capitel.
Von der Samaritischen Trennung.

Frage.

Wer war Davids Nachfolger?

Antw. Sein Sohn Salomo.

Fr. Was für eine Regierung hatte er?

Antw. Glückliche und ruhige.

Fr. Hat er noch was besseres gehabt?

Antw. Ja, er besaß die ächte Weißheit.

Fr. Was hat er gebauet?

Antw. Den Tempel zu Jerusalem.

Dem.

Resp. Filius eius Salamo.
Quaest. Quale ille habuit regimen?
Resp. Felix et tranquillum.
Quaest. Non ne habuit aliquid praestantius?
Resp. Habuit veram sapientiam.
Quaest. Quid ille fecit?
Resp. Aedificauit templum Hierosolimitanum.

Quaest.

Вол. Не было ли другаго какого тамъ храма, гдѣ бы Богу покланялись?

Отв. Нѣтъ; одинъ только былъ храмъ, и одинъ жертвенникъ.

Вол. Для чего такъ?

Отв. Чтобъ тѣмъ дать знать, что одинъ только есть Богъ, и одна вѣра.

Вол. До смерти ли своей сохранилъ Саломонъ мудрость?

Отв. Нѣтъ, онъ лишился оныя отъ любви къ женщинамъ.

Вол. Что сдѣлалось по его смерти?

Отв. Царство его раздѣлилось.

Вол. Что осталось сыну его?

Ἐρώτ. Οὐκ ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἕτερος τὶς ναὸς, ἵν' ἐν αὐτῷ προσκυνήσωσι τῷ Θεῷ,

Ἀπόκρ. Οὐχ', ἀλλ' εἷς μόνον ἦν ὁ ναὸς, καὶ ἓν θυσιαστήριον.

Ἐρώτ. Διὰ τί οὕτως;

Ἀπόκρ. Ἵνα ἐκ τούτου μάθωσιν, ὅτι εἷς μόνον ἐστιν ὁ Θεὸς, καὶ μία πίστις.

Ἐρώτ. Ἕως τοῦ θανάτου αὐτοῦ διεφύλαξεν ὁ Σολομὼν τὴν σοφίαν;

Ἀπόκρ. Οὐχὶ, ἀλλ' ἐστερήθη ἐκείνης ἀπὸ τῆς ἀγάπης τῆς πρὸς τῶν γυναικῶν.

Ἐρώτ. Τί ἐγένετο μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ;

Ἀπόκρ. Ἡ βασιλεία αὐτοῦ διῃρέθη.

Ἐρώτ. Τί δὲ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐλίπη;

Отв.

Quaest. Erat ne ibi alterum templum, vbi Deum adorarent?

Resp. Non, at vnum erat templum et vnum altare.

Quaest. Quare ita?

Resp. Vt per hoc sit certum, vnum esse Deum et vnam fidem.

Quaest.

Dem. N'y avoit-il point d'autre temple, où l'on auroit pu adorer Dieu?	Fr. War nicht daselbst noch ein anderer Tempel, wo man Gott angebetet hätte?
Rép Non, il n'y avoit qu'un ſeul temple, & qu'un ſeul Autel.	Antw. Nein, es war nur ein einziger Tempel, und ein einziger Altar.
Dem. Pourquoi cela?	Fr. Warum denn ſo?
Rép. Pour montrer par là, qu'il n'y a qu'un ſeul Dieu, & qu'une ſeule religion.	Antw. Um dadurch zu zeigen, daß nur ein Gott, und ein Glauben ſey.
Dem. Salomon conſerva-t-il la ſageſſe juſqu'à ſa mort?	Fr. Behielt Salomo dieſe Weißheit bis an ſeinen Tod?
Rép Non, il s'en priva par l'amour pour les femmes.	Antw. Nein, er verlohr ſelbige aus Leidenſchaft zu den Weibern.
Dem. Qu'arriva-t-il après ſa mort?	Fr. Was geſchah nach ſeinem Tode?
Rép. Son royaume ſe diviſa.	Antw. Sein Reich wurde getheilet.
Dem. Qu'en reſta-t-il à ſon fils?	Fr. Was blieb ſeinem Sohne übrig?

Rép.

Quaeſt. Ad finem ne vitae ſuae conſervavit Salamo ſapientiam?

Reſp. Non, privatus eſt illâ prae amore mulierum.

Quaeſt Quid euenit poſt mortem eius?

Reſp Regnum eius diviſum eſt.

Quaeſt. Quid relictum filio eius?

Reſp.

Отв. Два только колѣна, Іудино и Веніаминово.
Вол. Кто сдѣлался Царемъ другихъ десяти колѣнъ?
Отв. Іеровоамъ слуга Саломоновъ.
Вол. Что сдѣлалъ онъ, чтобъ утвердить свой Престолъ?
Отв. Онъ сдѣлалъ расколъ.
Вол. Что такое расколъ?
Отв. Раздѣленіе церкви.
Вол. Гдѣ осталась истинная церковь?
Отв. Во Іерусалимѣ.
Вол. Какой городъ былъ столицею государства Ізраильскаго, и ложной церкви?
Отв. Самарія.

Ἀπόκρ. Δύω μόνον φυλαί, τȣ̃ Ἰȣ́δα ϗ τȣ̃ Βενιαμὴν.
Ἐρώτ. Τίς ἐγένετο βασιλεῦς ἄλλων τῶν δέκα φυλῶν;
Ἀπόκρ. Ἱεροβοὰμ, ὁ ὑπηρέτης τȣ̃ Σολομόνος.
Ἐρώτ. Τί δὲ ἐποίησεν αὐτὸς, ἵνα ςερεώσῃ τὸν ἑαυτȣ̃ θρόνον;
Ἀπόκρ. Αὐτὸς ἐπόιησε χίσμα.
Ἐρώτ. Τί ἐςι χίσμα;
Ἀπόκρ. Διαίρεσις τῆς ἐκκλησίας.
Ἐρώτ. Πȣ̃ ἔμεινεν ἡ ἀληθινὴ ἐκκλησία;
Ἀπόκρ. Ἐν Ἱερȣσαλὴμ.
Ἐρώτ. Ποῖα πόλις ἦν θρόνος τῆς βασιλείας τȣ̃ Ἰσραὴλ, καὶ τῆς ψευδȣ̃ς ἐκκλησίας;
Ἀπόκρ. Ἡ Σαμαρεία.

ΓΛΑΒΑ

Resp. Duae tantum tribus nempe Iudae et Beniamini.
Quaeſt. Quis creatus Rex aliarum decem tribuum?
Resp. Ieroboam ſeruus Salomonis.
Quaeſt. Quid fecit ille vt ſtabiliret ſuum ſolium?
Resp. Ille fecit ſchiſma.
Quaeſt. Quid eſt ſchiſma?
Resp. Diuiſio Eccleſiae.
Quaeſt. Vbi relicta vera eccleſia?

Resp.

Rép. Deux tribus seulement, celle de Juda & celle de Benjamin.
Dem. Qui devint le Roi de dix autres tribus ?
Rép. Jeroboam, serviteur de Salomon.
Dem. Que fit-il pour affermir son trône ?
Rép. Il forma un Schisme.
Dem. Qu'est ce que ce que le Schisme ?
Rép. La division de l'Eglise.
Dem. La veritable Eglise où resta-t-elle donc ?
Rép. A' Jerusalem.
Dem. Quelle étoit donc la Capitale du Royaume des Israelites, & le Siege de la fausse Eglise ?
Rép. Samarie.

Antw. Nur zwey Stämme Juda, und Benijamin.
Fr. Wer wurde König der übrigen zehen Stämme
Antw. Jeroboam, des Salomons Diener.
Fr. Was that er, um seinen Thron zu befestigen ?
Antw. Er machte einen Anhang im Glauben.
Fr. Was ist der Anhang im Glauben ?
Antw. Eine Spaltung in der Religion.
Fr. Wo blieb die wahre Kirche ?
Antw. Zu Jerusalem.
Fr. Welche Stadt war der Sitz des Israelitischen Reichs und der falschen Kirche ?
Antw. Samarie.

CHA-

Resp. Hierosolimae.
Quaest. Quaenam vrbs fuit capitalis regni Israelitarum et falsae ecclesiae.
Resp. Samaria ?

CAPVT

ГЛАВА 11.
О ПРОРОКАХЪ.

Вопросъ.

Кто такїе были Пророки?

Отв. Мужи духомъ божїимъ исполненные.

Вол. Кто былъ такой духъ сей?

Отв. Богъ духъ святый которой всяку тварь оживотворяетъ.

Вол. Для чего называютъ ихъ Пророками?

Отв. Потому, что они будущее прорекали.

Воп. Когда ихъ больше было?

Отв. По раздѣленїи Ізраильскаго государства.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΑ'.
Περὶ τῶν Προφητῶν.

Ἐρώτησις.

Τίνες τοιοῦτοι ἦσαν οἱ Προφῆται;

Ἀπόκρ. Ἄνδρες μεστοὶ τοῦ πνεύματος Θεοῦ.

Ἐρώτ. Τί ἦν τοῦτο τὸ πνεῦμα;

Ἀπόκρ. Ὁ Θεὸς τὸ ἅγιον πνεῦμα, τὸ ζωοποιοῦν πᾶν κτίσμα.

Ἐρώτ. Διὰ τί ὀνομάζουσιν αὐτοὺς Προφῆτας;

Ἀπόκρ. Ὅτι αὐτοὶ προέφασαν τὸ μέλλον.

Ἐρώτ. Πότε ἦσαν αὐτοὶ πλείονες;

Ἀπόκρ. Μετὰ τὴν διαίρεσιν τῆς τοῦ Ἰσραὴλ βασιλείας.

Воп.

CAPVT XI.
De Prophetis.

Quaestio.

Quis fuerunt Prophetae?

Resp.

CHAPITRE II. Des Prophetes.

Demande.

Que ce qu'étoient les Prophétes ?

Rép. C'étoient des hommes remplis de l'esprit de Dieu.

Dem. Qu'est ce que l'esprit de Dieu ?

Rép. Dieu le Saint Esprit, qui vivifie chaque créature.

Dem. Pourquoi les appelle-t-on Prophétes ?

Rép. Par ce qu'ils prédisoient l'avenir.

Dem. Quand est ce qu'ils ont été en plus grand nombre ?

Rép. Après la division du Royaume d'Israël.

Das eilfte Capitel. Von den Propheten.

Frage.

Wer waren die Propheten?

Antw. Männer volle des Geistes Gottes.

Fr. Was ist ein solcher Geist ?

Antw. Gott der heilige Geist, der ein jedes Geschöpf lebendig macht.

Fr. Warum nennt man sie Propheten ?

Antw. Weil sie das Künftige vorher sagten.

Fr. Wann sind sie in grösserer Zahl gewesen ?

Antw. Nach der Zertheilung des Israelitischen Reiches.

Dem.

Resp. Viri diuino spiritu pleni.

Quaest. Quis fuit eiusmodi spiritus ?

Resp. Deus Spiritus Sanctus, qui omnem creaturam vivificat.

Quaest. Quare illos vocant prophetas ?

Resp. Ideo, quod illi de futuris praedicabant.

Quaest. Quando illi plures fuerunt ?

Resp. Post diuisionem regni Israelitarum.

Quaest.

Вол. Которыхъ Пророковъ имѣемъ мы писанїе?	Ἐρώτ. Τίνων Προφητῶν ἔχομεν ἡμεῖς γραφήν;
Отв. Ісаїи, Іеремїи, и протчихъ которыхъ числомъ шестнадцать.	Ἀπόκρ. Ἠσαΐου, Ἱερεμίου, καὶ ἐπιλοίπων, οἵτινες ἀριθμῷ εἰσιν ἓξ καὶ δέκα.
Вол. Что они предсказали?	Ἐρώτ. Τί αὐτοὶ προέλεγον;
Отв. Совершенное разрушенїе государства Самарїйскаго.	Ἀπόκρ. Τὴν τελείαν καθαίρεσιν τῆς βασιλείας Σαμαρίας.
Вол. А объ Іерусалимѣ что?	Ἐρώτ. Περὶ δὲ Ἱερουσαλὴμ τί;
Отв. Что онъ разоренъ и опять возставленъ будетъ.	Ἀπόκρ. Ὅτι διαπερθήσεται ἐκείνη καὶ πάλιν ἀνασταθήσεται.
Вол. Говорили ль они что ни будь о Мессїи?	Ἐρώτ. Εἶπόν τι περὶ τοῦ Μεσσία;
Отв. Они все предсказали, что ему случится.	Ἀπόκρ. Αὐτοὶ προεῖπον ἅπαντα, ἃ ἔμελλον αὐτῷ συμβῆναι.
Вол. Не предвѣщали ли чего о новомъ завѣтѣ?	Ἐρώτ. Προεῖπόν τι καὶ περὶ τῆς καινῆς διαθήκης;

Отв.

Quaest. Quorum prophetarum habemus nos ſcripta?

Reſp. Iſaiae, Ieremiae et caeterorum, quorum numerus eſt ſexdecim.

Quaeſt. Quid illi praedicauerunt?

Reſp. Perfectam euerſionem regni Samariae.

Quaeſt.

Dem. De quels Prophétes les écrits nous restent-ils ?	Fr. Von welchen Propheten haben wir die Schriften?
Rép. D'Esaïe de Jeremie & de seize autres.	Antw. Von Jesaia, Jeremia und den übrigen, derer der Zahl nach sind sechszehen.
Dem. Qu'ont-ils prédit ?	Fr. Was haben sie vorher gesaget?
Rép. La ruine totale du Royaume Samaritain.	Antw. Die gänzliche Zerstöhrung des Samaritischen Reiches.
Dem. Et à l'égard de Jerusalem ?	Fr. Und was von Jerusalem?
Rép. Qu'elle sera détruite & rétablie de nouveau.	Antw. Daß es zerstöhret und wieder aufgebauet werden wird.
Dem. N'ont ils rien parlé du Messie ?	Fr. Haben sie auch was von Meßias gesagt?
Rép. Ils ont prédit tout ce qu'il lui arrivera.	Antw. Sie haben alles vorher gesagt, was Ihm begegnen wird.
Dem. Ne prédisoient-ils pas quelque chose du nouveau Testament ?	Fr. Haben sie was vom neuen Testamente verkündiget?

Quaest. Quid autem de Hierosolima ?
Resp. Quod illa destructa erit et rursus restaurabitur.
Quaest. Loquuti ne prophetae aliquid de Messia?
Resp. Illi omnia praedicauerunt, quae illi accederint.
Quaest. Non ne praedicauerunt illi aliquid de nouo testamento ?

Отв. Они предсказали, что онѣ совершеннѣе будетъ, нежели прежней.	Ἀπόκρ. Αὐτοὶ προεῖπον ἐκείνην ἔσεσθαι τελειοτέραν τῆς παλαιᾶς.
Воп. Что они сказали въ разсужденіи язычниковъ?	Ἐρώτ. Τί αὐτοὶ εἶπον εἰς διάκρισιν τῶν ἐθνικῶν;
Отв. Что всѣ народы оставятъ идоловъ, и поклонятся истинному Богу.	Ἀπόκρ. Ὅτι ἅπαντες λαοὶ καταλείψουσι τὰ εἴδωλα καὶ προσκυνήσουσι τῷ ἀληθινῷ Θεῷ.

ГЛАВА 12. / ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

О ПЛѢНЕНІИ ВАВИЛОНСКОМЪ. / Περὶ τῆς Αἰχμαλωσίας Βαβυλῶνος.

Вопросъ.	Ἐρώτησις.
Поспѣшалъ ли Богъ наказать Ізраильтянъ за ихъ грѣхи?	Ἔσπευδεν ἆρ' ὁ Θεὸς τιμωρῆσαι τοὺς Ἰσραηλίτας διὰ τὰς ἑαυτῶν ἁμαρτίας;

Отв.

Resp. Praedicauerunt illud perfectius fore, quam vetus testamentum.

Quaest. Quid dixerunt illi respectu paganorum?

Resp. Quod omnes gentes relinquent idola et adorabunt verum Deum.

CAPVT

Rép. Oui, ils ont prédit, qu'il ſera plus parfait que l'ancien.

Antw. Sie haben vorher geſagt, daß es vollkommener, als das alte ſeyn werde.

Dem. Qu'ont-ils dit à l'égard des payens ?

Fr. Was haben ſie von den Heiden geſagt ?

Rép. Que toutes les nations abandonneront les Idoles & adoreront le vrai Dieu.

Antw. Daß alle Völker die Götzen abſchaffen, und den wahren Gott anbeten werden.

CHAPITRE 12.
De la Captivité de Babilon.

Das zwölfte Capitel.
Von der Babiloniſchen Gefangenſchaft.

Demande.

Dieu ſe hatoit-il à punir les Iſraelites de leurs péchés ?

Frage.

Eilete Gott mit der Beſtrafung der Iſraeliten für ihre Sünden ?

CAPVT XII.
De Captivitate Babilonis.

Quaeſtio.

Feſtinabat ne Deus punire Iſraelitas ob eorum peccata?

Отп. Онъ ожидалъ долгое время ихъ покаянія.	Ἀπόκρ. Αὐτὸς πολὺν καιρὸν προσέμενε τὴν ἑαυτῶν μετανοίαν.
Вол. Что сдѣлалось съ государствомъ Самарійскимъ?	Ἐρώτ. Τί συνέβη τῇ βασιλείᾳ τῆς Σαμαρείας;
Отп. Оное совсѣмъ разорено, а десять колѣнъ поразнымъ странамъ разсѣялись.	Ἀπόκρ. Αὐτὴ τελείως διεφθάρη, αἱ δὲ δέκα φυλαὶ κατὰ διάφορα μέρη διεσπάρησαν.
Вол. Кто разорилъ Іерусалимъ?	Ἐρώτ. Τίς διέπερσε τὴν Ἱερουσαλήμ;
Отп. Навуходоносоръ Царь Вавилонскій.	Ἀπόκρ. Ναβουχοδονόσωρ ὁ τῆς Βαβυλῶνος βασιλεῦς.
Вол. Что онъ сдѣлалъ съ народомъ Іудейскимъ?	Ἐρώτ. Τί δὲ τῷ λαῷ τῶν Ἰουδαίων αὐτὸς ἐποίησε;
Отп. Онъ взялъ его въ плѣнъ.	Ἀπόκρ. Αὐτὸς ᾐχμαλώτησεν ἐκεῖνον.
Вол. Въ какое состояніе пришло истинное благочестіе?	Ἐρώτ. Εἰς ποῖαν κατάστασιν ἦλθεν ἡ ἀληθὴς Εὐσέβεια;
Отв. Оное сохраняли Іудеи въ своемъ племени.	Ἀπόκρ. Αὐτὴν ἐφύλαττον οἱ Ἰουδαῖοι ἐν τῇ ἑαυτῶν φυλῇ

Вол.

Resp. Diu expectabat paenitentiam illorum.

Quaest. Quid euenit regno Samariae?

Resp. Illud funditus euerſum, decem autem tribus in varias regiones diſperſae ſunt.

Quaest. Quis deſtruxit Hieroſolimam?

Resp.

Rép. Il attendoit long temps qu'ils ſe repentiſſent.	Antw. Nein, Er wartete lange Zeit auf ihre Bußfertigung.
Dem. Qu'arriva-t-il au Royaume de Samarie?	Fr. Was gieng mit dem Samaritiſchen Reiche vor?
Rép. Il fut totalement détruit, & les dix tribus ſe diſperſerent dans des differens pays.	Antw. Es wurde zu Grunde gerichtet, und die zehen Stämme zerſtreueten ſich in verſchiedene Gegenden.
Dem. Qui a détruit Jeruſalem.	Fr. Wer hat Jeruſalem zerſtöhret?
Rép. Nébucadnetſar le Roi de Babilon.	Antw. Nebucadnezar, der König zu Babel.
Dem. Comment agit-il à l'égard du peuple Juif?	Fr. Was that er dem jüdiſchen Volke.
Rép. Il l'ammena en captivité.	Antw. Er nahm es gefangen?
Dem. Dans quel état ſe trouva alors le véritable culte?	Fr. In was für einem Zuſtande befand ſich der wahre Gottesdienſt?
Rép. Les Juifs le conſervoient dans leur tribu.	Antw. Die Juden erhielten denſelben in ihrem Geſchlechte.

Reſp. Nabuchodonoſor rex Babilonis.
Quaeſt. Quid fecit ille populo Iudaeorum?
Reſp. Subegit illum captiuitati.
Quaeſt. In quo ſtatu erat tunc vera religio?
Reſp. Servabant illam Judaei in omni ſua familia.

Воп. Какая религїя была въ Вавилонѣ?	Ἐρώτ. Ποῖα θρησκεία ἦν ἐν τῷ Βαβυλῶνι;
Отв. Идолопоклонство и суевѣрїе.	Ἀπόκρ. Εἰδωλολατρεία καὶ δεισιδαιμονία.
Воп. Кто былъ Данїилъ?	Ἐρώτ. Τίς ἦν Δανιὴλ;
Отв. Великой святости мужъ и Пророкъ.	Ἀπόκρ. Μεγάλης ὁσιότητος ἀνὴρ καὶ προφήτης.
Воп. Что сдѣлали три его товарищи?	Ἐρώτ. Τί ἐποίησαν οἱ τρεῖς ἑταῖροι αὐτῦ;
Отв. Они не восхотѣли покланяться идолу царя Вавилонскаго.	Ἀπόκρ. Αὐτοὶ ἐκ ἤθελον προσκυνεῖν εἰδώλῳ τῦ Βασιλέως τῆς Βαβυλῶνος.
Воп. Что имъ царь за то сдѣлалъ?	Ἐρώτ. Τί δὲ ὁ Βασιλεῦς τῦτο ἕνεκεν ἐποίησεν αὐτοῖς;
Отв. Онъ приказалъ ихъ вринуть въ пещь огненную.	Ἀπόκρ. Αὐτὸς προσέταξε ῥίψαι ἐκείνυς εἰς τὴν κάμινον τῦ πυρὸς.
Воп. Что съ ними тамъ приключилось?	Ἐρώτ. Τί δὲ αὐτοῖς συνέβη ἐκεῖ;
Отв. Богъ сохранилъ ихъ чудесно.	Ἀπόκρ. Ὁ Θεὸς διεφύλαξεν αὐτὺς θαυμαςῶς.

ГЛАВА

Quaest. Quaenam religio erat Babilone?
Resp. Idololatria et superstitio.
Quaest. Quis fuit Daniel?
Resp. Magna pietate vir et propheta.
Quaest. Quid fecerunt tres eius socii?
Resp Noluerunt illi adorare idolum regis Babilonis.
Quaest. Quid rex ob haec illis fecit?
Resp. Iussit eos iniicere in flammeam fornacem.

Quaest.

Dem. Quelle religion professoit-on à Babilon?
Rép. L'idolatrie & la superstition.
Dem. Daniel qui étoit-il?
Rép. Uu grand Saint & Prophéte.
Dem. Ses trois compagnons qu'ont-ils fait?
Rép. Ils n'ont pas voulu adorer l'Idole du Roi de Babilon.
Dem. Le Roi que leur fit-il pour cela?
Rép. Il les fit jetter dans une fournaise de feu ardent.
Dem. Que leur y arriva-t-il?
Rép. Dieu les conserva miraculeusement.

Fr. Was für eine Religion war zu Babilon?
Antw. Der Götzendienst und Aberglauben.
Fr. Wer war Daniel?
Antw. Ein Mann von grosser Heiligkeit, und ein Prophet.
Fr. Was thaten seine drey Mitgenoßene?
Antw. Sie wollten den Götzen des Königes zu Babel nicht verehren.
Fr. Was that ihnen dafür der König?
Antw. Er befahl sie in einen glüenden Ofen zu werfen.
Fr. Wie gieng es darinn mit ihnen zu?
Antw. Gott erhielt sie unversehret wundersamer Weise.

Quaest. Quid euenit illis ibi?
Resp. Deus conseruauit eos mirabili modo.

ГЛАВА 13.
О СОСТОЯНІИ ІУДЕЕВЪ ПОСЛѢ ПЛѢНЕНІЯ.

Вопросъ.

Кто свободилъ Іудеевъ отъ плѣна Вавилонскаго?

Отв. Киръ царь Персидскій.

Вопр. Къ чему послужило смѣшеніе Іудеевъ съ другими народами?

Отв. Чтобъ невѣрные познали истиннаго Бога.

Вопр. Не впадали ли еще Іудеи въ идолопоклонство по плѣненіи Вавилонскомъ?

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΓ'.
Περὶ τῆς τῶν Ἰουδαίων καταςάσεως τῆς μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν.

Ἐρώτησις.

Τίς ἠλευθέρωσε τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Βαβυλῶνος.

Ἀπόκρ. Κύρος ὁ τῶν Περσῶν Βασιλεῦς.

Ἐρώτ. Πρὸς τί ὠφέλησεν ἡ τῶν Ἰουδαίων σύμμιξις μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν;

Ἀπόκρ. Ἵνα οἱ ἀσεβεῖς γνῶσι τὸν ἀληθινὸν Θεόν.

Ἐρώτ. Οὐκ ἔτ' εἰσέπιπλον οἱ Ἰουδαίοι εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς Βαβυλῶνος;

Отв.

CAPVT XIII.
De Statu Iudaeorum post Captiuitatem.

Quaestio.

Quis liberauit Iudaeos a captiuitate babilonica?

Resp.

CHAPITRE 13.
De l'état des Juifs après la Captivité.

Demande.

Qui délivra les Juifs de la Captivité de Babilon?

Rép. Cyrus le Roi des Perses.

Dem. A' quoi seruit le melange des Juifs avec les autres nations?

Rép. Pour que les infideles connussent le vrai Dieu.

Dem. Les Juifs ne retomberent-ils pas dans l'idolatrie après la captivité de Babilon.

Das dreyzehente Capitel.
Von dem Zustande der Juden nach der Gefangenschaft.

Frage.

Wer befreiete die Juden von der Babilonischen Gefangenschaft?

Antw. Cyrus, der König von Persien.

Fr. Wozu hat die Vermischung der Juden mit anderen Völkern gedienet?

Antw. Damit die ungläubigen den wahren Gott erkennen möchten.

Fr. Verfielen die Juden in die Abgötterey nicht wieder nach der Babilonischen Gefangenschaft?

Rép.

Resp. Cyrus rex Persarum.

Quaest. Ad quid conduxit permixtio Iudaeorum cum aliis gentibus.

Resp. Vt impii cognoscerent verum Deum.

Quaest. Non ne incidebant adhuc Iudaei in idololatriam post captiuitatem Babilonis?

Resp.

Отв. Нѣтъ, не впадали больше.	Ἀπόκρ. Οὐκ εἰσέπιπτον αὐτοὶ πλέον.
Вoп. Кто первой гналъ ихъ за ихъ религїю?	Ἐρώτ. Τίς πρῶτος κατεδίωξεν αὐτȣ̀ς ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν θρησκείας;
Отв. Антїохъ, царь Сирїйскїй который былъ родомъ Грекъ.	Ἀπόκρ. Ἀντίοχος ὁ Βασιλεὺς τῆς Συρίας, ὅστις ἦν Ἕλλην τὸ γένος.
Вoп. Кто противился Антїоху?	Ἐρώτ. Τίς ἠναντιȣ̃το τῷ Ἀντιόχῳ;
Отв. Іуда Маккавейскїй и братъ его.	Ἀπόκρ. Ἰȣ́δας Μακκαβαῖος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτȣ̃.
Вoп. Что они сдѣлали?	Ἐρώτ. Τί αὐτοὶ ἐποίησαν;
Отв. Они народу возвратили свободу.	Ἀπόκρ. Ἀπέδωκαν τῷ λαῷ τὴν ελευθερίαν.
Вoп. Кто управлялъ Іудеами съ сего времени?	Ἐρώτ. Τίς ἐκυβέρνησε τȣ̀ς Ἰȣδαίȣς ἐκ τȣ́τȣ χρόνȣ;
Отв. Сїя Маккавейская фамилїя.	Ἀπόκρ. Αὕτη ἡ οἰκία τῶν Μακκαβαίων.
Вoп. Кто искоренилъ ихъ?	Ἐρώτ. Τίς ἐξερίζωσεν αὐτȣ̀ς;

Отв.

Resp. Nequaquam; non incidebant amplius.

Quaest. Quis primus persequebatur illos ob eorum religionem?

Resp. Antiochus rex Syriae, qui natione fuit Graecus.

Quaest. Quis aduersabatur Antiocho?

Resp. Iudas Maccabaeus et frater eius.

Quaest.

Rép. Non, ils n'y rétomberent plus.
Dem. Qui les perfecuta d'abord pour leur Religion?
Rép. Antiochus Roi de Sirie, qui étoit grec de nation.
Dem. Qui s'oppofoit à Antiochus?
Rép. Juda le Maccabée & fon frère.
Dem. Que firent-ils?
Rép. Ils rendirent la liberté à leur nation.
Dem. Qui gouvernoit les Juifs depuis ce temps?
Rép. Cette famille des Maccabées.
Dem. Qui les extermina?

Antw. Nein, sie verfielen nicht mehr in dieselbe.
Fr. Wer war der erste, der sie um ihres Glaubens willen verfolgte?
Antw. Antiochus, der König von Syrien, und der von Geburth ein Grieche war.
Fr. Wer wiedersetzte sich dem Antiochus?
Antw. Judas der Macaabäer und sein Bruder.
Fr. Was haben sie gethan?
Antw. Sie haben ihrem Volke die Freiheit wieder gegeben.
Fr. Wer hat seit dieser Zeit über die Juden geherrschet?
Antw. Diese Maccabäische Familie.
Fr. Wer hat sie ausgerottet?

Rép.

Quaest. Quid illi fecerunt?

Resp. Reftituerunt populo libertatem.

Quaest Quis gubernabat Iudaeos ex hoc tempore?

Resp. Haec Maccabaeorum familia.

Quaest. Quis euerfit illos?

Resp.

Отв. Римляне.
Вол. Кто былЪ царь Iудейскїй во время Рождества Христова?
Отв. IродЪ.
Вол. Одинако ли думали Iудеи о пришествїи ХристовомЪ?

Отв. Одни думали, что ХристосЪ на земли такЪ, какЪ и другїе владѣтели царствовать будетЪ; что онЪ всѣхЪ другихЪ народовЪ приведетЪ подЪ власть IудеевЪ, и что они во всякомЪ изобилїи, чести и увеселенїяхЪ жить будутЪ: и сїи назывались плотскїе. А другїе служили Богу истинною вѣрою, и любовїю, надежду свою вЪ немЪ полагали, и вѣровали,

Ἀπόκρ. Οἱ Ρωμαῖοι.
Ἐρώτ. Τίς ἦν ὁ τῶν Ἰȣδαίων βασιλεῦς ἐπὶ τῆς γεννήσεως τȣ̃ Χριςȣ̃;
Ἀπόκρ. Ὁ Ἡρώδης.
Ἐρώτ. Ἅπαντες οἱ Ἰȣδαῖοι μίαν εἶχον γνόμην περὶ τῆς ἀφίξεως Χριςȣ̃;

Ἀπόκρ. Ἄλλοι μὲν ἐνόμιζον, ὅτι ὁ Χριςὸς, ὥσπερ οἱ λοιποὶ ἐξȣσιαςοὶ, βασιλεύσει ἐπὶ τῆς γῆς, ϗ ὅτι ἅπαντα τὰ ἔθνη ὑποτάξῃ τῇ δυναςείᾳ τῶν Ἰȣδαίων, καὶ ὅτι αὐτοὶ ἐν πάσῃ τῇ περιȣσείᾳ, τιμῇ καὶ χαρᾷ ζήσȣσι, ϗ ȣ̃τοι ὠνομάζοντο σαρκικοί. Ἄλλοι δὲ ἐδȣ́λευον τῷ Θεῷ μετ᾽ εἰλικρινȣ̃ς πίςεως καὶ ἀγάπης, τὴν ἰδίαν ἐλπίδα εἰς αὐτὸν ἀνετίθεσαν καὶ ἐπίςευον, ὅτι ἐλθὼν ὁ Χριςὸς ȣ̓ τὴν γήϊον, ἀλλὰ τὴν ȣ̓ράνιον

что

Resp. Romani.
Quaest. Quis fuit rex Iudaeorum tempore natiuitatis Christi?
Resp. Herodes.
Quaest. Vnanimiter ne putabant Iudaei de aduentu Christi?

Resp.

Rép. Les Romains.
Dem. Qui étoit le Roi des Juifs au temps de la naissance de CHRIST?
Rép. Herod.
Dem. Les Juifs étoient-ils tous d'un sentiment unanime à l'égard de la vennuë de CHRIST?
Rép. Non, les uns pensoient, que CHRIST regnera sur la terre à l'exemple des autres Souverains, qu'il soummetra toutes les autres nations au pouvoir des Juifs, & que par la ils vivront dans l'abondance comblés de gloire & de plaisirs, & ceux ci furent appellés *Charnels.* Les autres, en honorant Dieu d'une vraie religion, l'aimoient, metoient en lui tout leur espoir, & ils croyoient, que CHRIST viendra, non pour affermir

Antw. Die Römer.
Fr. Wer war zu der Zeit der Geburth Christi ein König bey den Juden?
Antw. Herodes.
Fr. Haben alle Juden von der Ankunft Christi einerley Meinung gehegt?
Antw. Nein: einige dachten, daß Christus auf der Erde, eben so wie andere Oberherrn, herrschen, daß Er alle übrige Völker den Juden unterwürfig machen sollte, und daß sie in einem Ueberflusse an allen Glückseligkeiten, in Ehren und Lustbarkeiten leben würden; daher wurden sie irrdisch gesinnte genannt. Andere hingegen dieneten Gott mit wahrem Glauben und Liebe; sie setzten ihre Hofnung auf Ihn und glaubten, daß Christus

Resp. Putabant alii, quod in mundo Christus ita, sicut et alteri principes, regnabit; quod ille omnes alias gentes subegit potestati Iudaeorum et quod illi in omni abundantia, honore et delitiis habitabunt: et hi vocabantur carnales. Alteri vero seruiebant Deo cum vera fide et amore, spem suam in eum ponebant et credebant, quod

что Христосъ прїидетъ не земное утвердить царство, но небесное, и покажетъ имъ истинной путь ко спасенїю, и воскресивъ отъ мертвыхъ введетъ въ жизнь вѣчную. И по сему они имяновались духовные.

κατας̓ήσεται βασιλείαν, καὶ δείξῃ τὴν ἀληθινὴν ὁδὸν πρὸς τὴν σωτηρίαν. καὶ ἀναγείρας ἐκ τῶν νεκρῶν εἰσάξει αὐτȣ̀ς εἰς ζωὴν αἰώνιον. Καὶ τȣ́τȣ ἕνεκεν αὐτοὶ ἐκαλȣ̃ντο πνευματικοὶ.

ГЛАВА 14.
О РОЖДЕСТВѢ ІИСУСАХРИСТА.

Вопросъ.

Кто была матерь Господа нашего Іисуса Христа?

Отв. Святая дѣва Марїя.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΔ'.
Περὶ τῆς Γεννήσεως Ἰησȣ̃ Χριςȣ̃.

Ἐρώτησις.

Τίς ἦν μητὴρ τȣ̃ κυρίȣ ἡμῶν τȣ̃ Ἰησȣ̃ Χριςȣ̃;

Ἀποκρ. Ἡ ἁγία παρθένος Μαρία.

Вол.

quod Christus adueniet non in terra stabilire suum solium, sed in coelo, et patefaciet illis rectam ad salutem viam, et resuscitatos ex mortuis introducet in vitam aeternam: idcirco illi nominabantur spirituales.

CAPVT

le Royaume terrestre, mais celui du Ciel; qu'il leur montrera le véritable chem'n du Salut, & en les resuscitant les comblera de la vie eternelle. Et c'est par cette raison qu'ils furent appellés *Spirituels*.

stus kommen werde, nicht um ein irrdisches, sondern um ein himmlisches Reich aufzurichten; daß Er ihnen den wahren Weg zum Heile ihrer Seelen bahnen, und sie nach ihrer Auferstehung von den Todten in das ewige Leben einführen werde. Und deswegen nannte man sie geistlich gesinnte.

Chapitre 14. De la Naissance de Jesus-Christ.

Demande.

Qui a été la mere de notre Seigneur Jesus-Christ?

Rép. La sainte Vierge Marie.

Das vierzehente Capitel. Von der Geburth Jesu Christi.

Frage.

Wer war die Mutter unseres Herrn Jesu Christi?

Antw. Die heilige Jungfrau Maria.

Dem.

Capvt XIV. De Natiuitate Iesu Christi.

Quaestio.

Quis fuit Mater Domini Nostri Iesu Christi.

Resp. Sancta Virgo Maria.

Воп. Отъ котораго колѣна была она?	Ἐρώτ. Ἀφ᾽ ἧς φυλῆς ἦν ἐκείνη;
Отв. Отъ колѣна Iудина.	Ἀπόκρ. Ἀπὸ φυλῆς τȣ̃ Ἰȣ́δα.
Воп. Изъ которой фамилïи?	Ἐρώτ. Ἐξ ἧς οἰκίας;
Отв. Изъ Давидовой.	Ἀπόκρ. Ἐκ τῆς τȣ̃ Δαβὶδ οἰκίας.
Воп. Кому она была обручена?	Ἐρώτ. Τίνι ἐμνηστεύθη ἐκείνη;
Отв. Святому Iосифу той же фамилïи, чтобъ онъ былъ хранитель дѣвства ея.	Ἀπόκρ. Τῷ ἁγίῳ Ἰωσὴφ, ὄντι τῆς αὐτῆς οἰκίας, ἵν᾽ ἐκεῖνος γένηται φύλαξ τῆς παρθενείας αὐτῆς.
Воп. Кто объявилъ ей, что она родитъ Iисуса Христа?	Ἐρώτ. Τίς ἤγγειλεν αὐτῇ, ὅτι τέξεται τὸν Ἰησȣ̃ν Χριστόν;
Отв. Ангелъ Гаврïилъ, котораго Богъ къ ней послалъ сïе возвѣстить.	Ἀπόκρ. Ὁ Ἄγγελος Γαβριὴλ, ὁ ἀπεσταλμένος παρὰ Θεȣ̃ ἀναγγεῖλαι ταῦτα.
Воп. Какъ она сïе приняла?	Ἐρώτ. Πῶς αὐτὴ τȣ̃το ἐδέξατο;

Отв

Quaest. De cuius tribu erat illa?

Resp. De tribu Iudae.

Quaest. De cuius familia?

Resp. De familia Dauidis.

Quaest. Cui illa erat desponsata?

Resp.

Dem. De quelle tribu étoit-elle?	Fr. Von welchem Stamme war sie?
Rép. De la tribu de Juda.	Antw. Von dem Stamme Juda.
Dem. De quelle maison?	Fr. Aus welchem Hause?
Rép. De celle de David.	Antw. Aus dem Hause Davids.
Dem. A' qui a-t-elle été fiancée?	Fr. Wem war Sie vertrauet?
Rép. Au Saint Joseph sorti de la même maison elle a été donnée en mariage, seulement pour qu'il fût gardien de sa Virginité.	Antw. Dem fromen Joseph von selbigem Hause war sie vertrauet, damit er Ihre Jungferschaft bewahrete.
Dem. Qui lui annonca qu'elle enfantera Jesus-Christ?	Fr. Wer hat Ihr verkündiget, daß Sie Jesum Christum gebähren wird?
Rép. L'Ange Gabriel que Dieu envoya pour le lui annoncer.	Antw. Der Engel Gabriel, welchen Gott zu Ihr gesandt hat, um Ihr solches zu verkündigen.
Dem. A' quel accord accepta-t-elle cette proposition?	Fr. Wie hat sie es aufgenommen?

Resp. Sancto Iosepho eiusdem familiae, vt sit custos virginitatis eius.

Quaest. Quis nunciauit ei quod pariet Iesum Christum.

Resp. Angelus Gabriel, quem Deus misit propter nunciandum hoc ei.

Quaest. Quomodo illa accepit hoc?

Отв. Увѣрена будучи чрезъ Ангела, что она дѣвою останется.	Ἀπόκρ. Βεβαιωθεῖσα παρὰ τοῦ Ἀγγέλου, ὅτι παρθένος ἀεὶ μενεῖ.
Вот. Что потомъ воспослѣдовало?	Ἐρώτ. Τί ἐγένετο μετὰ ταῦτα;
Отв. Слово отчее и сынъ Божій принялъ на себя человѣчество тожъ, какое имѣемъ и мы, изключая только грѣхъ.	Ἀπόκρ. Ὁ τοῦ Πατρὸς Λόγος καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔλαβεν ἀνθρωπότητα τὴν αὐτὴν, ἣν καὶ ἡμεῖς ἔχομεν, πλὴν ἁμαρτίας.
Вол. Гдѣ родился Господь нашъ?	Ἐρώτ. Ποῦ ἐγεννήθη ὁ Κύριος ἡμῶν;
Отв. Въ Виѳлеемѣ Іудейстѣмъ.	Ἀπόκρ. Ἐν Βηθλέεμ τῆς Ἰουδαίας.
Вол. Что значитъ слово Іисусъ?	Ἐρώτ. Τί σημαίνει τὸ, Ἰησοῦς;
Отв. Спаситель.	Ἀπόκρ. Σωτήρ.
Вол. Какіе первые язычники ему поклонились?	Ἐρώτ. Τίνες τῶν ἐθνικῶν πρῶτον προσεκύνησαν αὐτῷ;
Отв. Мудрецы съ востока пришедшіе.	Ἀπόκρ. Οἱ μάγοι, οἱ παραγενησάμενοι ἀπὸ ἀνατολῶν.

Вол.

Resp. Perſuaſa ab Angelo, quod illa ſemper permanebit virgo.

Quaeſt. Quid factum poſteà?

Resp. Verbum Patris et filius Dei ſuſcepit in ſe humanitatem eandem, quam et nos habemus, praeter peccatum ſolum.

Quaeſt. Vbi natus Dominus noſter?

Resp. Bithlehemae Iudaeorum.

Quaeſt.

Rép. A' celui, qu'elle reſtera Vierge, comme il l'en aſſuroit.	Antw. Nachdem Sie durch den Engel verſichert wurde, daß Sie Jungfrau bleiben wird.
Dem. Qu'en arriva-t-il?	Fr. Was erfolgte darauf?
Rép. Que la parole de Dieu & le fils de Dieu s'eſt revetu de la forme humaine, telle qu'eſt la nôtre, à l'exception du péché.	Antw. Das Wort des Vaters; und Gottes Sohn nahm dieſelbige Menſchheit an, die wir haben, ausgenommen die Sünde.
Dem. Où naquit Notre Seigneur?	Fr. Wo war Unſer Herr gebohren?
Rép. A' Bethléheme en Judée.	Antw. Zu Bethlehem im Jüdiſchen Lande.
Dem. Que ſignifie le mot Jeſus?	Fr. Was bedeutet das Wort Jeſus?
Rép. Le ſauveur.	Antw. Einen Seligmacher.
Dem. Qui furent les premiers payens, qui l'ont adoré?	Fr. Welche Heiden haben Ihn am erſten angebetet?
Rép. Les Sages venus de l'Orient.	Antw. Die Weiſen, ſo aus dem Morgenlande kamen.

E 3 *Dem.*

Quaeſt. Quid ſignificat hoc nomen, Ieſus?

Reſp. Saluator.

Quaeſt. Qui primi pagani adorauerunt illum?

Reſp. Magi, qui ex oriente venerunt.

Quaeſt.

Воп. Что сдѣлалъ тогда Іродъ?	Ἐρώτ. Τί ἐποίησε τότε ὁ Ἡρώδης;
Отв. Онъ услышавъ отъ тѣхъ мудрецовъ, и зная, что Пророки предвозвѣстили въ сіе время родиться Мессіи, а какъ думалъ, что онъ будетъ Царь земной; то опасаясь потерять свое царство, приказалъ побить всѣхъ младенцовъ около Виѳлеема, дабы и его съ ними умертвить.	Ἀπόκρ. Αὐτὸς ἀκούσας παρὰ τῶν μάγων, καὶ εἰδὼς, ὅτι οἱ πρόφηται προήγγειλαν περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Μεσσίου, ὅτι ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ γενήσεται, καὶ νομίσας αὐτὸν εἶναι βασιλέα ἐπίγειον, φοβηθεὶς, ἵνα μὴ βασιλείαν αὐτοῦ ἀπολέσῃ, προσέταξεν ἀνελεῖν πάντας τοὺς ἀμφὶ Βιθλεὲμ παῖδας, ἵνα κἀκεῖνον μετ' αὐτῶν θανατώσῃ.
Воп. Какъ Іисусъ спасся?	Ἐρώτ. Πῶς οὖν ὁ Ἰησοῦς ἐσώθη;
Отв. Ангелъ приказалъ Іосифу отъити съ нимъ въ Египетъ, а какъ Іродъ умеръ, то той же Ангелъ велѣлъ возвратиться изъ Еги-	Ἀπόκρ. Ὁ Ἄγγελος προσέταξε τῷ Ἰωσὴφ ἀναχωρῆσαι μετ' αὐτοῦ εἰς Αἴγυπτον· τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἰρώδου παρήγγειλεν ὁ αὐτὸς Ἄγγελος ἀνα-

пта

Quaest. Quid fecit tunc Herodes?

Resp. Quam primum audiuerit a magis, et pro certo habuerit, quod prophetae omnino hoc tempore praedicauerunt natum fore Messiam, et quia putabat, quod ille regnabit in mundo; metuens, ne priuetur suo regno, iussit

fi

Dem. Qu'a fait Hérode?

Rép. Ayant entendu de ces Sages & ſachant, que les Prophétes ont prédit en ce temps la Naiſſance du Meſſie, & croyant qu'il regnera ſur la terre, il ordonna d'egorger tous les nouvaux nés au tour & dans Bethléheme, àfin de faire perir Jeſus avec, crainte de perdre ſon Royaume.

Dem. Comment Jeſus-Chriſt fut-il conſervé?

Rép. L'Ange ordonna à Joſeph de paſſer avec lui en Egypte, & après la mort d'Hérode le même Ange lui ordonna, de retourner d'Egypte en Judée, & Jo-

Fr. Was hat damahls Herodes gemacht?

Antw. Da er von ſelbigen Weiſen hörete, und ſelbſt wuſte, daß nach der Weiſſagung der Propheten der Meßias zu dieſer Zeit gebohren werden ſollte, dabey aber glaubte, daß Er ein weltlicher König seyn würde: ſo befahl er, aus Furcht ſein Reich zu verlieren, alle Kinder zu Bethlehem und an ihren ganzen Gränzen zu tödten, um Ihn mit denſelben zugleich umzubringen.

Fr. Wie wurde Jeſus erretet?

Antw. Das Engel befahl dem Joſeph mit Ihm in Egyptenland zu fliehen, und als Herodes geſtorben, befahl ihm derſelbige Engel aus Egypten zurück zu

 ſeph

ſit occidere omnes infantes circa Bethlehem, vt et Chriſtum vna cum ipſis interficeret.

Quaeſt. Quomodo Ieſus ſaluatus fuit?

Reſp. Angelus iuſſit Ioſepho abire cum illo in Aegyptum, poſt mortem vero Herodis idem ipſe Angelus iuſſit

ex

пта во Іудею. Іосифъ же сему повинуясь пошелъ по повелѣнію Божію въ Галилейской градъ именемъ Назаретъ.	κάμπαι ἐξ Ἀιγύπ]ȣ εἰς Ἰȣδαίαν. Ἰωσὴφ δὲ πειθόμενος τȣ́τῳ ἀπῆλθε κατὰ τὸ θεῖον πρόςαγμα εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας λεγομένην Ναζαρὲτ.

ГЛАВА 15.	**ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΕ'.**
О ІОАННѢ КРЕСТИТЕЛѢ.	**Περὶ τȣ̃ Ἰωάννȣ Βαπ]ιςȣ̃.**
Вопросъ.	*Ἐρώτησις.*
Чей былъ сынъ святый Іоаннъ?	Τίνος ἦν ὑιος ὁ ἅγιος Ἰωάννης;
Отв. Захаріи и Елисаветы, которая была тетка святой Дѣвѣ Маріи.	Ἀπόκρ. Τȣ̃ Ζαχαρίȣ καὶ τῆς Ελισάβετ, ἥτις ἦν θεία τῆς ἁγίας παρθένȣ Μαρίας.
Вол. Гдѣ жилъ онъ?	Ἐρώτ. Πȣ̃ ἐκεῖνος ἔζησεν;
Отв. Въ пустынѣ, и имѣлъ жизнь весьма воздержную.	Ἀπόκρ. Ἐν τῇ ἐρήμῳ, διάγων βίον ἐγκρατέςατον.

Вол.

ex Aegypto reuerti in Iudaeam: Iosephus huic dicto obediens, profectus secundum mandatum Dei in vrbem Galilaeae, quae vocatur Nazaret.

CAPVT

ſeph pour obéir alla par ordre de Dieu à Nazareth en Galilée.

gehen nach Judäa. Joſeph gehorchte ihm, und auf Befehl Gottes zog nach der Gallilläiſchen Stadt, die da heißt Nazareth.

Chapitre 15. De Jean Baptiſte.

Das funfzehente Capitel. Von Johannes dem Täufer.

Demande.

De qui Saint Jean naquit-il?

Rép. De Zacharie & d'Eliſabeth, qui fut la tante de la ſainte Vierge Marie.

Dem. Ou demeuroit-il?

Rép. Dans le dérert en menant une vie très ſobre.

Frage.

Weſſen Sohn war der heilige Johannes?

Antw. Des Zacharias und der Eliſabeth, welche der heiligen Jungfrauen Maria Baſe war.

Fr. Wo wohnete er?

Antw. In der Wüſte; und führete einen ſehr mäßigen Lebenswandel.

Capvt XV. De Iohanne Baptiſta.

Quaeſtio.

Cuius filius fuit ſanctus Iohannes?

Reſp. Zachariae et Elizabethae, quae erat amita beatae virginis Mariae.

Quaeſt. Vbi habitabat ille?

Reſp. In ſolitudine et agebat vitam valde temperatam.

Вол. Говорили ли объ немЪ Пророки?	Ἐρώτ. Εἶπόν τι περὶ ἐκείνȣ οἱ προφῆται;
Отв. Они означали его Предтечею Мессіи.	Ἀπόκρ. Ἀυτοὶ προεσήμαναν ἐκεῖνον πρόδρομον τȣ̃ Μεσσίȣ.
Отв. Что такое Предтеча?	Ἐρώτ. Τί ἐςι πρόδρομος;
Отв. Которой идетЪ предЪ другимЪ.	Ἀπόκρ. Ὁ πρὸ ἄλλȣ ἐρχόμενος.
Вол. Что проповѢдывалЪ ІоаннЪ?	Ἐρώτ. Τί ἐκήρυξεν ὁ Ἰωαννης;
Отв. ОнЪ побуждалЪ всѢхЪ кЪ покаянію.	Ἀπόκρ. Ἐκεῖνος παρώτρει ἅπαντας εἰς μετάνοιαν.
Вол. Что онЪ сдѢлалЪ сЪ тѢми, которыхЪ онЪ обратилЪ?	Ἐρώτ. Τί ἐποίησεν αὐτὸς τοῖς παρ᾽ αὐτȣ̃ εἰς μετάνοιαν ἐπεςραμμένοις;
Отв. ОнЪихЪ крестилЪ погружая во ІорданѢ.	Ἀπόκρ. Ἐκεῖνος αὐτȣ̀ς ἐβάπτισεν ἐν Ἰωρδάνῃ.
Вол. Не крестилЪ ли онЪ и Іисуса?	Ἐρώτ. Ἀλλ᾽ ἐβάπτισεν αὐτος καὶ τὸν Ἰησȣ̃ν;

Отв.

Quaeſt. Numnam praedicauerunt de illo prophetae?

Reſp. Significabant eum praecurſorem Meſſiae.

Quaeſt. Quid eſt praecurſor?

Reſp. Qui praecedit ante alium.

Quaeſt. Quid praedicabat Iohannes?

Reſp.

Dem. Les prophétes ont-ils parlé de Lui ?

Rép Oui, ils l'anonçoient comme Précurſeur de Meſſie.

Dem. Que ſignifie le mot de précurſeur ?

Rép. Le nom de celui, qui marche devant un autre.

Dem Jean Baptiſte que prêchoit-il ?

Rép. Il exhortoit tous au repentir ?

Dem. Que faiſoit-il avec ceux, qu il convertiſſoit ?

Rép. Il les batiſoit au Jourdain.

Dem. Ne batiſa-t-il point auſſi Jeſus-Chriſt ?

Fr. Haben die Propheten von ihm geredet ?

Antw. Sie haben ihn den Vorläufer des Meßias genannt.

Fr. Was heißt ein Vorläufer ?

Antw. Der einem anderen vorgehet.

Fr. Was predigte Johannes?

Antw. Er trieb alle an, Buſſe zu thun.

Fr. Was machte er mit denen, ſo er bekehret hat ?

Antw. Er taufte ſie durch Eintauchung in den Jordan.

Antw. Hat er auch Jeſum getauft ?

Rép.

Reſp. Concitabat omnes ad paenitentiam.

Quaeſt. Quid ille fecit cum eis, quos conuerſit ?

Reſp. Baptizauit eos immergendo in aquas Iordanis.

Quaeſt. Non ne baptizauit ille et Ieſum ?

Reſp.

Отв. Такъ, Іисусъ возхотѣлъ креститься, чтобъ освятить воды крещенія.

Вол. Что случилось при его крещеніи?

Отв. Духъ святый сшелъ на него очевидно, и слышанъ былъ съ неба отеческій гласъ: Ты еси сынъ мой возлюбленный о немъ же благоволихъ.

Вол. Что Іоаннъ свидѣтельствовалъ о Христѣ Іисусѣ?

Отв. Что онъ пришелъ спасти міръ отъ грѣха и отъ осужденія за оный.

Ἀπόκρ. Ναὶ. Ἰησȣ̃ς γὰρ ἠθέλησε βαπτισθῆναι, ἵν' ἁγιάσῃ τὰ ὕδατα τȣ̃ βαπτίσματος.

Ἐρώτ. Τί συνέβη ἐν τῷ βαπτίσματι αὐτȣ̃;

Ἀπόκρ. Τὸ ἅγιον πνεῦμα καθῆλθεν ἐπ' αὐτὸν ὀφθαλμοφανῶς, καὶ ἠκȣ́σθη ἐξ ȣ̓ρανȣ̃ πατρικὴ φωνή· σὺ εἶ ὁ υἱός μȣ ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

Ἐρώτ. Τί ἐμαρτύρησεν ὁ Ἰωάννης περὶ τȣ̃ Ἰησȣ̃ Χριςȣ̃;

Ἀπόκρ. Ὅτι αὐτὸς ἦλθε σῶσαι τὸν κόσμον ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀπὸ τȣ̃ κατακρίματος αὐτῆς.

ГЛАВА

Resp. Omnimo; Iesus voluit baptizari ob eo, vt sanctificet aquas baptismatis.

Quaest. Quid euenit tempore baptismatis?

Resp. Spiritus sanctus descendit de caelo manifeste, et audita fuit paterna vox: tu es filius mens dilectus, in quem complacui.

Quaest. Quid testatus Iohannes de Iesu Chisto?

Resp.

Rép. Oui, Jeſus a voulu être batiſe, pour ſanctifier les eaux de batême.	Fr. Ja, Jeſus wollte ſich taufen laſſen, um das Taufwaſſer zu heiligen.
Dem. Qn'arriva-t-il pendant ſon batême?	Fr. Was gieng bey ſeiner Taufe vor?
Rép. Le Saint Eſprit deſcendit viſiblement ſur lui, & cette voix de Dieu le Perè ſe fit entendre du Ciel: celui-ci eſt mon fils bien-aimé, en qui J'ai pris mon bon plaiſir.	Antw. Da ſah man den Heiligen Geiſt herab fahren, und über ihn kommen; und man hörete vom Himmel die våterliche Stimme: dieß iſt mein lieber Sohn, an welchen ich Wohlgefallen habe.
Dem. Jean Baptiſte que temoigna-t-il à l'égard de Jeſus-Chriſt?	Fr. Was hat Johannes von Jeſu Chriſto bezeuget?
Rép. Qui'il vint pour délivrer le monde du péché & de la condamnation.	Antw. Daß Er gekommen ſey, die Welt von der Sünde, und dem Verdam̃niſſe für ſelbige zu befreyen.

CHA-

Reſp. Quod ille aduenit ad ſaluandum mundum a peccato et a damnatione.

CAPVT

ГЛАВА 16.
О ЗВАНІИ АПОСТОЛОВЪ.

Вопросъ.

Куда пошелъ Іисусъ по слѣ своего крещенія?

Отв. Въ пустыню.

Воп. Что онъ тамъ дѣлалъ?

Отв. Постился сорокъ дней.

Воп. Какъ позвалъ онъ своихъ учениковъ.

Отв. Онъ сказалъ имъ, чтобъ за нимъ слѣдовали; а они тотчасъ все то исполнили.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙϚ'.
Περὶ τῆς Κλήσεως τῶν Αποςόλων.

Ἐρώτησις.

Ποῖ ἀπῆλθεν ὁ Ἰησȣ̃ς μετὰ τὸ βαπτισθῆναι αὐτὸν;

Ἀπόκρ. Εἰς τὴν ἔρημον.

Ἐρώτ. Τί ἐποιήσατο αὐτὸς ἐκεῖ;

Ἀπόκρ. Ἐνήςευσεν ἡμέρας τεσσαράκοντα.

Ἐρώτ. Τίνι τρόπῳ προσεκάλεσεν αὐτὸς τȣ̀ς ἑαυτȣ̃ μαθητάς;

Ἀπόκρ. Αὐτὸς μὲν ἔλεξεν αὐτοῖς, ἵνα ἀκολȣθῶσιν αὐτῷ, ἐκεῖνοι δὲ εὐθέως τȣ̃το ἐπλήρωσαν.

Воп.

CAPVT XVI.
De Vocatione Apoſtolorum.

Quaeſtio.

Quo venit Ieſus poſt ſuum baptiſma?

Reſp.

Chapitre 16.
De la Vocation des Apôtres.

Demande.

Où alla Jesus-Christ après son batême?

Rép. Dans le désert.

Dem. Qu'est ce qu'il y fit?

Rép. Il y jeuna pendant quarante jours.

Dem. Comment a-t-il convoqué ses Disciples?

Rép. Il leur dit, de le suivre, & incontinent ils lui ont obéi.

Das sechzehente Capitel.
Von dem Apostelamte.

Frage.

Wo gieng Jesus nach seiner Taufe hin?

Antw. in die Wüste.

Fr. Was machte Er daselbst?

Antw. Er fastete vierzig Tage.

Fr. Wie berief Er seine Jünger?

Antw Er sprach zu ihnen: folget mir nach, und sogleich gehorchten sie ihm.

Dem.

Resp. in solitudinem.

Quaest. Quid ille ibi fecit?

Resp. Ieiunabat quadraginta dies.

Quaest. Quomodo vocauit suos discipulos?

Resp. Dixit illis, vt eum sequerentur; illi autem statim hoc perfecerunt.

Quaest.

Воп. Что такое ученики?
Отв. Люди, которые учителя своего слушаютъ, и прилѣжатъ къ его ученїю.
Воп. Что значитъ имя Апостолъ?
Отв. Посланный.
Воп. Сколько Апостоловъ избралъ себѣ Христосъ?
Отв. Двенадцать.
Воп. Скажи имена ихъ?
Отв. С. Петръ, и святый Андрей братъ его, святый Іаковъ, и святый Іоаннъ дѣти Зеведеовы, с. Ѳилипъ, с. Варѳоломей, с. Матвей, с. Ѳома, с. Іаковъ, и с. Іуда сыны Алфеевы, с Симонъ, и предатель Іуда Іскаріотскій.

Ἐρώτ. Τί ἐστι τὸ, μαθηταί;
Ἀπόκρ. Ἄνθρωποι, οἱ ἀκούοντες τοῦ ἑαυτῶν διδασκάλου, καὶ ἐπιμελούμενοι τῆς διδαχῆς αὐτοῦ.
Ἐρώτ. Τί σημαίνει τὸ, Ἀπόστολος;
Ἀπόκρ. Ἀποσταλμένος.
Ἐρώτ. Πόσους Ἀποστόλους ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ Χριστός;
Ἀπόκρ. Δώδεκα.
Ἐρώτ. Εἰπὲ τὰ αὐτῶν ὀνόματα;
Ἀπόκρ. Ὁ ἅγιος Πέτρος καὶ ἅγιος Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὁ ἅγιος Ἰάκωβος καὶ ἅγιος Ἰωάννης, οἱ τοῦ Ζεβεδαίου, ὁ ἅγιος Φίλιππος, ὁ ἅγιος Βαρθολομαῖος, ὁ ἅγιος Ματθαῖος, ὁ ἅγιος Θωμᾶς, ὁ ἅγιος Ἰάκωβος καὶ ἅγιος Ἰούδας, οἱ τοῦ Ἀλφαίου, ὁ ἅγιος Σίμων καὶ ὁ προδότης Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.

ΓΛΑ-

Quaeſt. Quid ſunt diſcipuli?
Reſp. Homines, qui ſuo Magiſtro obediunt, et auſcultant doctrinae eius.
Quaeſt. Quid ſignificat Apoſtolus?
Reſp. Miſſus.
Quaeſt. Quot numero Apoſtolorum elegit ſibi Chriſtus?
Reſp. Duodecim.

Quaeſt.

Dem. Qu'eſt ce que les Diſciples?
Rép. Des gens, qui obéiſſent à leur maître, & qui s'apliquent à ſa doctrine.

Dem. Que ſignifie le mot d'Apôtre?
Rép. D'Envoyé.
Dem. Combien d'Apôtres Jeſus-Chriſt ſe choiſit-il?

Rép. Douze.
Dem. Quels ſont leurs Noms.

Rép. St. Pierre & St. Andrée ſon frère, St. Jacques & St. Jean fils de Zébedée; St. Philippe, St. Barthelémi, St. Mathieu, St. Thomas, St. Jacques & St. Jude d'Alphée, St. Simon, & le traitre Judas Iſcariot.

Fr. Was ſind die Schüler?
Antw. Diejenigen, welche ihrem Lehrer gehorchen, und ſich um ſeine Lehre befleiſſigen.

Fr. Was bedeutet das Wort Apoſtel?
Antw. Einen Geſandten.
Fr. Wie viel Apoſtel hat ſich Chriſtus gewählet?

Antw. Zwölf.
Fr. Wie ſind ihre Nahmen?

Antw. Der heilige Petrus und ſein Bruder der heilige Andreas, der heilige Jacobus und der heilige Johannes Zebedäi Kinder, der heilige Philippus, der heilige Bartholomäus, der heilige Thomas, der heilige Matthäus, der heilige Jacobus und der heilige Judas Alphäi Söhne, der heilige Simon, und der Verräther Judas Iſchariot.

Quaeſt. Narra mihi nomina eorum?
Reſp. Sanctus Petrus et S. Andreas frater eius. S. Iacobus et S. Iohannes filii Zebedaei. S. Philippus. S. Bartholomaeus. S. Matthaeus. S. Thomas. S. Iacobus et S. Iudas filii Alphaei. S. Simon et proditor Iudas Iſcariota.

ГЛАВА 17.
О ПРОПОВѢДИ ІИСУСА ХРИСТА.

Вопросъ.

Что дѣлалъ Іисусъ?

Отв. Проповѣдовалъ въ городахъ, селахъ и другихъ мѣстахъ.

Воп. Что онъ проповѣдовалъ?

Отв. Евангеліе царствїя небеснаго.

Воп. Что значитъ слово Евангеліе?

Отв. Прїятную вѣсть.

Воп. Что такое царство небесное?

Отв. Награда отъ Бога за добродѣтель, и жизнь вѣчная со Христомъ и святыми.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΖ'.
Περὶ τῆς Διδαχῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἐρώτησις.

Τί ἐποίει ὁ Ἰησοῦς;

Ἀπόκρ. Ἐκήρυσσεν ἐν ταῖς πόλεσι, κώμαις καὶ ἄλλοις τόποις.

Ἐρώτ. Τί ἐκήρυσσεν αὐτός;

Ἀπόκρ. Τὸ εὐαγγέλιον τῆς οὐρανίου βασιλείας.

Ἐρώτ. Τί σημαίνει τὸ, Εὐαγγέλιον;

Ἀπόκρ. Ἡδεῖαν ἀγγελίαν.

Ἐρώτ. Τί ἐστι Βασιλεία τῶν οὐρανῶν;

Ἀπόκρ. Μισθὸς παρὰ Θεοῦ, τῆς ἀρετῆς ἕνεκα, καὶ ζωὴ αἰώνιος μετὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων.

Воп.

CAPVT XVII.
De praedicatione Iesu Christi.

Quaestio.

Quid faciebat Iesus?

Resp.

Chapitre 17.
De la Prédication de Jesus-Christ.

Demande.

Qu'est ce qu'a fait Jesus-Christ?

Rép. Il a prêché dans des villes, des villages & dans d'autres endroits.

Dem. Que prêchoit-il?

Rép. L'Evangile du Royaume celeste.

Dem. Que signifie le mot d'Evangile?

Rép. Une agréable nouvelle.

Dem. Qu'est ce que le Royaume celeste?

Rép. C'est la récompence de Dieu pour la vertu, & la vie éternelle avec Jesus-Christ & les Saints.

Das siebenzehente Capitel.
Von der Predigt Jesu Christi.

Frage.

Was hat Jesus gethan?

Antw. Er hat in den Städten, Flecken und anderen Oertern geprediget.

Fr. Was hat Er geprediget?

Antw. Das Evangelium des Himmelreichs.

Fr. Was bedeutet das Wort Evangelium?

Antw. Eine fröhliche Botschaft.

Fr. Was ist das Himmelreich.

Antw. Eine Belohnung von Gott für die Tugend, und das ewige Leben mit Christo und den Heiligen.

Resp. Praedicabat in vrbibus, pagis et aliis locis.
Quaest. Quid praedicabat ille?
Resp. Euangelium regni caelestis.
Quaest. Quid significat hoc verbum Euangelium?
Resp. Laetum nuncium.
Quaest. Quid tale regnum caeleste?
Resp. Praemium Dei ob virtutem et vita aeterna cum Christo et Sanctis.

Вол. Что говорилъ Іисусъ объ себѣ самомъ?

Отв. Чтò онъ принялъ и явился вь человѣчествѣ, чтобъ спасти человѣка.

Вол. Что онъ приказалъ дѣлать?

Отв. Покаяться, вѣрить вь него, и повиноваться его ученію.

Вол. На что дѣлать покаяніе?

Отв. Чтобъ получить отпущеніе грѣховъ.

Вол. Чемъ онъ доказывалъ о себѣ?

Отв. Чудесами.

Вол. Какія онъ творилъ чудеса?

Отв. Онъ излѣчивалъ всѣ болѣзни, изгонялъ бѣсовъ, и возкрешалъ мертвыхъ.

Ἐρώτ. Τί εἶπεν ὁ Ἰησȣ̃ς περὶ ἑαυτȣ̃;

Ἀπόκρ. Ὅτι ἐκεῖνος ἐδέξατο τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἐφάνη ἐν αὐτῇ, ἵνα σώσῃ τον ἄνθρωπον.

Ἐρώτ. Τί αὐτὸς ἐνετείλατο ἡμῖν;

Ἀπόκρ. Μετανοεῖν, πιϛεύειν εἰς ἑαυτὸν ϗ ὑπακȣ́ειν τῇ ἑαυτȣ̃ διδαχῇ.

Ἐρώτ. Διὰ τί μετανοεῖν;

Ἀπόκρ. Ἵνα λάβωμεν τὴν τῶν ἁμαρτιῶν ἄφεσιν.

Ἐρώτ. Τίνι τρόπῳ αὐτος ἑαυτὸν ἐπεδείξατο;

Ἀπόκρ. Τοῖς θαύμασι.

Ἐρώτ. Ποῖα αὐτὸς ἐποίησε θαύματα;

Ἀπόκρ. Αὐτὸς ἐθεράπευσε πάσας νόσȣς, ἐξέβαλε τὰ δαιμόνια ϗ ἤγειρε τȣ̀ς νεκρȣ̀ς.

Вол.

Quaeſt. Quid dicebat Ieſus de ſe ipſo?

Reſp. Quod ille ſuſcepit humanitatem et in illa apparuit, ut ſaluaret hominem.

Quaeſt. Quid iuſſit facere ille?

Reſp. Agere paenitentiam, credere in eum et obtemperare doctrinae eius.

Quaeſt.

Dem. Qu'a dit Jesus-Christ de soi-même?	Fr. Was hat Jesus von sich selbsten geredet?
Rép. Qu'il pris & s'envelopa de la forme humaine, pour sauver l'homme.	Antw. Daß Er die Menschheit angenommen, und in selbiger erschienen, um den Menschen seelig zu machen.
Dem. Qu'ordonna-t-il de faire?	Fr. Was hat Er zu thun befohlen?
Rép. De se repentir, de croire en Lui, & d'obéir à sa doctrine.	Antw. Busse zu thun, an Ihn zu glauben und seiner Lehre zu gehorchen.
Dem. Pour quoi doit-on se repentir?	Fr. Warum soll man Busse thun.
Rép. Pour obtenir le pardon de ses péchés.	Antw. Um die Vergebung der Sünden zu bekommen.
Dem. Par quoi se fit-il connoître?	Fr. Wodurch hat Er seine Sendung bewiesen?
Rép. Par des Miracles.	Antw. Durch Wunderwerke.
Dem. Quels Miracles fit-il?	Fr. Was that Er für Wunderwerke?
Rép. Il guérissoit toutes les maladies, chassoit les Démons incorporés, & réssuscitoit les Morts.	Antw. Er heilete alle Krankheiten, trieb die Teufel aus, und auferweckete die Todten.

 Dem.

Quaest. Quem in finem necesse est agere paenitentiam?
Resp. Ob conciliandam remissionem peccatorum.
Quaest. Quo Christus manifestabat se?
Resp. Miraculis.
Quaest. Quaenam patrauit miracula?
Resp. Omnes morbos curabat, eiciebat daemonia et resuscitabat ex mortuis.

Quaest.

Воп. Какой показалъ онъ намъ примѣръ?

Отв. Всѣхъ добродѣтей, а наипаче смиренія, кротости, терпѣнія, сожалѣнія, милосердія и ревности о истиннѣ.

Воп. Какой былъ конецъ дѣйствій его?

Отв. Слава отца его, и исполненіе воли о наго.

Воп. Какую предписалъ онъ намъ молитву?

Отв. Отче нашъ, иже еси на небесехъ, да святится имя твое, да пріидетъ Царствіе твое: да будетъ воля твоя яко на небеси, тако и на земли: хлѣбъ нашъ насущный даждь намъ днесь и оставь намъ долги на-

Ἐρώτ. Ποῖον ἔδειξεν ἡμῖν παράδειγμα;

Ἀπόκρ. Παράδειγμα ἁπασῶν τῶν ἀρετῶν, μάλιςα δὲ ταπεινότητος, πραότητος, ὑπομονῆς, συμπαθείας, οἰκτιρμȣ͂ καὶ ζήλȣ ἐπὶ τῆς ἀληθείας.

Ἐρώτ. Ποῖον ἦν τέλος τῶν αὐτȣ͂ ἔργων;

Ἀπόκρ. Ἡ δόξα τȣ͂ Πατρὸς καὶ ἐκπλήρωσις τȣ͂ θελήματος αὐτȣ͂.

Ἐρώτ. Ποίαν παρέδωκεν ἡμῖν προσευχήν;

Ἀπόκρ. ΠΑΤΕΡ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς ȣ̓ρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σȣ· ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σȣ· γενηθήτω τὸ θέλημά σȣ, ὡς ἐν ȣ̓ρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιȣ́σιον δὸς ἡμῖν σήμερον. Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,

ша

Quaest. Quodnam exemplum praebuit nobis?

Resp. Exemplum omnium virtutum; ſed praecipue humilitatis, patientiae, commiſerationis, miſericordiae et ſtudii de iuſtitia.

Quaest. Quis finis erat actorum eius?

Resp.

Dem. Quel exemple par Lui nous donna-t-il?

Rép. Celui de toutes les vertus, & surtout de l'humilité, de la douceur, de la patience, de la compassion, de la misericorde & du zele pour la verité.

Dem. Quelle étoit la fin de ses actions?

Rép. La gloire de son Père & l'accomplissement de sa volonté.

Dem. Quelle priere nous préscrivit-il?

Rép. Notre Père, qui es aux cieux, ton Nom soit sanctifié, ton Regne vienne, ta volonte soit faite en la terre comme au ciel, donne-nous aujourdhui notre pain quotidien, & nous quitte nos dettes, comme nous quittons aussi les dettes à nos débiteurs, & ne nous

Fr. Was hat Er uns für ein Beyspiel gegeben?

Antw. Ein Beyspiel aller Tugenden, und insonderheit der Demuth, Sanftmuth, Geduld, des Mitleidens der Barmherzigkeit und des Eifers für die Wahrheit.

Fr. Worauf zieleten seine Handlungen ab?

Antw. Auf die Herrlichkeit seines Vaters, und Erfüllung seines Willens.

Fr. Was hat Er uns für ein Gebeth vorgeschrieben?

Antw. Unser Vater, der Du bist im Himmel, geheiliget werde Dein Nahme, zu uns komme Dein Reich, Dein Wille geschehe wie im Himmel also auch auf Erden, unser tägliches Brodt gieb uns heute, und vergieb uns unsere Schulden, wie wir vergeben unseren

Resp. Gloria Patris eius et perfectio voluntatis.

Quaest. Quam praescripsit nobis praecationem?

Resp. Pater noster, qui es in caelis, sanctificetur nomen tuum, adueniat regnum tuum, fiat voluntas tua sicut in caelo et in terra, panem nostrum quotidianum da nobis hodie, et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos

ша якоже и мы оставляемъ должникомъ нашимъ, и не введи насъ во искушенїе но избави насъ отъ лукаваго.

Воп. Всѣ ли слѣдовали ему?

Отв. Народъ толпами отвсюда приходилъ слушать его ученїе; а только не повиновались его наставленїямъ тѣ, которые предавши себя страстямъ, не хотѣли отстать отъ беззаконной жизни: почему его ученїе поражало ихъ совѣсть, и отъ сего родилась въ нихъ противъ его ненависть.

Воп. Кто наибольшїе были его непрїятели?

ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· καὶ μὴ εἰς ἐνέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Ἐρώτ. Ἅπαντες ἆρ' ἠκολούθουν αὐτῷ;

Ἀπόκρ. Ὄχλος πολὺς πανταχόθεν προσήρχετο ἀκοῦσαι τῆς διδαχῆς αὐτοῦ, οὐκ ὑπήκουον δὲ τῇ νουθεσίᾳ αὐτοῦ οἱ παραδόντες ἑαυτοὺς τοῖς πάθεσιν, οὐκ ἤθελον γὰρ ἀπέχεσθαι τοῦ ἀνόμου βίου· τοῦδ' ἕνεκα ἡ διδαχὴ αὐτοῦ ἐτίτρωσκεν τὴν αὐτῶν συνείδησιν, καὶ ἐκ τούτου ἐγενήθη ἐν αὐτοῖς ἐναντίον ἐκείνου ὁ φθόνος.

Ἐρώτ. Τίνες ἦσαν οἱ μέγιστοι ἐχθροὶ αὐτοῦ;

Отв.

nos dimittimus debitoribus noſtris, et ne nos inducas in tentationem, ſed libera nos a malo.

Quaeſt. Omnes ne ſequebantur Chriſtum?

Reſp. Populus vndique in multitudine adueniebat ad audiendam eius doctrinam: non auſcultabant autem inſtitu-

nous indui point en tentation, mais délivre nous du mal.	Schuldigern, und führe uns nicht in Versuchung, sondern erlöse uns von dem Uebel.
Dem. Tous Lui ont-ils suivi?	*Fr.* Folgten Ihm alle nach?
Rép. Oui, les peuples venoient de toutes parts en foule, pour entendre sa doctrine. Les seuls adonnés à leurs passions, & qui ne vouloient pas se tirer d'une vie déréglée, n'ont pas voulu obéir à ses instructions: car sa doctrine blessoit leur conscience, & dela naquit la haine, qu'ils ont eu pour Lui.	Antw. Das Volk versammlete sich Haufenweise, um seine Lehre anzuhören; aber diejenigen nahmen seinen Unterricht nicht an, welche ihren Leidenschaften nachhiengen: weswegen auch seine Lehre ihr Gewissen rührete, und dieses erweckte in Ihnen einen Haß gegen Ihn.
Dem. Qui étoient ses plus grands ennemis?	*Fr.* Wer waren seine größten Feinde?

K 5 *Rép.*

stitutionibus eius hi tantum, qui seruientes cupiditatibus suis, noluerunt secedere ab impietate: ideo doctrina eius mordebat illorum conscientiam, et inde nata illis fuit contra Christum inuidia.

Quaest. Qui primi Christi erant inimici?

Resp.

Отв. Книжники и Фарисеи.	Ἀπόκρ. Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι.
Воп. А кто такïе были книжники?	Ἐρώτ. Τίνες δὲ ἦσαν Γραμματεῖς;
Отв. Учители закона.	Ἀπόκρ. Οἱ διδάσκαλοι τȣ̃ νόμȣ.
Воп. А кто были Фарисеи?	Ἐρώτ. Οἱ δὲ Φαρισαῖοι τίνες;
Отв. Тѣ, которые должность свою полагали вѣ томѣ, чтобѣ лучше всѣхѣ сохранять законѣ.	Ἀπόκρ. Ἐκεῖνοι, οἵτινες πρὸ πάντων ὤφειλον διατηρεῖν τὸν νόμον.
Воп. Добродѣтельно ли они жили?	Ἐρώτ. Ἆρ᾽ ἐναρέτως αὐτοὶ ἔζησαν;
Отв. Нѣтѣ, по большой части были лицемѣры.	Ἀπόκρ. Οὔ, περισσότερον μέρος ἦσαν ὑποκριταί.
Воп. Сколь далеко простиралась ненависть непрïятелей Iисусовыхѣ?	Ἐρώτ. Ἕως ὅτȣ ἐξετείνετο ὁ φθόνος τῶν ἐχθρῶν τȣ̃ Ἰησȣ̃;
Отв. Даже до того, что они старались его умертвить.	Ἀπόκρ. Μέχρι τȣ̃ φροντίζειν θανατῶσαι αὐτόν.

Воп.

Resp. Scribae et Pharisaei.
Quaest. Quid sunt scribae?
Resp Interpretatores legis.
Quaest. Quid autem Pharisaei?
Resp. Qui officium suum ponebant in hoc, ut legem prae caeteris melius seruarent.

Quaest.

Rép. Les Scribes & les Phariſiens.	Antw. Die Schriftgelehrten und Phariſäer.
Dem. Et qui étoient ces Scribes ?	Fr. Und was für Leute waren die Schriftgelehrten ?
Rép. Les docteurs de la loi.	Antw. Die Lehrer des Geſetzes.
Dem. Et les Phariſiens ?	Fr. Wer waren aber die Phariſäer ?
Rép. Ceux, qui faiſoient conſiſter leur devoir, à obſerver la loi plus exactement, que tous.	Antw. Diejenigen, die ſich daraus eine beſondere Pflicht machten, daß ſie das Geſetz beſſer, wie alle andre, zu erfüllen ſuchten.
Dem. Ont-ils vecu vertueuſement ?	Fr. Lebten ſie tugendhaft ?
Rép. Non, pour la plus part ils étoient des hypocrits.	Antw. Nein, ſie waren gröſten Theils Heuchler.
Dem. Juſqu'ou alla-t-elle la haine des ennemis de Jeſus-Chriſt ?	Fr. Wie weit gieng der Haß der Feinde Jeſu ?
Rép. Elle alla Juſqu'à tacher de le faire mourir.	Antw. So weit, daß ſie Ihn zu tödten ſuchten.

Dem.

Quaeſt. Secundum ne virtutem illi ſe gerebant?

Reſp. Nequaquam, praecipue fuerunt hypocritae.

Quaeſt. Quorſum extendebat ſe inuidia inimicorum Ieſu.

Reſp. Eo uſque, ut illi curabant interimere eum.

Quaeſt.

Вол. Кто обѣщался имъ выдать его?	Ἐρώτ. Τίς ὑπέσχετο παραδοῦναι αὐτὸν ἐκείνοις;
Отв. Іуда Іскаріотскій, одинъ изъ двунадесяти Апостоловъ.	Ἀπόκρ. Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα ἀποστόλων.
Вол. За сколько?	Ἐρώτ. Πόσου;
Отв. За тридцать сребрениковъ.	Ἀπόκρ. Τριάκοντα ἀργυρίοις.

ГЛАВА 18.	ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΗ'.
О СМЕРТИ И СТРАДАНІИ ІИСУСА ХРИСТА.	Περὶ τοῦ Θανάτου καὶ πάθους Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Вопросъ.	Ἐρώτησις.
Въ какое время Іисусъ умеръ?	Ἐν ποίῳ καιρῷ ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς;

Отв.

Quaest. Quis pollicitus illis tradere Iesum?

Resp. Iudas Iscariota vnus de duodecim Apostolis.

Quaest. Quanti voluit vendere?

Resp. Triginta nummis.

CAPVT

Dem. Qui s'eſt engagé à le leur livrer?	Fr. Wer machte ſich anheiſchig, Ihn zu überantworten?
Rép. Judas Iſcariot, l'un de douze Apôtres.	Antw. Judas Iſchārioth, einer von den zwölfen Apoſteln.
Dem. Pour combien de l'argent?	Fr. Für wie viel?
Rép. Pour trente pieces d'argent.	Antw. Für dreyßig Silberlinge.

Chapitre XVIII. De la paſſion & de la mort de Jeſus-Chriſt.

Das achtzehente Capitel. Von dem Leiden und dem Tode Jeſu Chriſti.

Demande.	Frage.
Quand Jeſus-Chriſt mourut-il?	Wann iſt Jeſus geſtorben?

Rép.

Caput XVIII. De paſſione et morte Chriſti.

Quaeſtio.

Quando Chriſtus mortuus?

Reſp.

Отв. Во время пасхи.	Ἀπόκρ. Ἐν τῷ καιρῷ τȣ̃ Πάσχατος.
Воп. Что онъ сдѣлалъ при послѣдней вечери со своими Апостолами?	Ἐρώτ. Τί ἐποίησεν αὐτὸς μετὰ τῶν ἑαυτȣ̃ Ἀποςόλων ἐν τῷ δείπνῳ τῷ ἐχάτῳ;
Отв. Онъ желая увѣрить, что будетъ неотлученъ отъ всякаго вѣрнаго, узаконилъ таинство святаго причащенія.	Ἀπόκρ. Αὐτὸς βȣλόμενος βεβαιῶσαι, ὅτι ȣ̓δέπω χωρισθήσεται ἀπὸ παντος ἀνθρώπȣ τȣ̃ πιςȣ̃ ἐκύρωσε τὸ μυςήριον τῆς κοινωνίας τῆς ἁγίας,
Воп. Какимъ образомъ?	Ἐρώτ. Τίνι τρόπῳ;
Отв. Онъ взялъ хлѣбъ, благословилъ оной и далъ имъ, говоря: сïе есть тѣло мое; а потомъ взялъ чашу съ виномъ, и сказалъ имъ: сïя есть кровь моя изливаемая во оставленïе грѣховъ; и на семъ основалъ новый завѣтъ человѣка съ богомъ.	Ἀπόκρ. Λαβὼν τὸν ἄρτον ηὐλόγησεν αὐτὸν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων· τȣ̃το ἐςι τὸ σῶμά μȣ. Ἔπειτα δὲ λαβὼν τὸ ποτήριον τὸ μετὰ τȣ̃ οἴνȣ εἶπεν αὐτοῖς· τȣ̃το ἐςι τὸ αἷμά μȣ τὸ ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Καὶ ἐν τȣ́τῳ ἐθεμελίωσε τὴν τȣ̃ ἀνθρώπȣ μετὰ τȣ̃ Θεȣ̃ καινὴν διαθήκην.

Воп.

Resp. Tempore paſchatis.
Quaeſt. Quid fecit Chriſtus ultima caena Apoſtolis?
Resp. Cupiens perſuadere, quod nunquam ſeparabitur ab omni Chriſtiano, inſtituit ſacramentum ſacrae caenae.
Quaeſt. Quomodo?

Resp.

Rép. Au temps de Pâques.

Dem. Qu'a-t-il fait pendant la derniere Céne avec ſes Apôtres ?

Rép. Voulant aſſurer, qu'il ſera inſéparable de chaque fidele, il a inſtitué l'Euchariſtie, ou le Saint Sacrement de la Cène.

Dem. Comment l'a-t-il inſtitué ?

Rép. Il prit le pain, & après qu'il eu beni Dieu, le donna à ſes Diſciples & leur dit: prenés, mangés; ceci eſt mon corps. Puis aïant pris la coupe & beni Dieu, il la leur donna en leur diſant: Ceci eſt mon ſang, qui eſt rependu pour pluſieurs en remiſſion des péchés.

Antw. Zur Zeit des Oſterfeſtes.

Fr. Was that Er bey dem letzten Abendmahle, ſo Er mit ſeinen Apoſteln hielt ?

Antw. Weil Er verſichern wollte, daß Er mit einem jeden Gläubigen unzertrennlich verbleiben wird: ſo ſetzte Er das Sacrament des heiligen Abendmahls ein.

Fr. Auf was für eine Weiſe ?

Antw. Er nahm das Brodt, ſegnete es und gab es den Jüngern, und ſprach: Nehmet, eſſet, das iſt mein Leib. Hernach nahm Er den Kelch mit Wein, gab ihnen und ſprach: Das iſt mein Bluth, welches vergoſſen wird zur Vergebung der Sünden, und hierauf gründete Er den neuen Bund des Menſchen mit Gott.

Dem.

Reſp. Accepit panem, benedixit et dedit Apoſtolis dicens: hoc eſt corpus meum. Poſtea accepit calicem cum vino et dixit illis: hic eſt ſanguis meus, qui pro vobis funditur in remiſſionem peccatorum et in hoc ſtabilivit nouum hominis cum Deo faedus.

Quaeſt.

Воп. Что сдѣлалъ Іисусъ послѣ сей вечери?

Отв. Онъ уединясь пребывалъ въ молитвѣ, яко человѣкъ, и предалъ себя судьбѣ и воли отца.

Воп. Что сдѣлалъ тогда Іуда?

Отв. Онъ привелъ воиновъ, чтобъ взять Іисуса.

Воп. Куда повели они его?

Отв. Къ Каїафѣ первосвященнику.

Воп. Что сдѣлалъ Петръ?

Отв. Онъ на воспросъ, ученикъ ли онъ Христовъ, отрекся отъ того, но по семъ великое въ томъ принесъ покаяніе.

Ἐρώτ. Τί ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς μετὰ τοῦτο τὸ δεῖπνον;

Ἀπόκρ. Αὐτὸς ἀναχωρίσας, κατ' ἰδίαν παρεμένει ἐν προσευχῇ ὡς ἄνθρωπος καὶ παρέδοκεν ἑαυτὸν τῇ προνοίᾳ καὶ θελήματι τοῦ Πατρός.

Ἐρώτ. Τί ἐποίησε τότε ὁ Ἰούδας.

Ἀπόκρ. Αὐτὸς προσήγαγε τοὺς στρατιώτας, ἵνα κρατήσωσι τὸν Ἰησοῦν.

Ἐρώτ. Ποῖ ἀπήγαγον αὐτόν;

Ἀπόκρ. Πρὸς τὸν Καϊάφαν τὸν Ἀρχιερέα.

Ἐρώτ. Τί ἐποίησεν ὁ Πέτρος;

Ἀπόκρ. Αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ἄρα μαθητὴς ἐστι τοῦ Χριστοῦ, ἠρνήσατο τοῦτο ἀλλ' ἔπειτα τὴν μεγάλην διὰ τοῦτο προσέφερε μετάνοιαν.

Воп.

Quaeſt. Quid fecit Ieſus poſt hanc caenam?

Reſp. Secedens a diſcipulis, exercebat ſe in praecatione tanquam homo et tradidit ſe prouidentiae et voluntati Patris.

Quaeſt. Quid fecit tunc Iudas?

Reſp. Adduxit milites, ut acciperent Ieſum.

Quaeſt.

Dem. Qu'eſt ce que Jeſus-Chriſt a fait après la Cène ?

Rép. Après s'être retiré, il ſe mit à prier comme un homme, & il s'eſt ſomis á ſa deſtinée & à la volonté de ſon Père.

Dem. Qu'eſt ce qu'a fait Judas alors ?

Rép. Il amena des Soldats pour faire prendre Jeſus-Chriſt.

Dem. Où le conduiſirent-ils ?

Rép. A' Caïphe le Souverain Pontif.

Dem. Que fit l'Apôtre Pierre ?

Rép. Sur la demande, qu'on lui fit: s'il étoit Diſciple de Jeſus-Chriſt, il le nia; mais enſuite il s'en repentit hautement.

Fr. Was that Jeſus nach dieſem Abendmahl ?

Antw. Er begab ſich in die Einſamkeit, ſtund im Gebethe als Menſch, und übergab ſich den Rathſchlüſſen und dem Willen des Vaters.

Fr. Was machte alsdenn Judas ?

Antw. Er brachte Kriegsleute herbey, um Jeſum zu greiffen.

Fr. Wohin führeten ſie Ihn ?

Antw. Zum Hohen-Prieſter Caiphas.

Fr. Was that Petrus ?

Antw. Auf die Frage, ob er Chriſti Jünger wäre, antwortete er, daß er es nicht ſey; aber hernach hat ihn dieſe Verläugnung ſehr gereuet.

Dem.

Quaeſt. Quo duxerunt eum milites ?

Reſp. Ad pontificem Caiapham.

Quaeſt. Quid fecit Petrus ?

Reſp. Dum interrogabatur, diſcipulus ne eſt Chriſti, negauit, poſtea autem magnam agebat paenitentiam.

Quaeſt.

Вопр. Отъ Каїафы куда повели Іисуса?
Отв. Къ Пилату.
Вопр. Что ему тамъ сдѣлали?
Отв. Тамъ возложили на его главу терновый вѣнецъ.
Вопр. Что по томъ?
Отв. Распяли на крестѣ.
Вопр. Какъ онъ на немъ окончалъ свою жизнь?
Отв. Съ сими его словами: отче, въ руцѣ твои предаю духъ мой, разрѣшилась душа его отъ тѣла.
Вопр. Что случилось при смерти его?
Отв. Солнце затмилось, земля затряслася, и многїе тамъ мертвые воскресли.

Ἐρώτ. Ἀπὸ δὲ Καϊάφȣ ποῖ ἤγαγον τὸν Ἰησȣν;
Ἀπόκρ. Πρὸς Πιλάτον.
Ἐρώτ. Τί ἐποίησαν αὐτῷ ἐκεῖ;
Ἀπόκρ. Ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν Κεφαλὴν αὐτȣ̃ Στέφανον ἐξ ἀκανθῶν.
Ἐρώτ. Τί δὲ μετὰ ταῦτα;
Ἀπόκρ. Ἐσαύρωσαν.
Ἐρώτ. Πῶς ἐν τῷ σαυρῷ ἐτελεύτησε.
Ἀπόκρ. Μετὰ τὸ εἰπεῖν αὐτὸν τό· Πάτερ, εἰς χεῖράς σȣ παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μȣ, διεχωρίσθη ἡ αὐτȣ̃ ψυχὴ ἀπὸ τȣ̃ σώματος.
Ἐρώτ. Τί συνέβη ἐν τῇ τȣ̃ θανάτȣ αὐτȣ̃ ὥρᾳ;
Ἀπόκρ. Ὁ ἥλιος ἐσκοτίσθη, ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ πολλὰ σώματα τῶν ἐκεῖ κεκοιμημένων ἠγέρθη.

Вопр.

Quaeſt. Quo duxerunt Ieſum a Caipha?

Reſp. Ad Pilatum.

Quaeſt Quid illi fecerunt ibi?

Reſp. Impoſuerunt capiti eius ſpineam coronam.

Quaeſt. Quid tandem?

Reſp.

Dem. De chez Caïphe où conduisit-on Jésus Christ?	Fr. Wo führete man Jesum vom Caiphas hin?
Rép. Chez Pilate.	Antw. Zum Pilatus.
Dem. Que lui fit-on?	Fr. Was that man Ihm daselbst?
Rép. On lui mit une courone d'épines sur la tete.	Antw. Man setzte eine Dornenkrone auf sein Haupt.
Dem. Que Lui fit-on ensuite?	Fr. Was that man Ihm hernach?
Rép. On le cricifia.	Antw. Er wurde an einem Creutze gekreuziget.
Dem. Comment il y finit sa vie?	Fr. Wie endigte Er daran sein Leben?
Rép. En prononcant ces paroles: Père jeremets mon esprit entre tes mains! Et aïant dit cela il rendit l'esprit.	Antw. Mit diesen Worten: Vater ich befehle meinen Geist in deine Hände; worauf verschied Er.
Dem. Qu'arriva-t-il à sa mort?	Fr. Was geschah bey seinen Tode?
Rép. Le soleil s'obcurcit, la terre trembla & plusieurs morts résusciterent.	Antw. Die Sonne verlohr ihren Schein, die Erde erbebte und viele Todten stunden daselbst auf.

Z 2 *Dem.*

Resp. Crucifixerunt.
Quaest. Quo nodo in cruce vitam suam finiuit?
Resp. Cum his verbis: Pater in manus tuas commendo Spiritum meum, separata anima eius á corpore.
Quaest. Quid euenit tempore eius mortis?
Resp. Obscuratus fuit sol, commota terra et multi ibi mortui resurrexerunt.

Quaest.

Воп. Какимъ образомъ смерть его сдѣлалась жертвою?	Ἐρώτ. Τίνι τρόπῳ ὁ θάνατος αὐτȣ̃ ἐγένετο θυσία;
Отв. Понеже она удовлетворила правосудію Божію за грѣхи всѣхъ людей подверженныхъ за оныя вѣчной смерти.	Ἀπόκρ. Ὅτι αὐτὸς ἱκανῶς ἐποίησε τῇ δικαιοσύνῃ τȣ̃ Θεȣ̃ διὰ τὰ ἁμαρτήματα πάντων τῶν ἀνθρώπων τῶν ὑποκειμένων δι᾽ αὐτὰ τῷ αἰωνίῳ θανάτῳ;

ГЛАВА 19. О ВОСКРЕСЕНІИ ІИСУСА ХРИСТА.

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ ΙΘ'. Περὶ τῆς τȣ̃ Ἰησȣ̃ Χριςȣ̃ ἀναςάσεως.

Вопросъ.	Ἐρώτησις.
Послѣ смерти Іисуса что сдѣлали съ тѣломъ его?	Μετὰ τὸν τȣ̃ Ἰησȣ̃ θάνατον τί ἐποίησαν τῷ σώματι αὐτȣ̃;
Отв. Во гробъ положили.	Ἀπόκρ. Ἔθηκαν αὐτὸ εἰς τὸ μνημεῖον.
Воп. Что сдѣлали его непріятели?	Ἐρώτ. Τί ἐποίησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτȣ̃;

Отв.

Quaest. Quomodo mors eius facta est victima?
Resp. Quoniam satisfecit iustitiae diuinae pro peccatis totius mundi damnati aeterna morte ob illa.

CAPUT

Dem. Comment ſa mort devint-elle un ſacrifice ?

Rép. Parce qu'elle a ſatisfait à la Juſtice de Dieu, pour les péchés de tous les hommes condamnés par la à la mort éternelle.

Fr. Wie iſt ſein Tod ein Opfer geworden?

Antw. Weil Er der Gerechtigkeit Gottes für die Sünden aller Menſchen, welche dadurch dem ewigen Tode unterworfen waren, Genungthuung geleiſtet hat.

CHAPITRE XIX.
De la Réſurection de Jeſus-Chriſt.

Demande.

Après la mort de Jeſus-Chriſt que fit-on de ſon corps ?

Rép. On le mit au tombeau.

Dem. Ses ennemis qu'ont-ils fait ?

Das neunzehente Capitel.
Von der Auferſtehung Jeſu Chriſti.

Frage.

Was that man nach Jeſu Tode mit ſeinem Leichnam ?

Antw. Er wurde in das Grab geleget.

Fr. Was thaten ſeine Feinde ?

CAPVT XIX.
De reſurrectione Ieſu Chriſti.

Quaeſtio.

Poſt mortem Ieſu Chriſti quid factum cum corpore?

Reſp. Poſuerunt illud in ſepulchrum.

Quaeſt. Quid fecerunt eius inimici?

Отв. Они зная пророчества, что Христу должно воскреснуть, приставили стражу, опасаясь, чтобъ на немъ сего не исполнилось.	Ἀπόκρ. Ἐκεῖνοι εἰδότες τὰς προφητείας, ὅτι τὸν Χριστὸν δεῖ ἀναστῆναι, ἐπέστησαν τὴν φυλακὴν, φοβούμενοι, ἵνα ταῦτα μὴ πληρωθῇ ἐν αὐτῷ.
Вопр. Въ которой день воскресъ Іисусъ?	Ἐρώτ. Ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ ἀνέστη ὁ Ἰησοῦς;
Отв. Въ третій день послѣ своей смерти.	Ἀπόκρ. Ἐν τρίτῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὸ τεθνάναι αὐτόν.
Вопр. Скоро ли повѣрили Апостолы, что Іисусъ восталъ?	Ἐρώτ. Εὐθέως ἐπίστευσαν οἱ Ἀπόστολοι, ὅτι Ἰησοῦς ἀνέστη;
Отв. Они его увидѣли и осязали.	Ἀπόκρ. Ἐκεῖνοι εἶδον αὐτὸν καὶ ἥψαντο αὐτοῦ.
Вопр. Сколько времени онъ съ ними пробылъ?	Ἐρώτ. Πόσον καιρὸν αὐτὸς μετ᾽ ἐκείνων ἔμεινε;
Отв. Сорокъ дней.	Ἀπόκρ. Τεσσαράκοντα ἡμέρας.
Вопр. Что онъ имъ приказалъ?	Ἐρώτ. Τί ἐνετείλατο αὐτοῖς;

Отв.

Resp. Scientes ex Prophetis, Christum resurrecturum fore stabiliuerunt custodiam, metuentes, ne re ipsa fiat hoc cum illo.

Quaest. Quota die resurrexit Iesus?

Resp. Tertia post mortem eius.

Quaest.

Rép. Sachant par les propheties, que Jesus-Christ doit résusciter, ils y placerent une garde, craignant l'accomplissement de cette prédiction.

Antw. Weil sie die Prophezeyungen wusten, daß Christus auferstehen sollte: so stellten sie eine Wache, weil sie befürchteten, daß solches vollzogen würde.

Dem. Quel jour Jesus-Christ resuscita-t-il?

Rép. Le troisieme jour après sa mort.

Dem. Les Apôtres ont-ils cru d'abord la résurection de Jesus-Christ?

Rép. Ils l'ont vu & l'ont touché.

Dem. Combien de temps passa-t-il avec eux?

Rép. Quarante Jours.

Dem. Qu'est ce qu'il leur ordonna?

Fr. An welchem Tage ist Christus auferstanden?

Antw. Am dritten Tage nach seinem Tode.

Fr. Glaubten die Apostel bald, daß Jesus auferstanden sey?

Antw. Sie sahen und berührten Ihn.

Fr. Wie lange verblieb Er mit Ihnen?

Antw. Vierzig Tage.

Fr. Was befahl Er ihnen?

Quaest. Statim ne crediderunt Apostoli, quod Christus resurrexit.

Resp. Viderunt illum et palpauerunt.

Quaest. Diu ne Christus cum Apostolis permansit?

Resp. Quadraginta dies.

Quaest. Quod ultimum mandatum dedit illis?

Отв. Итти во весь міръ, проповѣдывать истинную всѣмъ добродѣтель, отвращать отъ беззаконной жизни, приводить о ней въ разскаяніе, и кто нелестно приметъ ихъ ученія, тѣхъ крещеніемъ соединять святой церькви.	Ἀπόκρ. Πορευθῆναι εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα, κηρύξαι πᾶσι τὴν ἀληθινὴν ἀρετήν, ἀποστρέψαι ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ ἀνόμου βίου, προσαγαγεῖν ἐπὶ τὴν μετάνοιαν, καὶ τοὺς ἀδόλως δεξομένους τὸ αὐτῶν κήρηγμα ἑνῶσαι τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ διὰ τοῦ βαπτίσματος.
Вол. Чрезъ установленіе крещенія чему онъ насъ научилъ?	Ἐρώτ. Διὰ τῆς κυρώσεως τοῦ βαπτίσματος τί ἡμᾶς αὐτὸς ἐδίδαξε;
Отв. Что отецъ, сынъ и духъ святый есть истинный Богъ.	Ἀπόκρ. Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα εἶναι τὸν ἀλιθηνὸν Θεόν.
Вол. Какую власть далъ онъ своимъ Апостоламъ?	Ἐρώτ. Ποῖαν ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτὸς τοῖς αὐτοῦ Ἀποστόλοις;
Отв. Отпускать грѣхи.	Ἀπόκρ. Ἀφιέναι τὰς ἁμαρτίας.
Вол. Какъ онъ ихъ оставилъ?	Ἐρώτ. Πῶς αὐτὸς κατέλιπεν ἐκείνους;

Отв.

Reſp. Iuſſit, ut irent in uniuerſum mundum ad praedicandum veram virtutem omni craeature, ad auertendum ab impia vita, ob adducendum ad paenitentiam et, qui vere obedient doctrinae eorum, per baptiſma conjungendum eos cum eccleſia ſancta.

Quaeſt. Per inſtitutionem baptiſmatis quid nos docuit?

Reſp.

Rép. De parcourir l'Univers pour prêcher à tous la veritable vertu, de detourner les hommes d'une vie déréglée, de les exhorter au repentir, & d'unir à la sainte Eglise par le batême ceux, qui suivroient sincerement leur doctrine.

Antw. In die ganze Welt zu gehen, allen die wahre Tugend zu predigen, sie von zügellosen Ausschweifungen abzuhalten, sie zu bekehren, und diejenigen, so ihre Lehre mit aufrichtigem Herzen annehmen würden, durch die Taufe mit der heiligen Kirche zu vereinigen.

Dem. Que nous a-t-il apris par l'institution du batême?

Fr. Was hat Er uns durch die Einsetzung der Taufe gelehret?

Rép. Que le Père, le Fils & le Saint Esprit forment le vrai Dieu.

Antw. Daß der Vater, der Sohn und der heilige Geist ein einziger wahrer Gott ist.

Dem. Quel pouvoir a-t-il donné à ses Apôtres?

Fr. Was für eine Macht hat Er seinen Aposteln gegeben?

Rép. De pardonner les péchés.

Antw. Die Sünden zu vergeben.

Dem. Comment les quitta-t-il?

Fr. Wie schied Er von ihnen?

Resp. Id, quod Pater, Filius et Spiritus Sanctus est verus Deus.

Quaest. Quam potestatem dedit Christus suis Apostolis?

Resp. Remittere peccata.

Quaest. Quomodo illos reliquit?

Отв. Онъ вознесся на небо въ присутствіи ихъ.	Ἀπόκρ. Ἀνελήφθη εἰς τὸν οὐρανὸν, παρόντων ἐκείνων.
Вопр. Въ какомъ состояніи съ сего дня онъ пребываетъ?	Ἐρώτ. Ἐν ποίᾳ καταστάσει ἐκ ταύτης ἡμέρας αὐτὸς μένει;
Отв. Онъ яко человѣкъ препрославленъ, и превыше всѣхъ тварей.	Ἀπόκρ. Ὡς ἄνθρωπος ὑπερδεδοξασμένος, καὶ ὑπέρτατος πάντων κτισμάτων.
Вопр. Что онъ обѣщалъ Апостоламъ при вознесеніи на небо?	Ἐρώτ. Τί ὑπέσχετο τοῖς Ἀποστόλοις ἐν τῷ ἀναληφθῆναι αὐτὸν εἰς τὸν οὐρανόν;
Отв. Онъ обѣщался съ церковію своею, и со всякимъ Христіаниномъ быть неотлучно до скончанія вѣка.	Ἀπόκρ. Ὑπέσχετο μετὰ τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ καὶ μεθ' ἑκάστου τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι ἀχωρίστως ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.
Вопр. Не придетъ ли онъ еще наземлю?	Ἐρώτ. Ἐλεύσεται ἄρ' αὐτὸς καὶ αὖθις εἰς τὴν γῆν;
Отв. Неотмѣнно придетъ судить живыхъ и мертвыхъ въ послѣдній день.	Ἀπόκρ. Ἐλεύσεται πάντως πρὸς τὸ κρῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐσχάτῃ.

ГЛАВА

Resp. Sublatus ad caelos in praeſentia eorum.
Quaeſt. Ex hoc tempore in quo ſtatu nunc permanet?
Resp Tanquam homo glorificatus prae omnibus creaturis.
Quaeſt. Quid promiſit Apoſtolis ante aſcenſionem in caelum?
Resp. Promiſit cum eccelesia ſua et cum omni Chriſtiano ſemper eſſe uſque ad conſummationem Saeculi.

Quaeſt.

Rép. En leur présence il monta au ciel?

Antw. Er fuhr gen Himmel in ihrer Gegenwart auf.

Dem. Dans quel état se trouve-t-il depuis ce temps-là?

Fr. In was für einem Zustande bleibet Er seit diesem Tage?

Rép. Il est, comme un homme, comblé de gloire, & au dessus de toutes les créatures.

Antw. Er, als ein Mensch, übertrifft alle Geschöpfe an seiner Herrlichkeit und Hoheit.

Dem. Qu'est ce qu'il a promis aux Apôtres au moment de son Ascension?

Fr. Was hat Er seinen Aposteln bey der Himmelfahrt versprochen?

Rép. Il leur promit d'être inséparablement attaché à son Eglise & aux Chretiens jusqu'à la consommation des siecles.

Antw. Er hat ihnen versprochen, bey seiner Kirche und bey einem jeden Christen immer bis an das Ende der Welt zu verbleiben.

Dem. Ne viendra-t-il pas encore sur la terre?

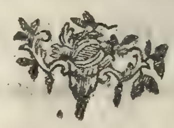
Fr. Wird Er nicht noch einmahl auf die Erde kommen?

Rép. Sans doute, il vienda au dernier jour, pour juger les vivans & les morts.

Antw. Er wird ganz gewiß am jüngsten Tage kommen, um die Lebendigen und die Todten zu richten.

Quaest. Non ne adueniet ille adhuc in mundum?

Resp. Omnino adueniet ultima die ad iudicandum viuos et mortuos.

ГЛАВА 20.

О СОШЕСБТІИ СВЯТАГО ДУХА НА АПОСТОЛОВЪ.

Вопросъ.

Что такое была пятьдесятница Іудейская?

Отв. День Іудеями празднуемы, вЪ которой имЪ былЪ данЪ законЪ.

Воп. Что случилось сЪ Апостолами вЪ оной день?

Отв. Они получили святаго духа.

Воп. Какое онЪ произвелЪ вЪ нихЪ дѣйствіе?

ΚΕΦΑ'ΛΑΙΟΝ Κ'.

Περὶ τῆς καταβάσεως τȣ͂ πνέυματος τȣ͂ ἁγίȣ εἰς τȣ̀ς Αποςόλȣς.

Ἐρώτησις.

Τί τοιȣ͂το ἦν Πεντεκοςὴ τῶν Ἰȣδαίων;

Ἀπόκρ. Ἡμέρα ἑορταζομένη ἀπὸ τῶν Ἰȣδαίων, ἐν ᾗ ἐδόθη αὐτοῖς ὁ νόμος.

Ἐρώτ. Τί συνέβη τοῖς Ἀποςόλοις ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ;

Ἀπόκρ. Αὐτοὶ ἔλαβον τὸ πνέυμα τὸ ἅγιον.

Ἐρώτ. Ποῖαν ἐν αὐτοῖς παρήγαγεν ἐνεργίαν;

Отв.

CAPVT XX.

De deſcenſione Spiritus Sancti ſuper Apoſtolos.

Quaeſtio.

Quid tale erat Pentecoſte Iudaeorum?

Reſp.

Chapitre XX.
De la deſcente du Saint Eſprit ſur les Apôtres.

Demande.

Qu'étoit chès les Juifs la fête de la Pentecôte?

Rép. C'étoit la célébration du jour, au quel Dieu leur avoit donné la loi.

Dem. Qu'arriva-t-il ce jour-la aux Apôtres?

Rép. Ils reçurent le Saint Eſprit.

Dem. Quel effet produiſit-il en eux?

Das zwanzigſte Capitel.
Von der Ausgieſſung des heiligen Geiſtes über die Apoſtel.

Frage.

Was war bey den Juden das Pfingſten Feſt?

Antw. Ein Tag, ſo die Juden feyerten, weil ihnen am ſelbigen das Geſetz gegeben worden iſt.

Fr. Was gieng an dieſem Tage mit den Apoſteln vor?

Antw. Sie bekamen den heiligen Geiſt.

Fr. Was für eine Wirkung hat Er in ihnen hervorgebracht?

Rép.

Reſp. Dies, quam celebrabant Iudaei, ideo, quod iſta die tradidit illis Deus legem ſuam.

Quaeſt. Quid euenit Apoſtolis iſta die?

Reſp. Acceperunt Spiritum Sanctum.

Quaeſt. Quid iſte Spiritus effecit in illis?

Reſp.

Отв. Онъ просвѣтилъ ихъ умъ для разумѣнія святаго писанія.	Ἀπόκρ. Ἐφώτισε τὸν νοῦν αὐτῶν εἰς τὸ συνιέναι τὴν ἱερὰν γραφήν.
Вопр. Что почувствовали они еще?	Ἐρώτ. Τί ἤσθοντο αὐτοὶ προσέτι;
Отв. Великую любовь къ Богу.	Ἀπόκρ. Μεγάλην ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν.
Вопр. Что они сдѣлали, какъ скоро получили святаго духа?	Ἐρώτ. Τί ἐποίησαν ἐκεῖνοι μετὰ τὸ λαβεῖν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον;
Отв. Они начали говорить разными языками.	Ἀπόκρ. Ἤρξαντο φθέγγεσθαι διαφόροις γλώσσαις.
Вопр. Что значило сïе чудо?	Ἐρώτ. Τί ἐσήμαινε τοῦτο τὸ θαῦμα;
Отв. Что они должны были проповѣдовать Евангелïе всѣмъ народамъ.	Ἀπόκρ. Ὅτι ἔδει αὐτοὺς κηρύττειν τὸ εὐαγγέλιον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.
Вопр. Что тогда сдѣлалъ святый Петръ?	Ἐρώτ. Τί ἐποίησε τότε ὁ ἅγιος Πέτρος;

Отв.

Resp. Aperuit illis ſenſum, ut intelligerent ſacras ſcripturas.

Quaeſt. Quid ſentiebant illi adhuc?

Reſp. Magnam charitatem erga Deum.

Quaeſt. Quid facerunt illi, dum acceperunt Spiritum Sanctum?

Reſp.

Rép. Il éclaira leur entendement, pour les mettre en état de comprendre ſainte écriture.	Antw. Er klährete ihren Verſtand auf, damit ſie die heilige Schrift verſtehen könnten.
Dem. Qu'eſt ce qu'ils ont reſſenti encore?	Fr. Was fühleten ſie noch mehr bey ſich?
Rép. Un parfait amour pour Dieu.	Antw. Eine groſſe Liebe zu Gott.
Dem. Que firent-ils après avoir reçu le Saint Eſprit?	Fr. Was thaten ſie ſogleich nach dem Empfange des heiligen Geiſtes?
Rép. Ils commancerent à parler les langues differantes.	Antw. Sie fiengen an, in verſchiedenen Sprachen zu reden.
Dem. Que ſignifioit ce Miracle?	Fr. Was bedeutete dieſes Wunder?
Rép. Qu'ils devoent prêcher l'Evangile à toutes les nations.	Antw. Daß ſie das Evangelium allen Völkern predigen ſollten.
Dem. Que fit alors le Saint Pierre?	Fr. Was hat alsdann der heilige Petrus gethan?

Rép.

Reſp. Caeperunt loqui variis linguis.

Quaeſt. Quid ſignificabat hoc miraculum?

Reſp. Id, quod illis neceſſe erat praedicare Evangelium omni creaturae.

Quaeſt. Quid fecit tunc ſanctus Petrus?

Reſp.

Отв. Онъ наставляемъ духомъ святымъ столь дѣйствительную сказалъ проповѣдь, что ею многихъ привелъ въ умиленїе, и увѣрилъ объ истиннѣ Евангельской, такъ что до трехъ тысячь въ то время обратилось народу.	Ἀπόκρ. Αὐτὸς διδασκόμενος ὑπὸ τȣ̃ ἁγίȣ πνεύματος, τοσȣ́τῳ ἐνεργὸν ἐποίησε τὸ κήρυγμα, ὥστε δι' αὐτȣ̃ πολλȣ̀ς ἀγαγεῖν εἰς τὴν μεταμελείαν, καὶ πεῖσαι αὐτȣ̀ς τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν, ὡς ἐπιστρέψαι ἐν ἐκείνῳ καιρῷ τρισχιλίȣς ἀνθρώπȣς.
Вол. Что по томъ онъ и прочїе Апостолы дѣлали?	Ἐρώτ. Τί αὐτὸς μετὰ ταῦτα καὶ οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι ἐποίȣν;
Отв. Они силою Божїею дѣлали великїя чудеса: ученїе ихъ было богодухновенное, чемъ они цѣлые народы приводили къ вѣрѣ во Христа.	Ἀπόκρ. Αὐτοὶ τῇ τȣ̃ Θεȣ̃ δυνάμει ἐποίȣν μεγάλα θαύματα, καὶ ἡ διδαχὴ αὐτῶν ἦν θεόπνευστος, δι' ἧς αὐτοὶ πάντα τὰ ἔθνη προσήγαγον πρὸς τὴν εἰς τὸν Χριστὸν πίστιν.

Вол.

Resp. Ille institutus Spiritu Sancto ita efficaciter praedicabat, ut multos adduceret ad contritionem cordis et persuasit de veritate euangelica ita, ut tria millia hominum eo tempore conuerterentur.

Quaest.

Rép. Inspiré par le Saint Esprit il fit un si touchant sermon, qu'il attendrit plusieurs, & les assura de la vérité de l'Evangile si bien, que plus de trois mille hommes furent soudain convertis.

Antw. Weil er des heiligen Geistes voll war, so machte er eine so erbauliche Predigt, daß er dadurch viele in Verwunderung setzte, und sie der Wahrheit des Evangelii dergestalt überzeigete, daß sich beynahe drey tausend Menschen bekehrten.

Dem. Lui & les autres Apôtres que firent-ils ensuite?

Fr. Was that er und die übrigen Apostel künftig hin?

Rép. Par le pouvoir divin ils faisoient de grands miracles, la doctrine, que Dieu leur inspiroit, convertissoit des nations entieres à la croyance en Jesus-Christ.

Antw. Sie thaten durch die Kraft Gottes grosse Wunderwerke; ihre Lehre war von Gott eingegeben, und sie brachten dadurch ganze Völker zum Glauben an Christum.

Dem.

Quaest. Quid postea Petrus et caeteri Apostoli faciebant.

Resp. Diuina potentia magna patrabant miracula: et doctrina eorum erat a Deo inflata, qua omnes gentes convertebant ad credendum in Christum.

Воп. Для чего святый духъ былъ посланъ въ самый день пятьдесятницы?	Ἐρώτ. Διὰ τί τὸ ἅγιον πνεῦμα ἐπέμφθη ἐν τῇ τῆς Πεντεκοστῆς ἡμέρᾳ;
Отв. Чтобъ въ тотъ же день объявить законъ новый, въ которой данъ былъ и старый.	Ἀπόκρ. Ὅπως ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ φανερωθῇ ὁ καινὸς νόμος, ἐν ᾗ καὶ ὁ παλαιὸς ἐδόθη.

Quaest. Quam ob cauſam deſcendit Spiritus Sanctus in ipſa die pentecoſtes?

Reſp.

Dem. Pourquoi le Saint Esprit fut-il envoyé pendant la Pentecôte même?

Rép. Pour annoncer la loi nouvelle le même jour, que l'ancienne avoit été donnée.

Fr. Warum war der heilige Geist eben am Pfingstentage gesandt worden?

Antw. Damit das Neue Gesetz an eben dem Tage offenbahret würde, an welchem das Alte gegeben worden war.

Resp. Ut in eo ipso die traderetur noua lex, quo et vetus tradita fuit.

